

Artiklar ur socialistisk tidskrift

Utgivare:
Socialistiska
Partiet

Redaktör:
N I L S
F L Y G

Adress:
Luntmakare-
gatan 52 —
Stockholm 1

Tel. namnr.:
FOLKETS
DAGBLAD

årgång 1937

Detta är ett urval artiklar ur Socialistiska Partiets teoretiska tidskrift, *Socialistisk Tidskrift*, från 1937. Urvalet handlar både om utrikespolitiska och inrikespolitiska frågor.

Utrikespolitiken domineras av frågeställningar kring *Sovjetunionen* (med bl a två artiklar om Moskvarättegångarna: "Moskvaprocesserna, deras orsaker och verkliga bakgrund" och "Tretton dömdes till döden, fyra till fängelse"), det *spanska inbördeskriget* (artiklarna "Den sociala revolutionen i Spanien", "Bakom kulisserna" och "Mexikos ställning till den spanska frågan") och *fascismen/nazismen* (bl a artikeln "Fascismen under lupen").

När det gäller inrikespolitiken dominerar artiklar om den *fackliga politiken* och om den *splittring* som Socialistiska partiet just hade genomgått (där Karl Kilbom m fl ledande SP-are gick över till socialdemokratin).

Dessutom ingår artiklar av mer ideologiskt slag (t ex Evald Höglunds artiklar "För socialism" och "Kapitalism och krigsrustningar är oskiljaktliga"), samt en mer principiell diskussion om *enhetsfrontstaktiken* av tidskriftens redaktör Nils Flyg.

Socialistisk tidskrift kom ut med 12 nummer per år (minst ett av dem dubbelnummer) och med löpande sidnumrering. Nedan återges artiklarna i samma ordning som i tidskriften och med angivande av sidnummer. Däremot anges inte häftets nummer.

28 oktober 2006 / uppdaterat och kompletterat 24 november 2014

Martin Fahlgren

Innehåll

För socialism	1
Moskvaprocesserna – deras orsaker och verkliga bakgrund	3
Socialistiska partiet och fackföreningsrörelsen	9
Den sociala revolutionen i Spanien	11
Tretton dömdes till döden, fyra till fängelse	14
Socialistiska ungdomskongressens politiska resolutioner	17
Sovjetunionens utrikespolitik från 1917 till 1937	21
Fascismen under lupen.	27
Socialistisk kamp genom fackföreningarna	30
Fakta i partischismen	31
Enhet för socialistisk kamp	34
Partischismen och ungdomsrörelsen	37
Till Kommunerna!	38
Kapitalism och krigsrustningar är oskiljaktliga	39
Socialisterna i fackföreningarna	43
Lästiden i folkskolan och lärarnas lönefråga	45
Nuets uppgifter	47
Bakom kulisserna	51
Enhetsfront – folkfront	53
Mexikos ställning till den spanska frågan	56
Komintern inför en ny ultravänsterperiod?	59

ST sid 19-21:

För socialism

Av EVALD HÖGLUND

”Vi är för den demokratiska republiken såsom den för proletariatet bästa statsformen under kapitalismen, men vi har ej rätt att glömma att löneslaveriet är folkets lott i den mest demokratiska borgerliga republik.” (Lenin.)

Detta ställningstagande av Lenin i ”Revolutionen och staten” till den borgerliga (demokratin) republiken är vägledande för den socialistiska rörelsen i vårt land. Frånsett att den borgerliga demokratin här icke är republikansk, utan en monarki, så gäller denna kursiverade del i stor utsträckning för de svenska förhållandena. Den kapitalistiska produktionsordningen, som saknar alla demokratiska drag, där den privata äganderätten gör sig bred, består. Demokratins fördelar ligger i den rörelsefrihet som gives arbetarrörelsen inom demokratins ram. I flesta fall är dessa demokratiska rättigheter, som giver rörelsefriheten, resultat av tidigare strider, utkämpade av en samlad arbetarrörelse. Vi nämner dem i förbigående utan att underskatta dess betydelse. Rösträttsstrejken och rösträttsdemonstrationen 1902, demonstrationerna och strejkerna 1917-1918 (samt de internationella förhållandena vid denna tid) m. fl.

Med kapitalismens utveckling följer ständigt återkommande angrepp på arbetarrörelsens rörelsefrihet. Kapitalismens produktionsordning, med finansinstitutens kontrollerande av alla naturrikedomar och alla avgörande produktionsmedel, har ett reaktionärt innehåll. De vill, och söker på olika vägar, omsätta sin ekonomiska diktatur över samhällslivet på det politiska området.

Det svenska finanskapitalet, som till ytterlighet sammanflätats med internationellt finanskapital, utövar ekonomisk diktatur över de samhälleliga demokratiska instrumenten och inverkar därigenom på statens och kommunernas beslut på olika områden. I detta måste man söka förklaringen till de ständigt återkommande angreppen från regering och riksdag på den fackliga rörelsen och de fackliga stridsmetoderna. Samtidigt måste vi i detta förhållande söka förklaringen till den utbredda korruptionen inom arbetarrörelsen. Kapitalismen omlägger produktionen för krigsändamål och med sitt inflytande över press- och förlagsverksamheten skapar den nationella och krigiska stämningar.

Ett fåtal fortsätter sin exploatering av människor. Utsugningen skärpes genom rationalisering och uppjagande av arbetstakten. Genom monopol på nödvändighetsartiklar stegras kapitalisternas profit ytterligare, samt försämrar folk flertalets ekonomiska ställning. Rustningar – och utsugning, starkare än någonsin tidigare, karaktäriserar för närvarande kapitalismens samhällsordning. Finansmatadorerna spekulerar i nöd och armod, lika mycket som i förberedelserna till det nya kriget. I yttre erövringskrig, förda av det ena eller andra landet, säkrar sig kapitalisternas stora vinster.

Olika grupper inom socialdemokratin och komintern i helhet ansluter sig till ”demokratins” väpnade försvar utan förbehåll. Vi förstår att Sovjet-Unionen av statspolitiska skäl söker kontakt med de s. k. demokratiska staterna. Vår förståelse leder dock icke till, att vi accepterar, att den internationella arbetarrörelsen drages in i förvecklingar mellan olika internationella kapitalistiska grupper. Komintern och delar av andra internationalen uppger nu inför ett hotande folkens reella intressen och vilseleder dem.

Mot socialdemokrater och kommunister förklarar vi, att när de demokratiska ländernas ledande kapitalister företräder imperialistiska intressen, i samma grad och på samma sätt som de ledande kapitalisterna i de fascistiska länderna, och det gör de alltid dolt eller öppet,

tränger principiella socialistiska ställningstaganden mot krig och för massornas övertagande av makten i förgrunden.

I tidens oro, inför en hotande världskatastrof, i vilken den i en del länder rådande demokratin kastas överbord och ersättes med den militära diktaturen, utgör den förbehållslösa anslutningen till "demokratins" försvar en fara. En viss kapitalistisk grupp söker nämligen, under demokratins mask, rycka befolkningens stora flertal med sig för ett, de demokratiska staternas, erövringskrig.

Det imperialistiska krig, som hotar måste förhindras, profitlystnaden hos de ekonomiskt makthavande avslöjas, massorna övertygas om, att den mest fullkomliga demokratin förverkligas, när producenterna själva styr samhället och leder produktionen.

"Proletariatet skall begagna sin politiska makt till att småningom fråntaga bourgeoisien allt kapital och centralisera alla produktionsmedel i statens d. v. s. det som härskande klass *organiserade proletariatets händer*, samt fortast möjligt öka mängden av produktionskrafter." (Marx och Engels i Kommunistiska manifestet.)

Detta förutsätter uppbyggande av en ny statsapparat, som helt är i de arbetandes händer. Den nuvarande statsapparaten måste likvideras, även om den har borgerlig demokratisk prägel, därför att den skyddar med lagar, rättsparagrafer och våldsmedel den "privata (d. v. s. bankernas, trusternas, syndikatens och monopolens) äganderätten".

Med denna socialistiska grundsyn på de samhälleliga problemen vänder vi oss mot alla inskränkningar av de demokratiska fri- och rättigheterna. Vi kämpar utvidgade sådana inom ramen av det nuvarande samhället, samtidigt som vi med hjälp av de fackliga organisationerna inriktar oss på att höja de arbetande massornas levnadsstandard. Men detta utgör endast vår dagsuppgift. Med denna dagsuppgift i sikte kräver vi åtgärder till folkets fromma av det nuvarande samhället och respekt för arbetarrörelsens moral- och rättsnormer.

I dessa frågor uppger vi aldrig inriktningen. Vi glömmer aldrig, att ett tillfälligt lösande av vissa dagskrav icke likviderar den kapitalistiska samhällsordningen. Och ej heller glömmer vi, att endast en organisation av samhället efter socialistiska grundlinjer kan ge en varaktig lösning av arbetarklassens och småfolkets sociala, ekonomiska och politiska problem.

Kapitalismen värnar om sitt fortbestånd med alla till buds stående medel. Produktionen drives så länge det ger profit att framställa något, med andra ord, så länge man finner avsättning för det producerade. När marknaden inskränkes kastas massorna ut i arbetslöshet, eller i ett erövringskrig för skapande av "nya marknader".

Kapitalismen är till sitt innehåll reaktionär och krigisk.

Utvecklingen ställer arbetets folk inför uppgiften att omgestalta samhället i socialistisk riktning. Den gamla samhällsordningen ställer folken och nationerna inför nya krig och kriser.

ST sid 39-48:

Moskvaprocesserna – deras orsaker och verkliga bakgrund

Krisen i Sovjet-Unionen och terrorhandlingarna. – Bondeklassen sätter sin prägel på utvecklingen. – Armén som maktfaktor

Av TROND HEGNA

Ur Arbeiderbladet, Oslo, har Socialistisk Tidskrift hämtat följande artikel. Författaren Trond Hegna är en av de ledande i gruppen Mot Dag, vars medlemmar nu tillhör Arbetarpartiet.

Peder Furubotn har tillsänt Arbeiderbladet följande inlägg:

”Grundlagen” – en fråga till Trond Hegna.

Jag har med stort intresse läst Er artikel om ”grundlagen” i Arbeiderbladet för den 8 januari. I sista avsnittet av artikeln heter det emellertid bl. a.:

”Det är till ex. tydligt att den stora Moskvaprocessen i somras visar många drag, som är helt oförenliga med en fri demokrati.”

Undras just vilka drag det skulle vara?

Kanske också andra är intresserade i att denna fråga framställs och besvaras.

Moskva den 13 januari 1937.

P. Furubotn.

Jag hade först ämnat låta bli att svara på denna fråga. Icke därför att den är svår att besvara, utan därför att jag ansåg det olämpligt att rulla upp en ny diskussion om Moskvaprocessen.

Vid den nya Moskvaprocessen spelar denna hänsyn icke längre någon roll, och på samma gång har det blivit lättare att besvara Furubotns fråga. Samtidigt vill jag begagna tillfället till att framlägga en del synpunkter kring dessa processer. Deras gåta kan jag icke lösa. Det tror jag icke heller att någon annan utanför Sovjet-Unionen kan göra.

*

C:a 25 gamla bolsjeviker ställes inför rätta samt erkänner att de bildat organisationer och bedrivit en verksamhet, som avsett att röja ur vägen Sovjet-Unionens nuvarande ledare och återinföra kapitalismen i Ryssland i samarbete med dess farligaste fiender bland stormakterna – Tyskland och Japan.

Jag kan icke inlåta mig på några gissningar om de dömda och anklagade blivit skrämde till att avgiva dessa bekännelser eller om de varit underkastade en särskild medicinsk behandling, så att de icke längre har herraväldet över sig själva, eller något annat, som världspressen uppvaktat med. Allt sådant förblir till sist fantasier.

Men vi kan lätt besvara Furubotns fråga utan dylika gissningar. Saken är enkel: vi har att göra med ett av dessa två alternativ: Antingen har dessa gamla bolsjeviker, som använt år av sitt liv och ofta trotsat dödsfara i sin kamp mot kapitalismen och imperialismen, nu verkligen ställt som sitt mål att återinföra kapitalismen i Ryssland – de har nu icke heller några illusioner när det gäller kapitalismen och de är alla väl förtrogna med den marxistiska analysen av densamma. Vi måste då förutsätta att de för sitt vidkommande kommit till det resultatet, att vad som helst vore bättre än den regim, som man nu har i Sovjet-Unionen. – Eller också har de icke gjort det som de bekant. Då har deras bekännelser avtvingits dem.

I båda fallen står man uppenbarligen inför förhållanden, som innebär en kränkning av de demokratiska fri- och rättigheterna, av rättssäkerheten, av den personliga säkerheten, av den politiska friheten och yttrandefriheten.

Att dessa demokratiska fri- och rättigheter icke existerar för dessa människor och deras meningsfränder behöver naturligtvis icke betyda, att de icke existerar för andra – rentav för den stora massan av befolkningen. Men någon verklig demokrati har man icke, förrän dessa rättigheter existerar för alla.

Detta leder emellertid till en viktig slutsats. Då Moskvaprocesserna icke är eller icke kan bedömas som rättshandlingar, återstår det att betrakta dem som något annat: som *terrorhandlingar*.

Man behöver icke spilla många ord på frågan terror i och för sig. Alla normala människor betraktar terrorn som en olycka. Alla är också på det klara med att under förhållanden, som innebär livsfara för ett stort antal människor, är terrorn det sista medlet. På ett fartyg i sjönöd har varken besättningen eller passagerarna så värst stora demokratiska rättigheter, och befinner man sig mycket nära paniken, så behöves det icke stor olydnad förrän det smäller – utan några särskilda formaliteter. Men en stat och ett samhälle betyder mångdubbelt av vad något fartyg kan betyda.

Moskvaprocesserna som terrorhandlingar upprullar emellertid viktiga frågor:

Vilka krafter är det som använder terror och vilka är krafterna på den andra sidan?

Vilka ödesdigra förhållanden är det, som utgör grundvalen för dessa krafter och kampen mellan dem?

Och vilka förhållanden är det, som gör att ett av kampmedlen blir just terrorn? Under normala förhållanden kan nämligen politiska, fraktionsmässiga och sociala motsättningar lösas genom organisationsmässiga och politiska medel, genom majoritetsbeslut, som minoriteten måste böja sig för utan att förlora sina rättigheter som minoritet.

*

I sitt berömda ”testamente” från slutet av år 1922 uttalade sig Lenin ont faran för en splittring av det bolsjevikiska partiet. Det är allmänt känt, att hans fruktan särskilt gällde motsättningen mellan *Stalin* och *Trotskij*. Han framhåller att båda är i besittning av framstående egenskaper, men han understryker också bådars fel: Stalin är grov och brutal i sin behandling av personer, Trotskij är alltför självmedveten och har en benägenhet att förlora sig i den rent administrativa sidan av varje fråga.

Sinovjev och *Kamenev* betraktade Lenin uppenbarligen med misstro; deras uppträdande under revolutionen 1917, då de bröt med centralkommittén omedelbart före resningen, var ingen tillfällighet. Bland de yngre fäster sig Lenin särskilt vid *Bucharin* och *Pjatakov*, vilka båda är mycket duktiga män, fast de också har sina brister. Bucharin har lätt att bli skolastiker, Pjatakov har något av samma fel som Trotskij: han förlorar sig lätt i den administrativa sidan av problemen, så att man icke kan lita på hans omdöme när det gäller viktiga politiska frågor.

Ser man på den senare utvecklingen, så kunde man vara frestad att säga, att det som nu föreligger bara är en personlig kamp, där alla de nämnda personerna efter varandra kommit i opposition till Stalin och utslagits av honom. *Radek* nämnes icke i Lenins testamente, men han är eljest känd som en av de mest betydande ledarna av den trotskistiska oppositionen. Och det är klart att de händelser, som nu lett fram till Moskvaprocessen, står i sammanhang med de personliga strider och de fraktionsstrider, som försiggått inom det bolsjevikiska partiet sedan Lenins död.

Denna fraktionsstrid ger likväl ingen grundval för bedömande av Moskvaprocesserna. Stalins fraktionsmässiga motståndare har sedan många år ställts utanför politiskt inflytande. Den möjlighet till splittring av det bolsjevikiska partiet, som Lenin fruktade i förhållandet mellan dessa personer, har helt enkelt avvärjts därigenom, att Stalin vunnit en fullständig seger.

Lenin pekar emellertid också på en annan splittringsmöjlighet, nämligen den, som sammanhänger därmed, att det bolsjevikiska partiet bygger på två olika klasser – arbetarna och bönderna. När vi skall bedöma de inre förhållandena i Sovjet-Unionen, måste vi vid varje tidpunkt stilla som huvudfråga: har det försiggått någon väsentlig förskjutning i förhållandet mellan dessa två klasser, och vilka följder har detta på de olika politiska och sociala frågorna

*

År 1928 kan man säga, att Sovjet-Unionens arbetande befolkning bestod av 24,1 miljoner arbetare och 117,9 miljoner bönder. År 1934 bestod den av 41,8 miljoner arbetare och 120,3 miljoner bönder.

Att arbetarnas antal nära fördubblats, är ett befolkningsmässigt uttryck för den våldsamma industrialisering, som försiggått under dessa år. Det är emellertid en annan sak, som frapperar mera, nämligen den överväldigande betydelse, som bondebefolkningen alltjämt har i Sovjet-Unionen. Arbetarbefolkningen utgjorde förut ungefär en femtedel – nu utgör den en fjärdedel. För framtiden utgör således bondeklassen *tre fjärdedelar* av de samhällsklasser, som bildar grundvalen för det bolsjevikiska partiet.

Men i denna bondebefolkning har det under åren efter 1928 och fram till nu försiggått en händelse av kolossal betydelse för dess sociala ställning, nämligen kollektiviseringen. Bondebefolkningens ekonomiska grundval bestod förut av 26 miljoner bondgårdar. I dag är det 250,000 stora kollektivjordbruk.

Vad betyder detta i det sammanhang vi här har under behandling Det betyder att *den ryska bondeklassen*, som förr var sammansatt av ensamstående, spridda och oorganiserade familjer, som levde isolerade under strävsamt hårt arbete, under bekymmersamma förhållanden med en primitiv teknik – *för första gången i sin historia* framträder organiserad i samhällelig måttstock samt med modern produktion och modern teknik som sin ekonomiska grundval.

Och denna bondeklass utgör tre fjärdedelar av den arbetande befolkningen samt behärskar nästan hela livsmedelsproduktionen och en väsentlig del av råvaruproduktionen.

Det finns ingen anledning att tro, att bondeklassen till följd av denna utveckling skulle vända sig mot revolutionen och mot socialismen. Det är revolutionen, som gett bönderna friheten samt den nya ekonomiska och politiska makten. Men denna bondeklass är mycket gammal, den har som självständig samhällsorganisation en lång historia bakom sig. Den har icke skapats genom kollektiviseringen, den fanns till långt före den ryska revolutionen, ja, den fanns till långt före kapitalismen, vid den tiden då det nästan icke fanns några städer och industriarbetare – och ännu mindre några bolsjeviker. Denna bondeklass har sin självständiga uppfattning i många saker och den har sina självständiga intressen. Ingen makt i världen kan hindra att bondeklassens – miljoner – nu då de organiserat sig samhällsmässigt och i sin produktion – nu gör dessa intressen och uppfattningar gällande.

Bondeklassen har trätt in i den ryska revolutionen för att sätta också sin stämpel på det nya samhälle, som skall skapas. Detta är det viktigaste nya faktum i våra dagars Ryssland.

Bönder och arbetare har gemensamma intressen mot kapitalisterna, och de har gemensamma intressen i uppbyggandet av den ekonomiska organisation, där de ömsesidigt är beroende av varandra. Men i många frågor ser de på helt olika sätt.

Bonden är individualistiskt inställd, han vill slå sig igenom enbart med egen kraft. Arbetarnas styrka är deras förståelse av organisation och solidaritet, där den individuella självhävdelsen ofta kan bli en störande faktor. Bonden Stachanov är på sitt fält en typisk gestalt. Han ville med sitt arbete i gruvan förtjäna så mycket att han kunde köpa sig en häst, och satte in hela sin arbetskraft genom en rent individuell prestation för att fortast möjligt nå sitt mål, utan hänsyn till andra. I denna inställning låg en väldig faktor till hävandet av produktionsförmågan i allmänhet. Stachanovrörelsen utvecklade sig på basis av den enskildes överlägsna insats, vars syfte var att förtjäna det mesta möjliga.

Men det råder inget tvivel om att denna arbetsprincip framkallat motstånd hos en del av arbetarklassen, vilken byggt på hänsynen till organisationen och solidariteten – vars mål är en samlad framstöt för alla.

Arbetarklassen har ryckts ut ur sitt gamla sociala sammanhang. Bondeklassen är bärare av den äldsta sammanslutning man har i det moderna samhället. Bonden är jordbunden, konservativ och nationell – arbetarklassen är i jämförelse härmed rörlig, frigjord och har en starkt internationell inställning.

Det är klart, att här förefinnes många möjligheter för samhällsmässiga konflikter och slitningar.

*

Jag hyser inget tvivel om att icke innebörden av de senaste årens utveckling i Sovjet-Unionen är den, att bondeklassen sätter en allt starkare prägel på avgörandet av de problem, som uppställer sig.

Det gäller till exempel den nya författningen. När städerna och landsbygden får samma representationsrätt, kommer det att leda till en oerhörd ökning av bondeklassens makt, med dess tre fjärdedelar av befolkningen.

Arvsrättens förankring i konstitutionen är en eftergift till bondeklassens mycket starkare släktkänsla. Också förut hade man naturligtvis arvsrätt, men den var mycket starkt begränsad och den var icke införd i det ursprungliga utkastet till den nya författningen. Den nya lagstiftningen om fosterfördrivning och andra lagar i detta sammanhang är uttryck för samma sak. Bondeklassen ser annorlunda på alla frågor, som har med släktets liv att göra, än det rotlösa stadssamhället. Stadssamhällets syn är rationalistisk, bondesamhällets är organisk.

Man kan i Sovjet-Unionens kulturliv nu märka en mycket stark strömning i riktning mot nationell historia och kultur.

Man kan se det i diskussionen om de historiska läroböckerna, vilka angripes därför att de i sin framställning låter det nationella och säregna försvinna i sociologiska schemata. Det ligger till grund för en del våldsamma angrepp, som riktats mot ett skådespel av den bolsjevikiske favoritförfattaren Deinjan Bjedny och som uppförts av en ledande teaterman, Tairov. Skådespelets handling är förlagd till Ukrainas medeltid. Det angripes därför att det hånar medeltidens hövdingar, vilka lever i folkets sagor och sånger som stora hjältegestalter, och det har gett en förvrängd framställning av kristendomens införande: kristendomens införande är i verkligheten ett positivt historiskt framsteg och betydde att de slaviska folken kom i kulturell förbindelse med de mera framåtskridna av Europas övriga folk. Man kan märka det i en ny inställning till en nationell kompositör som Glinka. Och man kan säkert säga att man här har att göra med något av förutsättningen för det väldiga jubileum, som skall firas i dagarna med anledning av 100-årsdagen av Pusjkins död den 10 februari 1837.

Socialt och politiskt är det en stor uppgörelse med en del av revolutionens förflutna, som här försiggår. Det riktar sig mot en bestämd del av det gamla bolsjevikiska partiet. Man har kallat

dem Lenins gamla medarbetare. Sant nog: det är en beteckning, som kan begagnas om både Sinovjev, Kamenev, Bucharin, Trotskij, Radek och Pjatakov. Men det är också en annan egenskap de har gemensamt. Vid en rad tillfällen stod de alla i skarp opposition mot Lenin och alltid då Lenin ville föra en "nationell" rysk politik, medan de ville intaga en "internationell" ståndpunkt.

*

Huru har nu arbetarklassen reagerat mot den ryska bondeklassens växande makt?

Industrialiseringen och kollektiviseringen, det bolsjevikiska partiets generallinje etc. har säkert i det stora hela arbetarnas anslutning. Men det hindrar icke att det i vissa kretsar bland arbetarna gör sig gällande en opposition mot många av de nya förhållandena. En stor del av den ungdom, som vuxit upp och formats under intrycket av det första revolutionära stormanloppet, ser säkert i mycket av vad som nu sker ett återvändande till för-revolutionära samhälls- och kulturformer, och en brytning med det revolutionära Rysslands tradition som världsrevolutionens smedja. Man kan märka i diskussionen om kulturfrågorna att de nya signalerna möter ett ganska starkt motstånd.

Det finns likväl icke på dessa områden någon fara för en verkligt klassmässig opposition. Men det finns ett område, där en klassmässig opposition verkligen synes kunna uppstå. Det är i frågan om Stachanovrörelsen och de lönesystem, som den var åtföljd av.

"Pravda" hade för en tid sedan en övermåttan häftig artikel, riktad mot dem som gjorde jämlikheten i dess allmänhet till en socialistisk princip. Tidningen hänvisade till Marx' och Engels' behandling av jämlikhetsfrågan och begagnade ett våldsamt språk mot dem, vilka ställde upp jämlikheten som paroll i Sovjet-Unionen just nu.

Vad beträffar den allmänna teoretiska grundvalen, så kan "Pravda" med full rätt stödja sig på Marx och Engels. Men det hindrar icke, att det naturligtvis kan förekomma överdrifter vid genomförandet av de allmänna marxistiska principerna. Och det som "Pravdas" artikel helt tydligt visade, var följande: det finns i Sovjet-Unionen för närvarande en ganska stark och farlig strömning, som vänder sig mot det sätt, varpå lönearbetet organiseras och betalas. Det säger sig själv, att en dylik strömning mycket lätt i sig också upptager en opposition på andra punkter: opposition i kulturpolitiken, opposition gentemot vad man kallar bristande internationell aktivitet, opposition också på en snävare klassbas från arbetarnas sida gentemot böndernas växande inflytande.

I detta sammanhang lönar det sig att betrakta en faktor i det ryska samhällslivet, som i sig själv är ny, men som under loppet av de senaste åren fått en våldsamt tilltagande betydelse, så att man kan säga, att vi har att göra med en faktor av helt ny karaktär. Det är armén.

*

Sovjet-Unionen hade 1933 en militärbudget på 1,3 miljarder rubel. År 1933 kom Hitler till makten i Tyskland, och det blev klart, att detta först och främst betydde en våldsam upprustning. För året 1934 beviljades sovjetregeringen en militärbudget på 1,4 miljarder och använde 7- 5 miljarder. År 1935 beviljades 6,5 miljarder och användes 8. 1936 beviljades 14,8 miljarder och förbrukades 14,9 miljarder. På statsbudgeten för innevarande år har anslagits 20,1 miljarder rubel för militärändamål.

Rubelns penningvärde i dessa siffror är omöjligt att fastställa, men envar torde förstå vilken kolossal ökning dessa siffror innebär. Den stående armén utgjorde före upprustningen 562,000 man och anslås nu till mellan 1 1/3 och 2 miljoner man.

En dylik militärorganisation kan värderas ur många synpunkter. Jag hyser intet tvivel om att Röda armén världspolitiskt sett är den enda faktor, som kan stävja de fascistiska staternas expansionslystnad mot småstaterna. Det är rätt och riktigt att komma ihåg detta också för oss, då det icke kan gagna någon att se tingen annorlunda än de är. Men jag hyser icke heller något tvivel om att för ett land, som för första gången i Världshistorien skall bygga upp socialismen, är ett militärväsen av denna omfattning en olycka.

Vi vet från andra länder, där armén är stor och mäktig, att den spelar rollen av en självständig faktor. Man skall nu bara tänka sig sovjetsamhället med dess armé: 2,000,000 man – landets fysiskt bäst rustade människor, i den mest energiska och aktiva åldern, inställda på och tränade i vapnets bruk, med över 20 miljarder av den årliga nationalinkomsten och förfoganderätt över väldiga mängder vapen och ammunition av alla slag, med en högt utvecklad kåranda samt med en organisation och en disciplin, som icke finns någon annorstädes. Man måste tro sig ha med annat än människor att göra, om man utgår ifrån att denna organisation icke i sig själv har någon drift att göra sig gällande som självständig faktor.

En jämförelse ter sig i detta sammanhang naturlig: armén räknar 2 miljoner, det bolsjevikiska partiet c:a 3 miljoner. Nu är naturligtvis en mycket stor del av arméns folk och särskilt befälet medlemmar av det bolsjevikiska partiet. Men militärbudet kräver helt sin man. Militärorganisationen kan säkert vid många tillfällen lika helt lägga beslag på sin man som det bolsjevikiska partiet.

Men i samma utsträckning armén skall göra sig självständigt gällande, måste detta ske mot den nuvarande partiledningen och mot partiet. Dess drift i riktning mot ett självständigt maktutövande får en oppositionell prägel. Och detta gör att den naturligtvis kommer att vara starkt benägen för den mest aktiva linjen i den internationella politiken. Det sker på så sätt mycket lätt en sammansmältning mellan dessa tendenser i armén samt de oppositionella strömningarna inom partiet och arbetarklassen.

Ser man på den diskussion, som försiggått under mer än tio år mellan Stalins riktning och Trotskij, så är det icke heller svårt att förstå, att alla dessa oppositioner tillsammans kan betraktas som trotskism. Aktiv internationell politik genom Röda armén, skarp front mot bondesamhället och dess krav – det är just huvudinnehållet i trotskismen från dess första stund. Och vad är då rimligare än att de nya oppositionella strömningarna i Sovjet-Unionen börjar fråga efter vad de tidigare oppositionella strömningarna gjort gällande, och fråga sig själva: månne icke Trotskij egentligen hade rätt? Och de kommer naturligtvis att samla sig kring de tidigare kända oppositionella bolsjevikerna, som på det sättet får en oerhörd betydelse, som de icke har genom sin egen verksamhet.

*

De synpunkter, som här har framlagts, kan sammanfattas sålunda: Sovjet-Unionen genomgår för närvarande en våldsamt inre kris, där väldiga sociala krafter reser sig mot den politik, som partiet och regeringen för.

Att den ryska bondeklassen för första gången inträder i det socialistiska uppbyggandet som en självständig faktor, är en betydelsefull vinst för sovjetsamhället i dess helhet. Man har därvid slagit in på den väg, som kan leda till upphävande av den sociala splittringen. I första omgången kan eftergifterna till bondeklassen innebära en reträtt ur den internationella revolutionära arbetarsocialismens synpunkt. Uppgiften för den politiska ledningen måste vara att icke göra större eftergifter än nödvändigt och hindra att utvecklingen leder till en splittring mellan de båda lager, som sovjetsamhället bygger på. Det måste förhindras att militära kretsar spelar en självständig politisk roll, och gör de det, så måste de slås ned. Arbetarklassen måste se socialt och icke snävt klassmässigt på de problem, om utvecklingen reser. Detta måste bli

generallinjen för partiets och regeringens politik. Krisen skall då kunna övervinnas genom organisk växt under den härför nödvändiga tiden.

Den tillspetsade internationella situationen har emellertid hindrat denna ”naturliga” lösning av krisen. Med sina 175 miljoner invånare och med världens största militärmakt befinner sig det ryska statskeppet mitt uppe i den internationella stormaktspolitikens bränningar.

Det vi ser i Moskvaprocesserna är att den ryska statsledningen löser krisen medels terror. De som kan tänkas bli ledare eller betydande stöd för de oppositionella krafterna, röjes ur vägen genom en justitieapparat, som staten behärskar. Genom att oppositionens kärna utrotas skall den förlamas i sin handlingsvilja, och en inre enhet och disciplin upprättas, som situationen nu kräver.

Det är i detta sammanhang man kan se en mening i ett förhållande, som eljes är obegripligt: att de anklagade gamla bolsjevikerna icke endast likvideras och utrotas, utan också vanäras och skandaliseras. Det skall icke lämnas någon möjlighet kvar att kring deras program eller minne resa en anständig politisk rörelse.

Sammanhanget med deras skuld och deras bekännelser förblir visserligen alltjämt samma mysterium som förut. Det är sannolikt, att de anklagade haft kontakt med och stått som representanter för de oppositionella krafter; som utvecklat sig. Men deras bekännelser är lika säkert oriktiga i alla väsentliga punkter. Här kommer man emellertid in på frågor, som det på nuvarande tidpunkt är omöjligt att reda ut.

Socialistiska partiet och fackföreningsrörelsen

Av EMIL ANDERSSON (ST sid 71-74)

Nedanstående utgör ett avsnitt ur en i dagarna utkommen programskrift, klarläggande Socialistiska partiets ställning till fackföreningsrörelsen.

Den fackliga rörelsen är i sin egenskap av lönearbetarnas massorganisation ett uttryck för arbetarnas vilja till samverkan vid tillvaratagande av gemensamma ekonomiska, sociala och kulturella intressen. Fackföreningsrörelsen är en mäktig hävstång för höjande av arbetarnas levnadsstandard. Denna har också förbättrats kraftigt under den fackliga rörelsens femtioåriga verksamhet. För so år sedan var arbetarklassen en ekonomiskt, politiskt och kulturellt undertryckt pariaklass. I dag är den en politisk maktfaktor, andligt högtstående, och har en ekonomisk levnadsstandard, som icke kan jämföras med arbetarklassens levnadsläge för so år sedan. Fackföreningsrörelsen har den ojämförligt största förtjänsten av denna utveckling. Om taktik och kampmedel har ofta stått heta diskussioner inom fackföreningarna. Däremot aldrig om plikten att hålla samman mot arbetsköpareväldet och om hävdandet av klassolidariteten. Har fackföreningsrörelsen betytt mycket för det arbetande folket under den gångna tiden, betyder den ännu mera i dag och får en ännu större betydelse i morgon. Ju närmare vi kommer sammanbrottet av det nuvarande samhällssystemet, som historiskt är dömt till undergång, desto större uppgifter tillkommer fackföreningsrörelsen såsom den starkaste hörnstenen i arbetarrörelsens mäktiga byggnad.

Dessa större uppgifter, som fackföreningsrörelsen står inför, nödvändiggör, att den stärker ideologiskt och organisatoriskt samt att dess kampkraft bevaras och utvecklas genom att den utnyttjar hela sin makt och kraft mot arbetsköpareväldet och inriktar sin verksamhet mot det kapitalistiska samhällssystemet och för en ny social tingens ordning – det socialistiska samhället. Socialistiska partiets medlemmar ser en stor uppgift i att medverka till en utveckling av den fackliga rörelsen i här angivna riktning. Som en följd härav tillhör samtliga partiets och ungdomsförbundets medlemmar fackföreningsrörelsen, såvitt möjlighet till facklig

organisering föreligger, samt verkar aktivt inom densamma för klassens gemensamma dagsintressen och för socialismens genomförande.

Socialistiska partiets för många år sedan ställda paroll: *hundra procentiga fackföreningar* har i dag mera levande aktualitet än någonsin förr. Det är socialisternas uppgift att i levande gärning medverka till att förverkliga denna paroll. Socialisterna skall taga initiativ till bildandet av nya fackföreningar. Ett stort verksamhetsfält i detta avseende finns bland lantarbetarna och skogsarbetarna. Men det brister även inom andra yrkesgrenar i fråga om facklig organisering. Socialisterna verkar dagligen för att ännu fackligt oorganiserade arbetare övertygas om sin klassplikt att ansluta sig till de befintliga fackorganisationerna. Målet är att *samtliga arbetare* inom respektive verksamhetsområden *anslutes till vederbörande fackförbund*.

Med det anförda har vi angivit riktlinjer för socialisternas ställning till och uppträdande inom den fackliga rörelsen. Den har i socialisterna sina varmaste, trognaste och offervilligaste medlemmar.

På lojalt och organisationsmässigt sätt motverkar socialisterna alla tendenser, som avser eller till sina verkningar innebär ett försvagande av den fackliga rörelsens kampkraft. Därför har socialisterna ställt frågan om facklig enhet – en enhetlig, hela landet omfattande facklig-ekonomisk rörelse – främst på dagordningen. Den fackliga rörelsen uppbygges efter principen industriförbund i anslutning till produktions- och verksamhetsgränsen. Arbetare sysselsatta med råvaror, dess förädling genom olika etapper tills den föreligger färdig, sammanslutes i en och samma fackorganisation. Härigenom undviks den ödesdigra splittringen av arbetarna i en massa smärre, ofta mot varandra kämpande fackförbund. Härigenom möjliggöres också en samorganisering av S. A. C. med L. O., med resultat att alla fackligt-ekonomiskt organiserade arbetare i landet kom att tillhöra en facklig landscentral. Vid förverkligandet av industriförbunden efter dessa linjer har socialisterna i respektive fackförbund att övervaka och kontrollera, att denna organisatoriska omställning icke medför försämrade löne- och arbetsvillkor för någon av de berörda arbetargrupperna. Socialisterna verkar inom den fackliga rörelsen för den bredaste demokratiska ordning, seende häri en garanti för rörelsens sunda och normala utveckling. Som en följd härav motsätter sig socialisterna, att beslutanderätten i fackliga angelägenheter överflyttas från medlemmarna till ledningarna. Socialisterna anser, att avgörandena skall ligga hos medlemmarna. Och att *medlemsflertalets* vilja skall vara bestämmande. Socialisterna är vidare principiella motståndare till att fackföreningsrörelsen inlemmas i den kapitalistiska statsapparaten. Den fackliga rörelsens handlings- och rörelsefrihet måste bevaras, ifall de fackliga organisationerna skall kunna fylla sin uppgift. Lagstiftning, som förgriper sig på fackorganisationernas rörelsefrihet, bekämpas därför av socialisterna. Fackföreningsrörelsen får icke förvandlas till ett socialt skyddsorgan för den kapitalistiska staten utan måste förbli ett verktyg i arbetarklassens tjänst. Denna vår principiella inställning mot intrång på fackorganisationernas handlings- och rörelsefrihet genom lagstiftning har tillämpning även i fråga om överenskommelser av annan art om inskränkning av fackföreningsrörelsens handlingsfrihet. Socialisterna ser i dylika överenskommelser ett underlättande för statsmakterna att i lag få genomfört vad parterna dessförinnan kommit överens om. Dylika överenskommelser kan följaktligen medföra det, som de avser att förhindra. Socialisterna inom den fackliga rörelsen strävar vidare till att få upphäva redan genomförda klasslagar, t. ex. kollektivavtalslagen, lagen om arbetsdomstol, varsellagen, åkarpslagen och lösdrivarlagen m. fl. Dessliques verkar socialisterna aktivt för att den fackliga rörelsen utnyttjar alla gynnsamma tillfällen för att förbättra medlemmarnas löne- och arbetsvillkor. När det objektiva läget motiverar och förutsättningar föreligger för framgångsrik kamp och seger för arbetarnas berättigade krav, skall den fackliga rörelsens kraft mobiliseras härför och arbetarklassens ställning i produktionsprocessen utnyttjas för att tillföra arbetarna de förbättringar, som är möjliga att genomföra. Socialisterna ser vidare såsom en av sina främsta uppgifter att verka för att de *sämst*

*betalda arbetargruppernas löner och arbetsvillkor förbättras kraftigast. Den stora differens, som föreligger i fråga om löner och arbetsvillkor för olika arbetargrupper, måste utjämnas genom att den fackliga rörelsen i sin helhet medverkar till att hjälpa upp de missgynnade arbetargrupperna. Detta innebär icke och får icke leda till, att den fackliga rörelsens kamp för *samtliga arbetargruppernas intressen avmattas*. Det är och förblir fackföreningsrörelsens uppgift att *ständigt* bevaka medlemmarnas intressen och förbättra *samtliga medlemmarnas* löner och arbetsvillkor – även för de grupper och medlemmar, som lyckats förbättra sitt läge över genomsnittet. Det ligger i fackföreningsrörelsens väsen, att så skall ske. Men samtidigt skall den svaga hjälpas av den starkare. Socialisterna verkar tillika för upphävande av de ödesdigra motsättningar, som förefinnes mellan olika grupper fackligt organiserade arbetare. På kollegialt sätt kan och måste de s. k. ”gränstvisterna” och liknande fackliga angelägenheter regleras. Socialisterna respekterar självskrivet av L. O., fackförbunden och fackföreningarna fattade beslut och verkar för att samtliga medlemmar från botten- till topporganisationen skall göra detsamma. Detta utgör grundvalen för framgångsrikt arbete i klassens tjänst. Självfallet förbehåller sig socialisterna rätt till kritik mot beslut och åtgärder, som de anser mindre lyckliga eller rent av olyckliga för rörelsen och klassen, liksom rätten att på organisationsmässigt sätt verka för ändring eller upphävande av dylika beslut.*

Härmed är allt sagt, som behöver sägas beträffande socialisternas principiella inställning till fackföreningsrörelsen.

ST sid 75-77:

Den sociala revolutionen i Spanien

Av EVALD HÖGLUND

Att ge en bild av den spanska revolutionens utveckling fram till den 19 juli 1936 är mycket svårt. För att förstå läget just nu krävs emellertid en återblick, och utan att göra anspråk på att vara fullödiga inlåter vi oss på försöket.

*

I februari 1931 upptogs striderna mot monarkin. Folkmassorna demonstrerade över hela landet mot monarkin. Konungen och monarkisterna tvingades under folkmassornas tryck till större och större eftergifter. Den gamla reaktionära Primo de Rivera-regeringen avgick. Konungen måste tillsätta en ny regering med en hög militär som konseljpresident. Efter den generalstrejk, som proklamerades den 17 februari kallade konungen den nya regeringen den 18 februari. Den nya regeringen var anhängare av konstitutionell demokrati samt planerade kommunala val i mars, val till generalråden i maj, samt allmänna val i juni. Men det var vad man planerade. På den vägen åsyftade de konstitutionella ett förändrande av de lagar och dekret, som den tidigare militära diktaturregeringen stadfäst.

*

Utvecklingen av den spanska revolutionen kullkastade alla dessa beräkningar. De spanska arbetarna och bönderna såg i monarkin ett uttryck för förtrycket. Liksom tsarismen i Ryssland var koncentrationen av feodalismens makt, var den spanska monarkin koncentrationen av den spanska feodalhushållningens makt. Några i egentlig mening självägande bönder har knappast funnits i Spanien. All jord har kontrollerats av de stora gods- och jordägarna. Den fattiga befolkningen på landsbygden tvingades arbeta åt storagrarerna för en daglön, som många

gångar var lägre än en peseta. Det vill säga cirka 60 öre, efter pesetans inre köpkraft. De stora jordägarna skodde sig på människornas armod, men de levde på en vulkan, som vilket ögonblick som helst kunde få utbrott.

I städerna förföljdes arbetarnas fackliga och politiska organisationer. Lönerna var synnerligen låga. Arbetsförhållandena olidliga. Anarkismen har sedan länge haft synnerligen stort inflytande bland de spanska arbetarna. Även i detta avseende liknar alltså Spanien det förrevolutionära Ryssland, där narodnikerna under föregående sekel spelade en mycket stor roll.

Katolicismen har utbredd en nattsvart medeltid över hela Spanien. Godsägar-feodalväldet har i förbund med den katolska kyrkan försänkt en stor del av den spanska befolkningen i ett starkt andligt mörker. Analfabetismen var mycket utbredd, men likvideras nu sakta men säkert.

De kommunala valen, som planerades i mars, genomfördes i april, och de gav en förintande dom över monarkien. Monarkisterna drevs från sina tidigare positioner över hela landet. Tisdagen den 14 april 1931 abdikerade Alfonso. Zamora bildade en ny provisorisk regering. I denna regering ingick de konservativa, den republikanska unionen och det socialdemokratiska partiet. Som representant för de senare förresten Largo Caballero, som nu är en ledande man i Valenciaregeringen.

Trots republikens seger och de reaktionäras nederlag i det kommunala valet måste CNT–FAI fortfarande arbeta i illegalitet. Massorna hade tvingat fram den borgerliga demokratin. Under dessa dagar befriades de politiska fångarna i nästan alla städer. Revolutionen utvecklades. Arbetarmassorna, som en följd av år kämpat i illegalitet mot den gamla Primo de Riveraregeringen, byggde sig nu legala organisationer, så långt möjlighet därtill fanns.

I Sevilla, som nu predikar Francos evangelium för världen, krävde gatudemonstranterna socialisering. De gamla reaktionära ukaserna annullerades. De militärer, som i december månad 1930 gjorde uppror mot monarkin och den militära diktaturen, befriades och återinsattes i tjänst.

Slitningarna mellan det övriga Spanien och Katalonien visade sig under den borgerliga revolutionens första dagar. Motsättningarna mellan den spanska regeringen och den katalanska övervanns dock, fast med svårighet. Zamora, den spanska regeringschefen, och överste Macia, den katalanska presidenten, förde långvariga underhandlingar. ”Enhetsfackföreningarnas” motsättningar till de fria fackföreningarna övervanns delvis.

Torsdagen den 16 juli eller fredagen den 17 juli 1931 uppvaktade en deputation från Katalonien den spanska regeringen. Denna deputation hävdade starkt separationssträvandena. Men samtidigt fastslogs att det inte rådde några politiska differenser mellan Katalonien och det övriga Spanien.

De spanska monarkisterna och den spanska högern riktade också sina angrepp mot den republikanska regeringen genom separationssträvandena. I de baskiska provinserna försökte de grunda en autonomi. Den republikanska regeringen sände en infanteribataljon och gendarmer mot oroshärden i Guernica.

Så var den första spanska republiken grundad. En stor del av de krafter, som slöt upp kring Alfonso, kämpar nu på Francos sida, liksom de senare kämpade tillsammans med Gil Robles, men därtill skall vi återkomma i fortsättningen.

Under två år levde Spanien i relativ fred. Kampen pågick dock inom republiken. En stor del av de tidigare godsägarna orienterade sig bara till ett nytt parti, det katolska folkpartiet, under Gil Robles ledning. Den feodala absolutionismens främsta företrädare hade flyktat ur landet, men en stor del av den feodala klassen hade makten kvar. Kyrkan och feodaltherrarna etablerade ett mot republiken och arbetarrörelsen riktat samarbete. Under de två åren var

CNT–FAI helt förbjudna och de marxistiskt medvetet revolutionära organisationerna förföljdes.

Den första oktober utbröt den borgerliga demokratins kris. Den var oundviklig, därför att en borgerlig revolution i nuvarande tidsskede aldrig kan föras till slut inom den borgerliga demokratins ram, ej heller inom kapitalismens ram.

Preludierna till den nya krisen utspelades i parlamentet. Gil Robles, ledaren för det katolska folkpartiet, störtade regeringen. Zamora, som nu var president, måste vädja till andra att bilda regering. Denna nya regering sammansattes av katolikerna, radikalerna, en agrar och en liberaldemokrat, under Lerrouz' ledning. Fascismen under Gil Robles' ledning i det katolska partiet trängde sig emellertid mer och mer fram.

Efter att denna reaktionära regering tillträtt proklamerades generalstrejken över hela Spanien. Strejkvågen utbreddes sig; i Asturien proklamerades krigstillstånd. I Barcelona, Asturien, Zaragoza och Valencia var generalstrejken effektiv. Arbetarna inom alla industrier och i gruvorna hade nedlagt arbetet. I Eibar besattes vapenfabriken, och först efter att regeringen bombarderat fabriken med mörsare och kulsprutor och en våldsam strid utkämpats lyckades man driva arbetarna från vapenfabriken.

I hela Katalonien (där Barcelona är huvudstaden) proklamerades och genomfördes generalstrejken. Company, den nuvarande republikanska vänsterns ledare, förklarade att den katalanska regeringen inte kommer att avstå från sin maktställning till förmån för militären.

President Zamora, som svikit demokratin, satt kvar. I staden Sabadell utropades en socialistisk republik. Detta kungjordes i en appell, som utsändes av den lokala strejkledningen. I uppropet vände man sig också mot president Zamora, som förrätt demokratin. Hela Asturien befann sig i de socialistiska arbetarnas händer. Och nu börjar de historiska oktoberdagarna i Spanien.

Gil Robles och katolikerna mobiliserar militären mot arbetarna och mot Katalonien, vars republikanska vänster vill upprätthålla den borgerliga demokratin, men vars arbetare i mycket stor utsträckning vill genomföra den sociala revolutionen.

I 14 timmar höll sig Katalonien självständigt. Därefter nedslogs den katalanska friheten av den nya fascistiska regeringen. I Asturien kämpade arbetarna hjältemodigt under flera veckor och månader. Syndikalisterna, vårt broderparti, tvingades till att arbeta illegalt. Till och med den reformistiska fackföreningsrörelsen trängdes ned under jorden. Det socialdemokratiska partiet kunde endast i ytterst ringa utsträckning arbeta legalt. Den socialdemokratiska ”vänstern” tvingades till illegalt arbete.

Den borgerliga demokratin var krossad och den fascistiska diktaturen hade trätt i stället, med undantagstillstånd, med krigstillstånd i Asturien, med illegalt arbete för arbetarnas organisationer, med massor av offer i döda och lemlästade. Arbetarnas organisationer hade hållit socialismens och frihetens fana högt, men mot sig hade de haft den militär, som varit den borgerliga demokratins militär, men som blivit Gil Robles, fascismens militär. Och så gick tiden sin gång. Godsägarna, prästerna, katolikerna, kapitalisterna hade tillfälligtvis segrat och krossat den minimala frihet folket 1931 tillkämpat sig. Men nu står vi åter sedan 7-8 månader mitt uppe i en brinnande inbördeskamp mellan kapitalism och socialism, nu har man de praktiska erfarenheterna från 1931 och 1934. Nu vet man, att den borgerliga revolutionen kan slutföras endast under den förutsättningen att den sociala revolutionen genomföres.

ST sid 78-83

Tretton dömdes till döden, fyra till fängelse

Efter sju dagars förhandlingar inför Sovjet-Unionens högsta domstols militärkollegium avkunnades den 30 januari kl. 3 f. m. domen i processen mot det s. k. antisovjetiska trotskistiska centrum. Tretton anklagade dömdes till döden, tre andra nämligen *Sokolnikov*, *Radek* och *Arnold* till tio års fängelse och en *Stroilov* till åtta års fängelse. De dödsdömdas nådeansökan avslogs av Sovjet-Unionens centrala exekutivkommitté och dödsdomarna har enligt meddelande verkställts den i februari.

I domens motivering heter det: ”På grund av anvisningar från folkfienden *L. Trotskij* har det parallella antisovjetiska trotskistiska centrum, till vilket de i denna sak anklagade *Pjatakov*, *Radek*, *Sokolnikov* och *Serebrjakov* hörde, ställt som sin främsta uppgift att störta sovjetmakten i Ryssland samt återställa kapitalismen och bourgeoisins makt genom skadegörelse-, avlednings-, spioneri- och terrorverksamhet, riktad på undergrävandet av Sovjet-Unionens ekonomiska och militära makt, påskyndandet av det militära överfallet på Sovjet-Unionen samt främjandet av utländska angrepp och Sovjet-Unionens nederlag?”

Kunde man verkligen tro att de anklagade faktiskt begått de brott som lagts dem till last, så måste den internationella arbetarklassen slutet och kategoriskt kräva den strängaste bestraffning av dessa förbrytare. Ty kampen för ”återupprättande av kapitalismen och bourgeoisins makt i Sovjet-Unionen” liksom också ”påskyndande av det militära överfallet på Sovjet-Unionen” är icke endast en inre rysk statsangelägenhet utan en provokation, riktad mot arbetarklassen i hela världen.

Men den hast varmed denna process förbereddes liksom också hela sättet för processens förande var icke ägnad att övertyga den internationella offentligheten om riktigheten av de i anklagelseskraften uppställda och i domens motivering upprepade påståendena. De anklagades vittnen hördes icke av domstolen. Samtliga anklagade avstod (säkerligen icke frivilligt) från ett försvarstal. Hela rättegångsförhandlingen varade endast sju dagar. Om vi därvid tar i betraktande att den bekanta riksdagsprocessen i Leipzig år 1933, där endast fem personer satt på de anklagades bänk och där det endast rörde sig om undersökningen av en enda brandanläggning, pågick i 56 dagar; medan denna process, där det rör sig om en påstådd skadegörelseverksamhet vid vilken dussintals människor dödats, om påstått spionage till förmån för Tyskland och Japan, om påstådda mordanslag mot nästan samtliga regeringsmedlemmar samt om undergrävande av den ekonomiska makten i en hel stat och där det på de anklagades bänk satt icke fem utan sjutton personer samt dessutom under rättegångsförhandlingarna av de anklagade nämndes ytterligare ett hundratal namn på ”medbrottslingar” och sammansvurna” men utan att dessa genast förhörde inför domstolen, – genompiskades på bara 7 förhandlingsdagar, så kastar detta faktum ett betecknande ljus på processföringen, men alls icke till förmån för dem som anordnat hela denna komedi.

Och ännu ett faktum av avgörande betydelse! Hela processen var uteslutande uppbyggd på de anklagades självbeskyllningar, på utsagor av G. P. U:s agenter och provokatörer samt på indicier, men alls icke på några direkta bevis. Det måste också allmänne åklagaren *Vysjinskij* medgiva i sitt anklagelsetal.

Här några satser ur *Vysjinskij*s tal:

”Hur kan man ställa frågan om bevis?”

Man kan ställa frågan om bevis sålunda:

Ni talar om en sammansvärjning, men var har ni edra dokument? Ni talar om ett program, men var har ni då programmet? Har dessa människor något slags skrivet program?

Nej, de bara talar om det.

Ni säger att de utgör en organisation, att de är något slags band (men de själva betecknar sig som ett parti), – men var finns hos dem beslut, var är bevisen för den konspirativa verksamheten, stadgar, protokoll, stämplor o. s. v. Jag vågar i överensstämmelse med straffrättsvetenskapens fundamentala krav påstå, att man vid sammansvärjningsangelägenheter icke kan uppställa dylika krav ...

Visserligen äger vi en serie hithörande dokument. (Men de har, som framgår av rättsförhandlingarnas protokoll, icke framlagts i den offentliga rättegången. Red.) Men även om de icke finnes, skulle vi trots detta anse oss berättigade att höja anklagelse på grund av de anklagades och vittnas utsagor och förklaringar, samt, om ni så vill, på grund av indirekt bevismaterial.

I föreliggande fall kan jag åberopa mig på en så framstående straffrättsexpert som den kände gamle engelske juristen William Veels, vilken i sin ”Avhandling om indicieteorin” talar om hur övertygskraftiga indirekta bevis kan vara och att indirekta bevis icke sällan äger en vida större övertygelsekraft än direkta bevis.”

Det är en teori, på vilken de reaktionäraste av alla reaktionära åklagare och domare i de kapitalistiska och fascistiska staterna stöder sig och med vilken de kastar hundra- och tusentals arbetare i fängelse eller tukthus eller dömer dem till döden. Anklagelseskraften och även senare domen stöder sig således, som åklagaren själv måste medgiva, nästan uteslutande på de anklagades självbeskyllningar samt på G. P. U.-agenternas utsagor och på indicier.

Men statsadvokaten och domstolen har också direkta bevis! Se här bevismaterialet ur statsadvokatens anklagelsetal:

”Men vi har också objektiva bevismaterial. Jag talade om ett program och fäste er uppmärksamhet, kamrat domare, på *Trotskyjs* bulletin, i vilken detta program är avtryckt.”

De direkta bevisen som domstolen förfogar över består alltså i en fullt legalt i Paris utkommande tidskrift för den trotskistiska organisationen, närmare angivet: i nummer 10 för april 1930 av ”Oppositionens bulletin De anklagades självbeskyllningar, vittnesutsagorna av G. P. U.-agenter samt ett nummer av en i utlandet utkommande revolutionär tidskrift är det bevismaterial på vars grund de anklagade dömes. Denna processföring erinrar om världens största justitieförbrytelser. Den erinrar om *Dreyfus*-processen i Paris på 1890-talet, om processerna mot *Mooney* och *Billings* samt mot *Sacco* och *Vanzetti* och andra. Även i dessa processer har statsadvokaten och domstolen stött sig på vittnesutsagor av spioner och provokatörer samt i brist på direkta bevis t. o. m. förfalskat bevismaterialet.

Men vari denna process skiljer sig från tidigare liknande rättskomedier i andra länder, är de faktum att alla i denna process anklagade erkänt de svåra brott som lägges dem till last. Att de anklagade i rannsakningshäktet utsatts för svår fysisk och psykisk tortyr är utan all tvivel och har även antytts av Radek i hans slutord om också blott helt generat. Men det förklarar ännu icke varför inte under själva rättegången, då de anklagade påtagligen icke längre kunde utsättas för tortyr, en enda av de anklagade reste sig och förklarade: ”de av oss under den förberedande rannsakingen gjorda utsagorna avpressades oss genom fysiska och psykiska lidanden, genom löftet att skänka oss livet, om vi gjorde alla de utsagor som G. P. U. fordrade av oss, samt genom hot om svåra repressalier mot våra anförvanter”. Att ingen av de anklagade har gjort detta, är den största hemligheten som omsveper denna process, men utgör ännu icke något bevis för de anklagades skuld.

Straffrättsvetenskapen känner många exempel på de anklagades självanklagelser. Hur dessa självanklagelser kommit till stånd här i denna process, vet vi inte. Vi ska inte heller inlåta oss

att gissa gåtor. Denna fråga blir kanske en gång uppklarad, när G. P. U:s arkiv öppnas. Statsadvokat och domstol har i varje fall icke gjort sig mödan att pröva denna fråga. För statsadvokat *Vysjinski* är *Stalin* och sovjetdomarna ofelbara och denna ofelbarhet har han uttryckt i följande ord: ”För att inför rätten skilja sanningen från lögnen, räcker naturligtvis domarens erfarenhet, och varje domare, varje statsadvokat och försvarsadvokat, som varit med om mer än ett dussin processer, vet när den anklagade säger sanningen och när han avlägsnar sig från densamma, likgiltigt i vilket syfte det sker.”

Men vi är alls icke övertygade om att de anklagade sagt sanningen i denna process. Vi tror snarare att de ord för ord bara upprepat vad G. P. U.-männen viskat åt dem att säga och att hela anklagelsen är en gigantisk byggnad av lögner. Därav uppstår på samma gång frågan efter bakgrunden till hela denna rättskomedi.

Formellt sett ansluter sig denna process till serien av föregående likartade statsprocesser. Dessa processer har alltid iscensatts när de politiska och ekonomiska svårigheterna i Sovjet-Unionen nått en så hög grad, att de breda folkmassornas tilltagande missnöje inneburit en allvarlig fara för regimen eller när en ny kursändring planerades i Sovjet-Unionens utrikespolitik. Så var fallet vid Schachty-processen, i Ramsin-processen år 1930, i processen mot de forna mensjevikerna och i en serie andra i utlandet icke så bekanta processer, och så är det även i denna process. Nytt var bara att på de anklagades bänk satt icke denna gång som i tidigare processer oktoberrevolutionens historiska motståndare, arbetarklassens fiender, icke representanter för den forna bourgeoisin, den gamla tekniska intelligensen o. s. v.; utan denna gång satt på de anklagades bänk – så var det redan under processen mot *Sinovjev* och *Kamenev* – representanterna för bolsjevikernas gamla garde, under vilkas ledning arbetare och bönder 1917 förberedde revolutionen i Ryssland och segerrikt genomförde den.

Sokolnikov anslöt sig redan som ung student till den bolsjevikiska flygeln i Rysslands socialdemokratiska arbetarparti. I Schweiz tillhörde han gruppen av Lenins närmaste medarbetare. Tillsammans med *Lenin* anträdde han 1917 hemresan till Ryssland, där han tillsammans med *Stalin* övertog redigeringen av ”Pravda”. På sjätte bolsjevikiska partiets kongress i augusti 1917 valdes han till medlem av centralkommittén, vilken han sedan oavbrutet tillhörde ända tills han häktades. Från 1918 till 1926 var *Sokolnikov* Sovjet-Unionens finansminister, därefter ambassadör i London och efter sitt hemkallande 1932 ställföreträdande utrikesminister samt från 1934 till sin häktning 1936 folkkommissarie för träindustrin.

Radeks biografi är i allmänhet väl känd för de svenska arbetarna. Han var obestriddt den mest ansedde och sannolikt också en av de mest kompetenta journalister som Sovjet-Unionen haft att uppvisa. Även då Radek – som på grund av sin från den ”partiets stalinska general-linje” avvikande inställning för en tid utslöts ur partiet och förvisades till Sibirien – fallit i onåd, kunde eller ville utrikesminister *Litvinov* icke avstå från hans medverkan. Från Radeks penna stammar alla viktiga utrikespolitiska ledande artiklar i ”Izvestia” och denna plats som utrikespolitisk redaktör för regeringsorganet fyllde Radek bokstavligen ända tills dagen före sin häktning.

Pjatakov var före kriget och under tiden mellan februari och oktoberrevolutionen 1917 ledare för partiorganisationen i Kiev samt ända tills sin häktning och arkebusering medlem av centralkommittén. Efter inbördeskrigets slut ägnade han sig speciellt åt ekonomiska frågor och var vid sin häktning ställföreträdande folkkommissarie för den tunga industrin.

Muralov var en av dessa gamla bolsjeviker, som med vapen i hand kämpat för revolutionen. Före kriget och under kriget. Till yrket agronom var han under kriget tilldelad ett automobil-kompani. Då i februari 1917 de första tecknen till den annalkande revolutionen framträdde förde han sitt kompani disciplinerat och i sluten ordning till Tauriska palatset, där Petrograds

arbetare- och soldatråd under tiden konstituerat sig och besatte härifrån alla strategiskt viktiga punkter i huvudstaden; varigenom han avskar vägen för kontrarevolutionen ännu innan den hunnit organisera sig. Åtta månader senare, vid oktoberrevolutionens utbrott, var han en av huvudledarna för moskvaupproret och efter oktoberrevolutionen var han moskvagarnisonens förste kommandant. Sedan *Trotskij* störtats såsom folkkommissarie för krigsväsendet, blev också *Muralov* år 1925 överförd till icke militärt partiarbete.

Av de övriga anklagade kunde också nämnas Serebrjakov, Liwschitz, Boguslavskij och Drobnis, vilka alla varit medlemmar av partiet sedan lång tid, medan resten av de anklagade också alldeles särskilt Arnold, Grasche och Stroilov var G. P. U.-agenter och samtidigt uppträdde som anklagelsevittnen mot de huvudanklagade i processen.

På de anklagades bänk satt som främsta anklagade alltså icke några politiska äventyrare, fosterlandsförrädare och agenter för utländsk makt utan beprövade kämpar, representanter för bolsjevikernas gamla garde. Och det är ingen tillfällighet. Partiet har upphört att vara proletariats avangard och proletariatet självt har förlorat sin ledande roll i Ryssland. Ju mera nu regimen förenar sig med landets icke-proletära krafter desto mer förlorar partiet sin dominerande ställning. Stalins årslånga systematiska arbete för att spränga och upplösa det bolsjevikiska partiet – icke endast det ryska utan alla sektioner av Komintern – slutar nu med det fysiska utrotandet av de forna partirepresentanterna, såvida dessa icke redan tidigare gått under i de stalinska fängelserna och koncentrationslägren. Och det betyder en ytterligare koncentration av makten i händerna på statsapparaten, som i Ryssland redan står över partiet. Och detta slag mot de gamla bolsjevikerna, som redan börjat med upplösningen av de gamla bolsjevikernas förening 1935, är tillika Stalins tribut till det kapitalistiska och fascistiska Europa. Man kan icke i Genève sitta till bords med de borgerliga kapitalistiska diplomaterna, skicka marskalk Tjuchatjevskij till kröningshögtidligheterna i London, utbringa en skål för den finske presidenten, underhandla med andra halvfascistiska och fascistiska statsmän och diplomater – och samtidigt oroa de borgerliga och socialdemokratiska ministrarna genom att låta representanter i bolsjevikernas gamla garde och anhängare av den permanenta revolutionen sitta i spetsen för partiet och regeringen, eller t. ex. låta Radek skriva de utrikespolitiska ledarna i regeringsorganet. Sovjet-Unionens allianspolitik med de borgerliga, halv fascistiska och i framtiden kanske också fascistiska staterna kräver att man fortast och på mest uppenbara sätt gör rent hus med dessa revolutionärer. Denna tribut bringar Stalin, då han offerar de gamla bolsjevikerna på fosterlandets altare.

ST sid 97-102

Socialistiska ungdomskongressens politiska resolutioner

Socialistiska Ungdomsförbundets kongress var samlad den 27 – 29 mars 1937. Nedan följande uttalanden om det politiska läget och de därav betingade uppgifterna samt om inbördeskriget i Spanien antogs:

När Socialistiska Ungdomsförbundet hade sin kongress 1933 härjade en svår kris i detta land samt i den kapitalistiska världen i övrigt. En miljonhövdad arbetslöshet utgjorde ett av de svåra problemen, varmed statsmännen i kapitalismens värld brottades. Samtliga stater isolerades genom allt högre tullmurar till nationella självhushåll, varigenom världshandeln försämrades samt de ekonomiska och finansiella motsättningarna ökades. Detta ledde i sin tur till en

begynnande upprustning, vilken inleddes av de kolonihungriga nazifascistiska makterna, för vilka även av inrepolitiska orsaker en expansiv utrikespolitik var ett livsintresse.

Massarbetslösheten är nu i viss utsträckning likviderad. Med upprustningsverksamheten ute i världen följde ett industriellt uppsving, vilket skapade nuets feberartade högkonjunktur. För Sverges vidkommande har givetvis statsmakternas hjälpåtgärder till en viss grad medverkat till det förbättrade läget. Men den verkliga orsaken är obestriddligen uppsvinget för rustningsindustrin, vilket skapade högkonjunktur för betydande svenska produktionsgrenar. Nuets allmänna högkonjunktur betyder dock ej att kapitalismen såsom världssystem stabiliserats eller stärkts. Överallt träder de inre motsättningarna i öppen dager – vissa länder redovisar officiellt, trots att produktionen går för fullt, väldiga arbetslöshetssiffror (i Sverige finnes säkerligen omkring 75,000 arbetslösa) – bland de arbetande miljonerna träder massfattigdomen fram såsom ett ovedersläggligt bevis på klassmotsättningarnas skärpande. Genom upprustningen har vidare motsättningarna mellan makterna och deras grupperingar förstärkts. Därtill kommer en stigande misstänksamhet stormakterna emellan – diplomaterna intrigerar gentemot varandra för att stärka det egna landets intressen på de övrigas bekostnad. I och med inbördeskriget i Spanien, där den fascistiska militärledningen inspirerades till sitt anfall mot den borgerligt demokratiska författningen av de nazifascistiska makterna och sedan erhållit kraftigt understöd från dem, har de imperialistiska motsättningarna utvecklats nära bristningsgränsen. Utgången i Spanien spelar en betydelsefull roll ifråga om de stridande makternas positioner.

Den politiska osäkerheten är bestående. Under de senaste åren har den borgerliga reaktionen förintat den demokratiskt parlamentariska styrelseformen i ytterligare ett antal länder samt upprättat diktaturens statsform i nazistisk eller fascistisk skepnad

Även ren militärdiktatur har upprättats i vissa länder, Genom upprustningspolitiken har det militära inflytandet i staternas styrelse överallt förstärkts. I de stater där demokratin ännu består framföres ständigt förslag till och genomföres nya lagar, genom vilka de demokratiska fri- och rättigheterna etappvis beskäres. Denna allmänna antidemokratiska process är det politiska beviset på hur det kapitalistiska systemets upplösningssprocess fortskrider.

Nödvändigheten av socialismens seger över kapitalismens vanvett är den enkla sanning, som dagens verklighet ropar till arvetaklassen och de breda skikten av arbetande därutöver.

Här i Sverige har socialdemokratin det officiella ansvaret för den kommande utvecklingen. Riksdagsvalet 1936 gav socialdemokratiska partiet dess hittills största valseger. Den majoritet, om vilken socialdemokratin propagandiserar alltid talat såsom förutsättningen för att kunna bedriva arbetarpolitik i riksdagen – ja t. o. m. angivit såsom förutsättningen för socialismens seger – existerar nu. Om första kammaren skulle vilja göra motstånd har socialdemokratin möjlighet att vidta åtgärder för en behövlig förändring av även denna kammars sammansättning – t. o. m. i sådan riktning, att socialdemokratiska programpunkten om första kammarens avskaffande kan förverkligas. Socialdemokratin har nu möjlighet att genomföra en klar politisk kursförändring här i landet – den har möjlighet att göra den här bestående demokratin till en för de breda folkskiktens ekonomiska, sociala och politiska intressen kämpande demokrati, vilken inriktar sig på att ytterligare beskära de borgerliga partiernas samt den borgerliga statens inflytande och makt.

De socialdemokratiska ledarnas första åtgärd efter valsegern – skapandet av en koalitionsregering med det borgerliga bondeförbundet – visar att dessa ledare icke vill en sådan politik. Redan denna första åtgärd skapade misstroende och missmod i vissa socialdemokratiska arbetarkretsar. Den socialdemokratiska regeringens acceptering av de borgerligas militärlinje, vilken året förut både i pressen och i riksdagen av de socialdemokratiska ledarna utdömdes såsom skadlig, är en ytterligare åtgärd, vilken visar att socialdemokratin ämnar

fortsätta sin gamla kurs av samverkans politik med de borgerliga, d. v. s. föra en borgerlig politik. Liksom tidigare i Tyskland före Hitlers gripande av makten en dylik politik skapade en växande misstro bland de breda skikten mot arbetarrörelsens politiska duglighet, förmåga och vilja att lösa de aktuella frågorna, kommer här en liknande stämning – särskilt om högkonjunkturen upphör – att successivt breda ut sig. Redan är denna stämnings symptom skönjbara inför de stigande livsmedelspriserna. Sverges demokratiska regim har med socialdemokratins valseger kommit fram till början av ett avgörande skede.

Kominternledarnas politik syftar nu ej längre till socialismens seger. I Spanien kämpar K.P. mot utvecklingen till socialism – de borgerliga i landet räknar med Kommunistiska partiet såsom sitt säkraste värn – och vårt broderförbund P.O.U.M.:s ungdomsrörelse, som på såväl den militära som den inre fronten utfört en hjältemodig och beundransvärd handling i socialismens tjänst, stämplas därför, enligt order från Moskva, såsom trotskistiskt. I Frankrike står K.P. helt stödjande bakom folkfrontsregeringen och dess in- och utrikespolitik, exempelvis ”pausen i reformarbetet” förbudslagstiftningen mot frivilliga i Spanien samt upprustningsprogrammet. I varje kapitalistiskt land är kommunisterna dirigerade att föra en politik till den borgerligt demokratiska ordningens stärkande och befastande. De svenska kominternorganisationernas politik under senare år är bevis på en liknande kurs även här i Sverige.

Här träder den socialistiska rörelsens betydelse fram i öppen dager. Behovet av ett politiskt manöverdugligt och handlingskraftigt Socialistiskt Ungdomsförbund framträder direkt ur det rådande läget. Ty det är nu liksom tidigare alltid främst ungdomen, som vill något nytt och som snabbast revolterar mot att erövrade maktpositioner icke utnyttjas samt mot halvhetspolitik och kapitulationsanda. Denna ungdom måste erövrats för arbetarrörelsen – den måste vinnas för deltagande i kampen för demokratins fördjupande och för socialismens seger. Värdet av att vi här i Sverige, i motsats till många andra länder, har ett socialistiskt ungdomsförbund med ett starkt organisationsnät över hela landet samt med en medveten socialistisk kader kan ej överskattas. Det ta förhållande utgör nämligen en garanti för att de borgerliga motståndareorganisationerna icke i Sverige skall kunna utnyttja missnöjet och med demagogisk propaganda förleda den unga generationen in på öppna eller maskerade nazistiskt reaktionära vägar. Vårt ungdomsförbunds väldiga och ansvarsfulla uppgift består i att vinna tidens ungdom – främst de unga, som kommer ur det arbetande folkets hem – för socialismens politiska regim – tidens ungdom skall samlad inom Socialistiska Ungdomsförbundet bli den starka kraft, som ger Socialistiska Partiet förmågan att erövra arbetarmassorna och föra dem över från nuets förflackning till medveten socialistisk kamp.

Denna uppgift ställer stora krav på vårt förbund. Den kollektiva och individuella disciplinen måste förbättras och stegras. Varje klubbist – särskilt de aktivt ledande i klubbar, distrikt och centrum – måste känna ansvaret av medlemskapet och den egna positionen. Vårt förbunds strävan måste bli att uppnå det erkännandet, att inom våra led finnes eliten av tidens politiskt medvetna och kämpande ungdom. Härigenom stegras även den individuella aktiviteten, vilken dock aldrig får bli ett villkor för medlemskap. Härigenom stärkes även vårt förbunds karaktär såsom en kulturorganisation, vilken reagerar mot den förflackade kultur, vilken följer det borgerliga samhällets upplösningsprocess. Vad här ovan sagts innebär icke ett avsteg från vår huvuduppgift, att i snabbt tempo utbygga förbundet till en socialistisk massorganisation för de unga. Självdisciplinen skall tvärtom vara ett medel att nå massanslutningen samt att behålla densamma.

Vår uppgift består slutligen i att göra vårt förbunds medlemmar socialistiskt teoretiskt och dagspolitiskt medvetna. Härigenom skall vårt ungdomsförbund göras till ett ständigt bättre verktyg och vapen i de arbetande massornas strävan och kamp en av läget betingad, nödvändig organisation, vars existensberättigande icke kan ställas till diskussion. De

strävanden till enhet, som finnes i tiden och som tar sig uttryck i propagandan för enhetsfront och folkfront, bygger på en stark tanke, vilken måste främjas. Men för att enheten skall vara gagnelig måste den skapas omkring arbetarmassornas intressen med socialismen som slutmål. Alla dem som på mer eller mindre ärliga motiv skjuter enheten i förgrunden, svarar vi med den socialistiska ungdomens oförgätlige talesman Karl Liebknecht: ”Enighet! Vem kunde önska och eftersträva den mer än vi? En enighet, som gör proletariatet starkt att fylla sin historiska mission. Men icke bara enighet innebär styrka. Enighet mellan eld och vatten släcker elden och låter vattnet gå upp i ånga; enighet mellan varg och lamm utlämnar lammet att uppätas av vargen; enighet mellan proletariatet och den härskande klassen uppoffrar proletariatet; enighet med förrädare betyder nederlag.”

Enhetens värde är, att den skapas för socialistisk kamp kring socialismens starka idé, vilken här i landet, liksom i Ryssland 1917 skall föras till seger, under ledning av en stark socialistisk rörelse.

I kamratlig samverkan med den socialistiska ungdomens internationella byrå vill vårt förbund verka för att kapitalismens länder på nytt sluter sina led över nationsgränserna på basen av marxismens och leninismens bärande och triumferande idéer.

Leve vårt Socialistiska Ungdomsförbund!

Leve ungdomens socialistiska samling till avantgarde i de arbetande massornas förestående slutliga kamp.

Spanienfrågan

Inbördeskriget i Spanien – den militära ledningens överfall på den författningsenliga, demokratiska regeringen – är en ny framstöt av den borgerliga reaktionen att upprätta diktatur av fascistisk karaktär. De nazifascistiska stormakternas öppna understöd åt de landsförrädiska generalerna samt deras erkännande av Francos regering betingas icke främst av ideologisk samhörighet och sympati utan att det förhållandet, att Spaniens behärskande för såväl Tyskland som Italien skulle betyda att de bägge makternas strategiska positioner gentemot Frankrike och England väsentligen stärkes. Makternas engagerande i och gruppering kring det spanska inbördeskriget utgör ett nytt led i de alltmer skärpta imperialistiska motsättningarna.

Kongressen uttalar sin djupaste solidaritet med den kämpande arbetarmilisen i Spanien samt med de arbetare, som inom landet etappvis genomför den sociala revolutionen såsom ett ofrånkomligt led i kampen mot och segern över fascismen. Hade Spaniens arbetande folk bara haft den egna reaktionens armé att kämpa mot, hade ett segrande socialistiskt Spanien för länge sedan varit verklighet. Endast tack vare de nazifascistiska makternas understöd till Franco samt Sovjetunionens, Frankrikes och Englands beslut om s.k. nonintervention, varigenom spanska regeringens möjligheter att få köpa vapen och andra krigsförnödenheter omöjliggjordes, finnes i detta nu de reaktionära trupperna ännu kvar inom Spaniens gränser. Genom förbudet mot frivilliga, vilket här i Sverige genomfördes mot endast den socialistiska riksdagsgruppens motstånd, har arbetarmilisen ytterligare isolerats från direkt hjälp från arbetarklassen internationellt.

Inför de senaste händelserna i Spanien – inför Italiens deklaration, att arbetarmilisen icke skall få segra – uttalar kongressen, att noninterventionspolitiken bör livideras. Vägrar Italien och Tyskland att draga tillbaka sina trupper från Spanien, måste den spanska regeringens rätt att köpa och införa vapen återupprättas, kontrollen runt landets gränser slopas samt förbudet mot frivilliga upphävas, Kongressen är förvissad om att i detta avseende uttrycka vad flertalet av Sveriges arbetare anser i här berörda fråga. Kongressen uttalar sin tillfredsställelse med socialistiska riksdagsgruppens motstånd mot lagen om förbud mot frivilliga samt med dess

förslag att anslaget för täckandet av Sverges del av kostnaderna för kontrollplanen skulle förknippas med bl. a. villkoret, att de främmande trupperna inom Spaniens gränser skulle återkallas.

Kongressen hälsar med särskild värme våra kamrater inom POUM samt vårt spanska broderförbund Juventud Comunista Ibérica. Tillsammans med CNT-FAI har våra kamrater gått i spetsen för den antifascistiska kampens sociala betingelsers förverkligande genom etappvis genomförd socialisering av industri och jord. Kongressen gör sin honnör för våra kamraters tappra och exemplariska insatser vid fronterna samt för deras strävan att skapa enighet inom den spanska arbetarklassens led kring den sociala revolutionens idé. Kongressen protesterar mot Kominterns smutsiga lögntrafik mot kamraterna i POUM samt deklarerar sin fulla anslutning till deras taktik och principer.

Leve den spanska arbetarmilisen seger!

Ned med Francoreaktionen samt dess bundsförvanter i andra länder!

Kamp mot reaktionen i eget land genom arbetarungdomens socialistiska samling!

Båda resolutionerna antogs enhälligt.

Socialistiska Partiets representation på kongressen bestod av Karl Kilbom, Emil Andersson, Gustav Göransson, Herman Johansson och Nils Flyg.

ST sid 103-110

Sovjetunionens utrikespolitik från 1917 till 1937

I Sovjetunionens utrikespolitik har försiggått stora *omvandlingar*. Sedan de första åren av sin tillvaro, då Sovjetunionen helt och hållet uppträdde som det revolutionära världsproletariatets och de undertryckta folkens förespråkare, kan man i stora drag konstatera följande linjer:

Från de världsrevolutionära perspektiven och propagandan fram till upptagandet av diplomatiska relationer med borgerliga stater och till avslutande av kompromisser med dessa.

Från sovjetpolitikens också yttre överensstämmelse med världsrevolutionens perspektiv fram till teorin om ”socialismens genomförande i ett land” samt det fullständiga underordnandet av Kominterns och dess sektioners politik under Sovjetunionens från Moskva angivna diplomatiska nödvändigheter.

Från det häftigaste bekämpande av Nationernas Förbund till inträde i N.F. och dess förhållande som ett fredens instrument.

Från kampen mot Versaillesfördraget och det poängterade understödandet av kolonialfolken till ett faktiskt erkännande av Versaillesfördraget och passivitet gentemot de undertryckta folkens strider mot sina imperialistiska angripare.

Från det principiella fastställandet av att freden endast kan tryggas genom den proletära revolutionen och att denna av historien ställts på dagordningen, via framläggandet av avrustningsförslag, fram till ett erkännande och främjande av rustningar i de kapitalistiska stater, som står i förbund med Sovjet. Till vapenhjälp för den antifascistiska fronten i ett främmande land, men samtidigt bromsande av den proletära revolutionen.

När vi klart konstaterar denna utvecklingslinje, så innebär det *icke* att vi kräver av Sovjetunionen, att den oberoende av läget i den övriga världen skall fortsätta att på samma sätt raklinjigt bekänna sig till revolutionens fullföljande i andra länder och till och med avvisa

kompromisser med borgerliga stater. Inför de egna ekonomiska svårigheterna, särskilt under de första åren efter segern 1917 och inför det faktum, att Sovjet har – i olika grad aggressiva – motståndare i den omgivande kapitalistiska världen, *måste* regeringen laborera och göra kompromisser, så länge den sociala revolutionen ännu inte är genomförd.* Vår kritiska framställning av Sovjetunionens utrikespolitik tar alltså full hänsyn till dessa nödvändigheter. *Vårt kriterium* för en värdesättning av Sovjetunionens utrikespolitik är frågan om den av sovjetledningen bedrivna utrikespolitiken i det stora hela utgör ett främjande också av den revolutionära utvecklingen i andra länder† och i vad mån Sovjets nuvarande utan allt tvivel mycket farliga utrikespolitiska läge måhända också är en följd av dess egen felaktiga strategi.

Förhållandet mellan Sovjetunionens utrikespolitik och Komintern.

Sovjetunionens regering och Komintern är formellt sett fullständigt olika instanser. För de revolutionära socialisterna är det dock något självklart att den stat, som proklamerat det socialistiska uppbyggandet och den organisation, som enligt sitt program i internationell skala förenar socialismens förkämpar, är intimt förbundna med varandra och samarbetar. Det rör sig i viss mån om en arbetsfördelning med avseende på det gemensamma målet.

1917-1918, då man i Ryssland allmänt räknade på den ryska revolutionens utbredning åtminstone över några europeiska stater, var denna kontakt mellan de båda instanserna helt öppen. Det av Lenin utarbetade och av honom som *statsledare* undertecknade ”*dekretet om freden*” från hösten 1917 riktade sig helt formellt icke endast mot de i världskriget deltagande regeringarna, utan också direkt till alla världens arbetare och alldeles särskilt med speciella krav till Englands, Frankrikes och Tysklands klassmedvetna arbetare. Men då sedan revolutionens fortsättande icke lyckades, då det blev klart att Sovjetryssland var hänvisat till reguljära diplomatiska och kommersiella förbindelser med kapitalistiska regeringar, företogs också denna omläggning ganska fort. Ryske utrikesministern Tjitjerin skrev på sommaren 1919 en uppseendeväckande artikel i kominternpressen, vari han fordrade Sovjetrysslands nödvändiga *dubbelroll* och en viss rollfördelning samt krävde en formell avgränsning mellan sovjetregeringen och Kommunistiska Internationalen.‡ Ju mera arbetarrörelsen sedan trängdes tillbaka i de förnämsta kapitalistiska staterna, ju mera kraftförhållandet åter försköts till bourgeoisins fördel, desto större blev differensen mellan kominternsektionernas uppträdande i de olika länderna och Sovjetunionen, som själv hade att underhandla med dessa länder såsom stat och icke på grundval av direkta klassmotsättningar.

Denna differens var i och för sig själv alls ingen kränkning av de internationella revolutionära kommunistiska principerna. Men en sådan inträdde i det ögonblick då kommunisterna i Ryssland och övriga länder strävade att undanröja denna differens därigenom att *Komintern betraktades som ett verktyg för Sovjets utrikespolitik*. Denna uppfattning var den logiska följden av den stalinska tesen att ”socialismen i ett land”, d. v. s. i Sovjetunionen, kan genomföras även utan en social revolution i andra länder. Den var och är följden av den därav uppstående andra uppfattningen, att i dag är endast Sovjetunionens trygghet mot krig aktuellt, men icke tillika – och just som ett medel att bevara freden – den sociala revolutioner i andra kapitalistiska länder aktuell. Vi skall särskilt i de båda sista kapitlen även betrakta de olyckliga verkningarna av denna uppfattning på arbetarklassen själv.

* Lenin har som ingen annan fört en kamp mot dem som inte velat se och han har utarbetat principiella och taktiska riktlinjer, som är av bestående och allmänt värde. (Se stridigheterna om Brest-Litovsk-freden o. s. v.!)

† Utgångspunkt för oss är, att socialismen endast internationellt kan uppbyggas fullständigt och att därför icke endast de undertryckta massornas i andra länder intresse utan också Sovjetunionens intresse framför allt kräver dem proletära revolutionens fullföljande i dessa länder.

‡ Bl. a. avtryckt i tidskriften ”Kommunistiska Internationalen” n:r 6, 1919.

Diplomatiska och kommersiella förbindelser med kapitalistiska stater och därmed förknippade kompromisser.

Vi har redan sagt att Sovjetunionen var tvungen att söka diplomatiskt erkännande och framför allt handelsförbindelser med kapitalistiska länder. Den måste redan under Lenins ledning föra en hård kamp, innan den lyckades uppnå formellt erkännande och avsluta formella handelsfördrag. Ententemakterna vägrade t. ex. ända till 1922 konsekvent att uttala detta erkännande och det behövdes många koncessioner av de ryska underhandlarna, för att uppnå formellt erkännande av de redan tidigare existerande kommersiella förbindelserna.* En stor tvistefråga vid dylika förhandlingar utgjorde och utgör ännu i dag *frågan om tsar-Rysslands skulder*. Dessa hade som bekant, då bolsjevikerna övertog makten, av dem förklarats ogiltiga och annulerats, dels av principiella grunder och dels därför att det icke fanns någon möjlighet att avlasta dessa enorma skuldbördor. Nu blev Sovjetunionen tvingad att erkänna en del av skulderna även om det därefter i verkligheten trots allt icke blev någon betalning. Det hade varit självmord, om sovjetregeringen inte på den tiden gjort sådana eftergifter. Här gällde det som Lenin vid debatterna om freden i Brest-Litovsk sade i sammanhang med andra kompromisser:

”Men om arbetaren, som förlorar en strejk, undertecknar för honom skadliga och för kapitalisten nyttiga betingelser, så förråder han icke därmed socialismen. Man får icke taga hänsyn till den eller den imperialismen, utan endast till den socialistiska revolutionens intressen.”

Men dessa intressen fordrade att genom handelsförbindelser få möjligheter till ett hastigt industriellt uppbyggande i det egna landet, i stället för att under envist fasthållande vid sin vägran att erkänna de tsaristiska skulderna gå under ekonomiskt och därmed också politiskt.

På liknande sätt förhåller det sig med Sovjets ofta framställda krav att icke blanda sig i de inre förhållandena i det land, med vilket det står i diplomatisk eller ekonomisk förbindelse. Om maktförhållandet är sådant, att Sovjetunionen icke kan räkna på omedelbart stöd från respektive lands arbetarklass (genom dess påtryckning på bourgeoisin eller genom dess övertagande av makten), så måste sovjetregeringen inlåta sig på sådana kompromisser, innan den kanske genom en annan hållning äventyrar det egna socialistiska uppbyggandet.

Men den internationella arbetarklassen kan i sådana fall kräva att sovjetregeringens representanter icke går längre än vad som absolut fordras i Sovjetunionens intressen. Sovjetrepresentanterna måste, i den mån det på något sätt är förenligt med Sovjetunionens existensvillkor, alltid i sina koncessioner taga hänsyn till arbetarrörelsen och speciellt till de revolutionära organisationerna i det andra landet, vilka ju står i stridsförhållande till sin bourgeoisin.

Från detta bud har Sovjetunionen under årens lopp avvikit allt mer och mer. Särskilt krassa exempel är det rentav demonstrativt verkande ekonomiska avtalet med Hitler-Tyskland 1933 (vid samma tid, då den internationella arbetarrörelsen krävde den mest energiska bojkott mot Hitler-Tyskland) och de bombastiska vänskapsbetygelserna för Turkiet vid samma tid, då den turkiska regeringen i sitt land lät avrätta ett stort antal kommunister.

---

* Radek till exempel skrev 1922 på officiellt uppdrag en broschyr, ”Genua, proletariats enhetsfront och Kommunistiska Internationalen”, där det bl. a. hette:

”... Sovjetregeringen och massorna i Sovjetryssland vet att de kapitalistiska regeringarna visserligen ej är i stånd att vrida den urspårade världen in på rätt spår igen, men att de likväl existerar och att de ännu alltjämt bestämmer över folkens öden. Sovjetregeringen vet att det ryska näringslivet icke åter kan bringas på rätt bog utan hjälp av det europeiska näringslivet. Sovjetregeringen vet att den kapitalistiska världen är grundad på debet och kredit. Därför förklarar sovjetregeringen: Vi behöver världskapitalet och därför måste vi ge det vad som är syftet med dess ekonomiska verksamhet – vi måste ge det profit.”

Ur den internationella, revolutionära arbetarrörelsens ståndpunkt har Sovjetunionens koncessioner till de kapitalistiska staterna sina gränser där Sovjetunionen därigenom tillika verkar som en hämmande faktor för arbetarrörelsens utveckling eller där den spelas ut för att till arbetarnas nackdel förändra det mellan bourgeoisin och arbetarklassen existerande kraftförhållandet.

Ställningen till Nationernas Förbund.

Sovjetunionens utrikespolitiska hållning över huvudtaget och speciellt dess under de sista åren *förändrade* utrikespolitiska hållning kan mycket tydligt märkas av dess ställning till N.F. Ända till år 1933 bekämpades N. F. som ett imperialisternas verktyg för folkens förtryck liksom också som de europeiska kapitalistiska staternas *krigsinstrument* mot Sovjetunionen. Denna i sig riktiga värdesättning blev därvid ofta överdriven och N.F:s hela verksamhet framställdes ofta schematiskt som riktad mot Sovjetunionen.

Men Nationernas Förbund har under de senaste åren blivit *allt svagare*. Ett ”bålverk” mot fascismen och kriget är det verkligen icke. Det visade dess hållning gentemot Japans framträngande i Kina och gentemot det italienska rövartåget i Abessinien. Det visar också dess passivitet vid fascisternas hjälp till de spanska rebellerna med all tydlighet.

Om under de förhållanden som råder i dag, efter det fruktansvärda och icke utan Kominterns förvållande skedda nederlaget för den tyska (och tidigare för den italienska) arbetarrörelsen, liksom också genom den engelska arbetarrörelsens förborgerligande, Sovjetunionen nu slutligen själv anslutit sig till Nationernas Förbund och om den försöker utnyttja det för att stärka sin ställning och skaffa sig ytterligare andhämtningspaus, så kan det förstås. Men något annat och ur arbetarrörelsens ståndpunkt absolut fördömligt är det när Sovjetunionen inför den internationella arbetarrörelsen beledsagade sitt inträde i N.F. med en lovsång till denna institution och för sin del bidrog till att stärka illusionen om att Nationernas Förbund verkligen utgör en fredens garanti.*

Sovjetunionen hade alltid med stort patos och även i praktiken tagit parti för de undertryckta folken (Indien, Arabien, Egypten, riffkabyllerna o. s. v.) I dag är den passiv – se det speciella fallet Abessinien – därför att den tror, att den under alla förhållanden måste taga hänsyn till det allierade Frankrike och därför att den icke vill låta någon diplomatisk förstämning uppkomma i England.

Versaillesfördraget, mot vilket kommunisterna och uttryckligen också Sovjetunionen en gång tog ställning ur internationell klasskampssynpunkt och för vars skull den bekämpade N.F. – som detta ”fredsfördrags” exekutor – har i dag av de tyska nazisterna så gott som annullerats – men detta har skett av *reaktionära imperialistiska* grunder. Att utvecklingen förlöpte i så rakt motsatt riktning mot den som Komintern och Sovjetunionen en gång förkunnade och skrivit på sitt program, bör tillskrivas det faktum att hela kominternpolitiken under inflytande av de nuvarande makthavarna i Sovjetunionen underordnats den utstakade ryska utrikespolitiken. Som karakteristiskt exempel därpå må endast anföras det faktum, att man på den senaste kominternkongressen beslöt stryka punkt 6 i de beryktade *21 teserna* från år 1920. Denna punkt 6 hade följande lydelse:

”Varje parti, som vill tillhöra Kommunistiska Internationalen, är förpliktat att ... systematiskt påvisa för arbetarna att utan kapitalismens revolutionära störtande kan inget som helst avtal om inskränkning av krigsrustningarna, ingen ”demokratisk” omorganisering av Nationernas Förbund bevara mänskligheten från nya imperialistiska krig.”

---

* Se Litvinovs tal i Genève i december 1933.

Från avrustningspropaganda till militärallianser.

Punkt 6 av Kominterns 21 teser utgick från den enligt vår mening också i dag giltiga marxistiska principen att så länge det finns kapitalistiska stater, så länge är också imperialistiska krig oundvikliga.

Det alltid mycket svåra problemet, på vad sätt proletariatet kan ingripa för att förhindra sådana krig eller för att utnyttja ett redan utbrutet krig för sin revolutionära kamp, har blivit ännu mera komplicerat genom Sovjetunionens existens mitt ibland kapitalistiska stater och genom uppkomsten av fascistiska stater. Pacifisterna och reformisterna hade i stället alltid en paroll om allmän *avrustning*. Vänstern inom förkrigsinternationalen bekämpade denna paroll med det argumentet att den förespeglade massorna något som alls icke var möjligt inom det kapitalistiska systemet och som därför måste leda deras kamp in på felaktiga banor. Under det sista världskriget trädde då också – framfödda ur de nya erfarenheterna – parollerna om krigets förvandling till inbördeskrig och proletariatets beväpning i medelpunkten hos massorna.

Efter kriget och särskilt sedan N. F. kommit till uppstod avrustningsparollen och fick nytt liv. Andra Internationalen representerade trots alla de dåliga erfarenheterna från år 1914 på nytt den ståndpunkten att kapitalismen icke absolut måste utmynna i krigiska konflikter och att en allmän avrustning faktiskt vore möjlig inom ramen av de borgerliga staterna.

Under helt *andra* synpunkter än en sådan illusionär principförklaring bedrev också Sovjetunionen en avrustningskampanj sedan år 1922.

Sovjetunionen måste, mitt i en fientlig kapitalistisk omgivning, rusta och skaffa sig en stark försvarsarmé för den proletära staten. För Sovjet rörde det sig verkligen endast om försvar. Hos den var bekännelsen till fredsvilja och bedyrandet att icke hysa några angreppsplaner i någon som helst situation verkligen ärligt menade, i motsats till alla kapitalistiska stater. För att inför all världen tydliggöra detta och på samma gång avslöja hyckleriet hos de övriga, om avrustning talande statsrepresentanterna, gjorde den på internationella konferenser upprepade gånger helt konkreta förslag om en allmän avrustning. Den fördjupade därmed faktiskt insikten hos arbetarna i alla länder att endast Sovjetunionen, det socialistiska uppbyggandets land, är en garanti för freden, men icke den övriga, kapitalistiska världen. Ty Nationernas Förbund som sådant avböjde på grund av de däri utslagsgivande staterna varje gång Sovjetunionens konkreta förslag! Kominternsektionerna utnyttjade dessa fakta i sin propaganda.

En *vändning* också i denna fråga i Sovjetunionens utrikespolitik inträdde efter den tyska nazismens seger. Redan år 1932 hade Sovjetunionen slutit nonaggressionspakter med Finland, Estland, Lettland, Polen och Rumänien, liksom också med Frankrike och Italien. Nu eftersträvade Sovjet ett fast *militärförbund*, framför allt med Frankrike, som ju också kände sig hotat av hitlerfascismen. I början av maj 1935 undertecknades faktiskt detta förbund och strax därefter slöts ett liknande med Tjeckoslovakien.

.Ett sådant förbund betyder, även om det av Sovjet ingås med alla inre förbehåll, tillika med det egna eventuella och momentana trygghand, också ett stärkande av den kapitalistiska bundsförvanten, d. v. s. arbetarklassens kapitalistiska motståndare i resp. land. Sedan Sovjetunionen till följd av den internationella arbetarrörelsens tillbakadrivande och försvagande slutligen såg sig nödsakad till sådana mått och steg, drar också dess ledare de ytterligare ”konsekvenserna” – nämligen att avstå från att mobilisera arbetarrörelsen för att trygga den ryska revolutionen. *Stalin* uttalade i början av maj 1935 i ett samtal med dåvarande franske konseljpresidenten *Laval* ”sitt fulla förståelse för och *gillande av det nationella försvar*, som Frankrike bedriver för att hålla sina väpnade krafter i det skick, som motsvarar dess säkerhetsbehov” (Redogörelse i ”Baseler Rundschau” den 16 maj 1935).

Den andra konsekvensen är de franska kommunisternas beviljande av den franska militärbudgeten, fastän också det under tiden skapade ”folkfronts”-Frankrike är ett utpräglat kapitalistiskt land och utan att kommunisterna yrkade på genomförande av kravet angående arméns förvandling till arbetararmé och dylikt.

Varken sovjetregeringen eller Kominterns och franska kommunistpartiets talesmän säger till massorna att ett sådant förbund jämte den eventuella nyttan för ögonblicket för Sovjetunionen medför den stora faran för stärkandet av de imperialistiska tendenserna i Frankrike, att man i händelse av krig ingalunda säkert kan räkna med ett konsekvent uppfyllande av förbundsplikten från den kapitalistiska bundsförvantens sida. Dessa instanser verkar snarare därhän att de arbetande massorna i Frankrike glömmer att *endast* de är Sovjetunionens verkliga bundsförvanter och därför genom att öka sin egen makt skall skapa garanti för verkligt bistånd åt Sovjetunionen.

Noninterventionen och Sovjets roll i Spanien.

Det faktum att det spanska fascistupproret genast understöddes av Tyskland och Italien med vapen och trupper – ja, att det även förberetts av Italien-Tyskland, gav Sovjetunionen både folkrättsligt och politiskt rätt och plikt till aktivt militärt understödande av den spanska regeringsfronten. Den akuta faran för det spanska inbördeskrigets utvidgning till ett världskrig eller åtminstone till ett europeiskt krig jämte det faktum att den engelska och den franska bourgeoisin inte önskar någon seger för den spanska regeringen och den spanska revolutionen, föranledde *Blums regering* att föreslå en noninterventionspakt. För att icke äventyra sitt förbund med Frankrike och de relativt goda diplomatiska relationerna med England, biträdde också Ryssland denna pakt. Fastän pakten, även om den iakttogs av de fascistiska makterna som undertecknat den, utgör ett rentav rättsvidrigt gynnande av rebellerna gentemot den legala spanska regeringen, så kunde Sovjetunionen under de givna förhållandena icke handla annorlunda. Att Sovjetunionen sedan likväl, då rebellerna fortsatte vapen- och trupp-sändningarna, också skickade vapen och militärspecialister var riktigt. Det var bara ett fel: att Sovjetunionen väntade för länge därmed samt tog betalt för de levererade vapnen.

Samtidigt med den militära hjälpen ingrep Sovjetunionen också i den spanska politiken. Om fascistrevolten också i början formellt endast riktade sig mot den borgerlig-demokratiska regeringen, så råder det likväl intet tvivel om att det i Spanien rör sig om den blodiga uppgörelsen mellan den fascistiska kapitalismen och arbetarbefolkningen, som driver fram den sociala revolutionen. Därav följer att en verklig seger över fascismen endast är möjlig med genomförandet av den sociala revolutionen under det spanska proletariats ledning.

Gentemot detta har Sovjetunionen både direkt och indirekt genom Komintern och Spaniens kommunistiska parti avvisat den socialistiska revolutionens mål, ja, med skarpa medel – även vägran att sända vapen bekämpat de krafter som strävat i denna riktning. Denna hållning bestämmas icke av de spanska arbetarmassornas intressen, utan *uteslutande* av Sovjetunionens utrikespolitiska synpunkter, så som kretsen kring Stalin ser dem. Efter denna utrikespolitiska uppfattning skulle revolutionens seger i Spanien driva Frankrike och England till öppen fiendskap samt i Tysklands och Italiens armar, spränga det fransk-ryska förbundet och framkalla faran för en stor väst- och centraleuropeisk front mot både Spanien och Sovjetunionen.

Sålunda är Sovjetunionen å ena sidan genom sin militära hjälp en stark faktor för förhindrandet av en fascistisk seger i Spanien, men å andra sidan hämmar den av samma utrikespolitiska skäl den socialistiska revolutionen. Här träder med all tydlighet Sovjets utrikespolitiska inställning i dagen, som ser allt endast ur de diplomatiska och militära

kretsarnas synpunkt, men ignorerar de proletära krafterna utanför Sovjetunionen såsom antikapitalistiska, revolutionära faktorer och utrikespolitiska bundsförvanter.

*

Vi har påvisat *roten* till Sovjets nuvarande utrikespolitik. Den som själv är villig att ingripa aktivt i det politiska skeendet, kan naturligtvis icke inskränka sig till att konstatera, att Sovjetunionen själv är medskyldig till det tvångsläget att den måste taga ganska många hänsyn till sin kapitalistiska omgivning och att den internationella arbetarrörelsen efter svåra nederlag icke är någon tillräcklig bundsförvant för att kunna avstå från militära allianser. Men man måste kräva av Sovjetunionen och Komintern, att de betecknar detta nödläge som ett nödläge och inte förhärlligar den nuvarande strategin och taktiken som revolutionär och kommunistisk. *Vägen* ur Sovjetunionens och den internationella arbetarrörelsens deprimerande nuvarande dilemma är bara den, att med all tvungen hänsyn till Sovjetunionens kapitalistiska bundsförvanter av sig själv och av Komintern planmässigt och med största omsorg främjas de proletära krafterna i de utomryska länderna. Som exempel må anföras: även om man tar i beräkning det utrikespolitiska tvångsläget för Sovjetunionens ställningstagande, så är det felaktigt att icke även se att den socialistiska revolutionens seger utan tvivel i alla länder, särskilt i Frankrike och England, kommer att leda till en väldig stegring av de revolutionära krafterna. Det är i hög grad ifrågasatt, huruvida den engelska och franska bourgeoisin *då* kunde våga att öppet taga ställning mot det revolutionära Spanien och mot Sovjetunionen. Men om den fransk-engelska bourgeoisin på detta sätt hindras från att övergå till de fascistiska staternas läger, så vore detta en stor lättnad för det diplomatiskt-militära tvång, under vilket Sovjetunionen i dag står. Diet vore för Sovjetunionens utrikespolitik och för den internationella arbetarrörelsen en mycket större maktökning än de gynnsammaste militärallianser någonsin kan bli.

ST sid 127-128

Fascismen under lupen.

Av UNO MODIN

Den fascistiska ideologien framstår helt enkelt som det modernaste uttrycket för en extrem konservatism, d. v. s. en konservativ antisocialistisk inställning, som på grund av ett politiskt och socialt krisläge övergått från den demokratiska ståndpunkten till diktaturlinjen.”

Så kört och klart karaktäriserar professor Herbert Tingsten den moderna reaktionen i förordet till sin nyligen utkomna bok *Den nationella diktaturen*. (Bonniers kr. 5.50.) Och lika klart och koncist fortsätter han sin analys av de tre undersökningsobjekt som han förelagt sej: den tyska nationalsocialismen, den italienska fascismen och den österrikiska austrofascismen. Med vetenskaplig noggrannhet går han till verket ; när han är färdig finns knappast sten på sten kvar av ”ideologin” hos dessa reaktionära parti- och statsbildningar.

Det var visst Baldwin som sa så träffande att Europa liknade ett dårhus. Denne konservative engelsman syftade då främst på det ekonomiska tillståndet i de olika staterna. I de reaktionära diktaturerna har hans liknelse en än vidare bemärkelse. Här har kapitalismens förruttnelse i ännu värre omfattning än annorstädes genomsyrat samhällskroppen. På det ekonomiska kaoset har skapats en ”ideologisk överbyggnad” i förhållande härtill. ”Dårhuset” är till full evidens utrustat med ett dårhus’ ideologi.

Tingstens bok ger ett skrämmande starkt begrepp om just detta. Den flödar av material till förståelse av den moderna reaktionära tankevärlden. Det är klart att i en kort recension kan endast ges blyttbilder härav. Allra helst då man inte kan tala om blott en fascistisk ideologi. En sådan enhetlighet skulle allt för mycket hindra det opportunistiska manövrerande som är de reaktionära rörelsernas speciella kännetecken. Varje fascistiskt parti i varje särskilt land har därför skapat sin doktrin; den för tillfället mest lämpliga då det gäller befästheten av kapitalismens sista vacklande bastioner.

De tre partibildningar det här är fråga om visar upp tre särskilda ideologiska linjer. I dessa ges det dock mycket gemensamt. Man är exempelvis ense i sin tro på den nationella enhetens absoluta värde. Man är motståndare till internationalism. Och djupast under går det stora enighetens strömdrag: hatet mot socialismen. För övrigt understryker man var för sig olika moment som de dominerande. Så är exempelvis nationalsocialismens patos omsorgen om den rena ariska rasen; bland de österrikiska och italienska fascisterna spelar denna fråga ingen som helst roll. Austrofascismen accentuerar särskilt religionen som det väsentliga. Man vill ”bygga upp Österrike i Kristi anda”. Men både Hitler och Mussolini uppskattar å sin sida religionen främst som blott ett hjälpmedel i kampen mot ”nationalismen”, den förstnämnda hedningen flörtar öppet med Ludendorff och Asarna och Il Duce sticke inte under stol med att han betraktar gud som en skapelse av människor.

Beträffande Mussolini, skriver Tingsten att han ”framstår helt ointresserad av logik och sammanhang”. Vilket ju strängt taget är en nödvändighet för att som denne man kunna skriva om den italienska fascismens doktrin. Detta har han gjort i ett arbete, varom det ironiskt anmärkes, att ”det ligger nära till hands att betrakta som ett uteslutande psykologiskt och möjligen också litterärt intressant temperamentsutbrott”, Staten och dess överhöghet är den stora käpphästen. Formeln är: ”Ingenting utom staten, intet mot staten, allt för staten”. Några månader innan Mussolini präglade denna tes har han emellertid mycket betecknande skrivit den raka motsatsen: ”Ned med staten i alla dess former, staten av i går, i dag, i morgon. Den borgerliga staten och den socialistiska staten. För oss, individualismens sista kämpar, återstår, inför det dystra närvarande och den fruktansvärda morgondagen intet annat än en visserligen absurd, men alltid trösterik religion: ”anarkismen”. – Ett utsökt prov på fascistisk ”ideologi”.

De reaktionära diktaturerna är med given nödvändighet oförnuftiga alldenstund de representerar ett system och en ekonomisk ordning som ej längre tillfredsställer människors anspråk på förnuftig organisation. Förnuftet, tanken, logiken, hör till deras farligaste fiender. Och man inrättar sej och uppträder därefter. Parollen är: kamp mot teoretiserande, intellektualism, rationalism. Som motsats härtill höjes känslan, intuitionen, instinkten upp. Hitler förklarar själv vid ett tillfälle att intellektuell begåvning och lärdom betingar en svag karaktär, bristande viljekraft och ofta fysisk undermålighet. ”Sann nationalsocialism är instinkt, inre vetande”, skriver Göbbels i ett av sina verk. Och föga smickrande för den ”germanska rasen” förkunnar der Führer vid partidagen 1933 att det primitiva folket bär ”den naturliga livsåskådningen i sin instinkt som automatiskt kommer det att inta den naturligaste och därför också den ändamålsenligaste hållningen till alla livets frågor.”

Också den italienska fascismen är antiintellektuell. ”Fascismen har ingen arsenal av spekulativa doktriner, ty varje system är en villfarelse och varje teori ett fängelse”, dekreterar Den väldiga själv vid ett tillfälle och en av hans filosofiska vapendragare – Gentile – förklarar i anpassning härtill, att den fascistiska filosofin ”är icke en filosofi som tänker, utan en filosofi som handlar”.

Austrofascismen skiljer sej verkligen i detta fall på ett fördelaktigt sätt från de båda andra skolorna. Österrikes strävan att hävda sin självständighet mot de båda angränsande stormakterna är ej blott territoriell. Man går här inte till attack mot tänkandet, bildningen och

intelligensen – självklart så länge dessa är ofarliga för regimen. Öppet säger en av de österrikiska katolska ideologerna ifrån, att nationalsocialismens antiintellektualism är ”slavarnas uppror mot intelligensen”. Och en annan förklarar att ”nazisterna banar väg för en förbindelse av myt och barbari och smädar tänkandet i europeisk, rationell mening”.

Det är intressant att se, hurusom de österrikiska fascisternas teoretiska och praktiska ställningstagande bär sin prägel av deras kampställning mot ett ”anschluss” till Tyskland. Och dock förklarar man, att österrikarna i själva verket är en grupp inom det tyska folket. Men som nationalsocialismen i dag är otysk – ”en fruktansvärd perversion av tyskheten” – måste det lilla Österrike ensamt kämpa för den tyska andans storvulnhet. (Inom Tyskland kämpar å andra sidan österrikaren Adolf Hitler för tyskheten på sitt sätt!)

Författarens reflexion om austrofascismens ”ideologiska” innehåll är ett torrt konstaterande, att ”flykten från realiteterna är lika elegant som i den nationalsocialistiska ideologin”.

Som synes är de reaktionära ”teoretikerna” mästare i konsten att chockera. Ofta är de nästan mer än chockerande. Det finns väl exempelvis högst få förnuftiga människor som tror att regimerna i dagens Tyskland, Italien och Österrike utgör några särdeles stabila bålverk för vad vi här i Sverige skattar synnerligen högt: demokratin och den relativa friheten. Men nazismen och fascismen kan allt.

Om demokratin säger Hitler, att skall denna endast vara folkviljans verkställare, ”då är vi bättre demokrater än våra motståndare i de flesta så kallade demokratier i världen”.

Göbbels är inne på samma tema då han förklarar, att den tyska statsformen är ”en förädlad art av demokrati”. Italienarna är inte sämre. Den förut omnämnde Gentile konstaterar, att ”den fascistiska staten är en folkets stat och såsom sådan den demokratiska staten framför andra”. Österrikes ”starke man” Schuschnigg karaktäriserar sitt lands regim som ”en sannare, mera genomförd och genomtänkt demokrati än den formalism som består i räkningen av huvuden, i avgöranden med hänsyn till tillfälligt sammanförda massor.”

Och friheten –. Enligt nationalsocialismen består den i sin allra högsta potens då det är en frihet i överensstämmelse med folksjälens och gemensamhetens krav – alltså en frihet bunden av vissa givna normer. Den s. k. personliga friheten betecknas som tygellöshet. Först ”då individen känner det allmänna intresset som sitt eget och därför vill detsamma som allmänviljan” blir den enskilde i verklig mening fri, konstaterar de italienska fascistiske lärde. Allt detta, påpekar Tingsten, utgör emellertid ingen som helst ideologisk nyhet. Det finns historiska paralleller härtill. Som en sådan framhåller han särskilt hurusom i de amerikanska sydstaterna vid tiden för inbördeskriget slavägarna utkolporterade meningen, att frihet i sin rätta mening ”är slaveri. Dess motsats – är tygellöshet. Genom slaveriinstitutionen för de svartas räkning uteslutes tygellöshet och frihet införes”.

Av det anförda framgår att Tingstens bok är av stort intresse och värde.

ST sid 132-133

Socialistisk kamp genom fackföreningarna

Av CARL MALMROS

Socialismen i fackföreningsrörelsen har lågkonjunktur – reformismen har högkonjunktur.

Man ställer sig frågan om det är riktigt att den svenska fackföreningsrörelsen på grund av de i dag relativt goda förhållandena, skall få den inriktning som man från ledande håll vill giva den. Vårt svar på frågan blir att fackföreningsrörelsen skall bibehållas vid sin karaktär, och än mer utvecklas till att bli en arbetarklassens fristående kamporganisation. Fri från den kapitalistiska staten.

Landsorganisationen har ett medlemsantal av i runt tal 700,000. En stark armé, ekonomiskt och organisatoriskt. Är den även kampduglig? Teoretiskt sett borde den vara det, men den tillåtes icke att pröva sina krafter i striden. Den kapitalistiska staten har lagt sin döda hand över rörelsen. Genom tusen och ett band har L. O. blivit bunden vid staten och dess intressen. Genom lagstiftningsåtgärder har rörelsefriheten blivit inskränkt och genom t. ex. kollektivavtalslagen och den s. k. arbetslöshetsförsäkringen har fackföreningarna blivit förvaltande organ för staten eller rättare uttryckt: statens organ har fått förvaltningsmöjlighet i viss mån över fackföreningsrörelsen. Fackförbundens ledare har bl. a. tagit säte i arbetsdomstolen och ger dess beslut auktoritet. Ideologiskt medverkar detta till att bryta fackföreningsrörelsens klasskaraktär. Idén om att arbetaren och arbetsköparen sitter i samma båt, att de har gemensamma intressen, strävar man till att giva sin välsignelse.

Denna idé är grundfalsk. Den betyder fackföreningsrörelsens död som klass- och kamporganisation. Det har sagts många gånger förr och vi upprepar det här: ”Arbetareklassens frigörelse måste vara dess eget verk”.

Det måste därför vara en ofrånkomlig uppgift för alla inom fackföreningsrörelsen, som vill denna frigörelse, att i första hand arbeta för att frigöra fackföreningsrörelsen från den kapitalistiska staten. Alla de band som i dag binder och klavbinder rörelsen med statsapparaten måste slitas och varje nytt försök till att knyta rörelsen fastare med nya band i form av lagstiftning och frivilliga åtgärder i samma syfte, måste bekämpas och omöjliggöras.

Den uppgiften fyller man inte genom någon fraseradikalism. Den uppgiften fyller man bäst genom att i såväl hög- som lågkonjunktur envist och energiskt vidhålla en socialistisk åskådning och princip samt med den som utgångspunkt vid varje tillfälle ge denna idé en praktisk utformning i förslag och åtgärder till socialistisk kamp. Dit strävar Socialistiska Partiet i Sverige. I den andan arbetar varje medveten medlem i partiet som har sin huvudsakligaste arbetsuppgift i fackföreningsrörelsen.

*

I den svenska fackföreningsrörelsen har en hel del element dels personligen dels genom olika organisatoriska formationer arbetat sig fram i opposition och fått en s. k. ställning i rörelsen.

Av olika anledningar har många av dessa sugits upp av fackföreningsrörelsen själv och drunknat i praktiska uppgifter och samtidigt med rörelsen stelnat till i former och gärningar. Idékampen har avskrivits. Likriktningen har blivit resultatet. Andra har haft karriären som ledstjärna och gått det minsta motståndets väg mot höjderna, via det socialdemokratiska partiet. Sedan fraserna skalats av deras radikalism, har det inte varit mycket kvar att hurra för.

Det har reklamerats mycket i motståndarpresen i samband med krisen i Socialistiska Partiet, att alla kamrater i partiet som innehaft fackliga förtroendeuppdrag har dragit sina färde från

partiet. Även om det är riktigt att en del kamrater har gått ifrån partiet av olika motiv i samband med krisen, så är det långt ifrån alla, och än mer oriktigt är det, när man av detta drar slutsatsen, att socialismen som idé skulle vara på avskrivning. Den lever kvar, och våra duktiga kamrater, som trots allt finnes kvar i fackföreningarna i större utsträckning än vad motståndarna finner opportunt att erkänna, skall även sörja för att den kommer till uttryck i dagens kamp och till utlösning i morgondagens.

*

Nazismens och fascismens tros fränder här i landet går och spekulerar på att taga hem vinsten av de motsättningar som finnes inom fackföreningsrörelsen. I den tusenhövdade armén finnes helt naturligt många som är missnöjda. Detta missnöje räknar man med att kunna vända mot rörelsen. Det må bli en värdig uppgift för socialisterna i fackföreningsrörelsen att i stället verka för att fackföreningsrörelsen blir ett socialismens bålverk, så att dess fienders planer och spekulationer går upp i rök. Det är en gigantisk uppgift, men den är möjlig, därför att socialismen är morgondagens lösning av de problem som kapitalismen, i dess olika skepnad i dag icke förmår att lösa.

ST sid 134-138

Fakta i partischismen

Sedan den i i maj då uteslutningarna av Karl Kilbom och Emil Andersson företogs, har mer än sex veckor förflutit. Under denna tid har läget, i den mån detta var nödvändigt, hunnit att avsevärt klarna. De flesta kamraterna har sagt sin mening i berörda fråga. Centralkommittén har beslutat att med överväldigande majoritet godkänna Arbetsutskottets åtgärd. Och på de flesta platserna har partiarbetet fortlöpt som förut i sina gamla normala gängor.

Redan vid början av partischismen utsändes informationer till kommunerna från partiet. Vi har senare ej velat ägna mer uppmärksamhet än som befogat var åt denna sak och sålunda avstått från tävlan med "Centralen" vid Fleminggatan evad det gäller cirkulärskrivande. Med tanke på, att risken för missuppfattning dock kan föreligga på några punkter då det gäller den vidare utvecklingen av historien, vill vi på detta sätt ge några korta koncentrerade fakta om schismens fortsatta utveckling fram till dess likvidering.

"Centralen" inleder sin verksamhet.

Omedelbart efter uteslutningarna organiserade de båda uteslutna och deras fåtaliga efterföljare i Stockholm en "Particentral" vid Fleminggatan, varifrån en stadigt avtynande men dock verksamhet har bedrivits. Redan den 13 maj distribuerade den socialdemokratiska pressinformationen ut Kilboms "intervju" som också återgavs i den borgerliga och kommunistiska pressen. Denna Kilboms artikel innehöll, som redan genom particirkulär klargjorts, en rad interna uppgifter som på ett upprörande sätt hade förvrängts och förfalskats. Partifolket reagerade på ett snabbt och riktigt sätt och det är inte tvivel underkastat att denna skandalösa "intervju" gjorde klart för tusentals av partimedlemmarna vart de båda uteslutna partifunktionärerna syftade med sin propaganda. Från Fleminggatan har också den mot Socialistiska partiet inställda pressen matats med förvrängda meddelanden, framför allt vad det gäller partiets organisatoriska läge och som vi senare skall återkomma till.

Splittringsmöten organiseras – betalda av vem?

Från Fleminggatecentralen har skadegörarverksamheten även sökt sig andra former. Sålunda har en rad möten organiserats tillsammans med socialdemokrater och kommunister och där Kilbom eller hans enda medarbetare som ännu är nog oblyg att uppträda offentligt – f. d. ombudsman Elis Gustavsson från Uppsala – har talat. Typiskt härför är exempelvis det möte som ”socialistiska oppositionen” i Iggesund ordnade och där Hilding Hagberg framträdde tillsammans med Kilbom. Kilbom förklarade vid detta möte, att han inte alls stack under stol med att han försvarade och propagerade en socialdemokratisk politik. Vid närmare undersökning av kamraterna däruppe uppdagades det att ”socialistiska oppositionen” bestod av kommunisten Per Mars i Hudiksvall som ordnat mötet, beställt och satt upp affischer och dessutom arrangerat bussresor från Hudiksvall till Iggesund till vilka vårt folk på den förstnämnda platsen inbjöds att gratis deltaga. Vid detta möte liksom vid flera andra liknande upptogs ingen kollekt. ”Socialistiska oppositionen” betalade inte, alldenstund den inte existerade. Varifrån medlen till denna skadegörarverksamhet mot det socialistiska partiet härrör är oss inte bekant, men det är tydligt att stora summor har ställts till sabotörernas förfogande i deras verksamhet.

Partiets, Ungdomsförbundets och Folkets Dagblads kortregister har stulits och överlämnats till motståndarna.

Som ett led i sin verksamhet hade också de båda uteslutna och med dem sympatiserande i god tid tillgripit partiets kortregister, liksom de försett sej med adressförteckningen på Folkets Dagblads prenumeranter för Stockholm med omnejd. Genom sina meningsfränder, de båda avsatta förbundsfunctionärerna, har de också stulit ungdomsförbundets adresser. Allt detta material har de sålt till våra motståndare som utnyttjar detta på bästa sätt för sina syften. Tack vare detta kan nu Stormklockan distribueras till våra ledande kamrater ute i klubbarna, och Socialdemokraten och Ny Dag har möjlighet att hugna våra prenumeranter på Folkets Dagblad i Stockholm med gratisexemplar. Med ekonomiskt stöd av Komintern och Landsorganisationen för de sålunda kampen mot Socialistiska partiet.

Vi tror inte, att K. K.-iternas ofta uttalade försäkringar, att deras strävan går ut på att stärka den socialistiska rörelsen, kan förstås mer än på ett sätt då man konstaterar användandet av dessa metoder.

Folkets Dagblads bolagsstämma.

Från det håll där man hyser förhoppningar att komma vår rörelse och Folkets Dagblad till livs har man in i det sista sökt skapa misstämning bland partimedlemmarna genom talet om, att det skulle lyckas ”oppositionen” att vid Folkets Dagblads bolagsstämma ta hem vinsten och sålunda beröva rörelsen dess bästa vapen. Så sent som dagen före stämman förkunnade Aftonbladet, som är Kilboms speciella organ, att han förfogade över 3,000 aktier. Då stämman sammanträdde var det klart att detta antal i själva verket var omkring 600 stycken och att det endast var tack vare att sillénarna också mobiliserats upp som man lyckades ernå den tiondel av det sammanlagda aktiekapitalet som var nödvändig för att kunna ajournera stämman liksom den femtedel som var nödvändig för att genomföra kravet på tillsättandet av en minoritetsrevisor. Vad denna revisor, som sålunda skall tillsättas av *Överståthållarämbetet i Stockholm*, skall fylla för mission som är till fromma för vederbörande minoritet är oss svårt att förstå. Möjligen kan det åligga honom att rikta anmärkningar mot de två styrelsemedlemmarna Karl Kilbom och Oskar Samuelson för deras sätt att uppenbart söka skada det företag som de varit med om ända fram till bolagsstämman att leda.

”Oppositionen” misslyckades, trots sitt samarbete med både socialdemokratiska och kommunistiska aktieägare, att åstadkomma något till skada för tidningen.

Det organisatoriska läget i partiet.

Via Aftonbladet, Ny Dag och andra obskyra organ har från Fleming-gatan meddelats om att så och så många organisationer och så och så många medlemmar lämnat vårt parti. Att sådana meddelanden i det här sammanhanget skulle komma från det hållet var givet, att det skulle vara av hämndkänslor dikterade lögner var väntat.

Om det till äventyrs varit någon som närmare följt dessa meddelanden, har halten av desamma snart stått klar. Till att börja med skulle det icke bli några organisationer kvar i partiet, det hela skulle spricka sönder. När det blev uppenbart att man icke längre kunde bluffa på det sättet, så nöjde man sej med att tala om att det ena distriktet efter det andra lämnade partiet. Så skulle Örebro, Södermanlands och Dalarnas distrikt ha gått. När väl distriktskonferenser hållits i dessa län och det visat sej att dessa distrikts kommuner nästan undantagslöst ställde sig bakom partiet, förlorade dessa sagor sitt värde. Så återstod endast att återigen kungöra enskilda kommuner och medlemmar, vilka skulle ha begärt sitt utträde. Vi har kunnat känna igen kommuner och enskilda personer som vid 5-6 olika tillfällen gått ur partiet på de fattiga veckor som förflutit. Har man litet material att arbeta med, så måste samma sak tas om igen, har man tydligen resonerat.

Vårt partis organisatoriska styrka kan av förklarliga skäl icke meddelas från personer som står utanför rörelsen. Hela Fleminggatans nyhetsförmedling vittnar därom. Vår particentral, som sitter inne med alla upplysningar, kan meddela att inalles 23 kommuner av 400 har ställt sig utanför partiet. *Ingen av dessa organisationer har uttalat sej för Kilbom och hans handlande utan angivit andra skäl.* De angivna skälen talar för att en hel del av dessa kommuner kommer åter när tillräckligt med upplysningar för dem föreligger; så mycket säkrare är vi på den saken som flertalet byggt sitt ställningstagande just på uppgifterna från Fleminggatan, vilkas ovederhäftighet snabbt blir uppenbar.

I ett kommande nummer av Socialistisk Tidskrift skall vi vara i tillfälle lämna mer detaljerade upplysningar i ämnet: partiets organisatoriska ställning.

Oppositionens perspektiv: till socialdemokratin.

In i det sista har man självklart sålunda försökt att utåt ge ett sken av sin egen stora betydelse. Till exempel arrangerade Kilbom och Emil Andersson en ”rikskonferens” i Stockholm den 6 juni. Denna konferens, som hugnades med särskild uppmärksamhet i den borgerliga pressen, skulle skapa linjer för den kommande verksamheten. Konferensen var besökt av 34 personer, de allra flesta representerande blott sej själva. De uttalanden som avfattades var ingenting annat än ett uppkok på de resolutioner man förut sökt genomdriva emot partiet. De ”positiva” linjer som där korn till uttryck återfinnes särskilt pregnanta i ett cirkulär som den 9 juni sändes till ”kommunerna som utträtt ur Flygpartiet”. Där sägs: ”Det är naturligtvis inte fråga om att söka uppehålla någon ny partisammanslutning eller att för framtiden fortsätta med en särskild information för de oppositionella elementen, men klart är att *tillsvidare* (organisationsutskottet har fixerat tidpunkten till den *1 instundande september*) är nödvändigt med sammanhållning till dess det definitiva avgörandet måste träffas av varje medlem, till vilket parti anslutning sker –.”

Att man inriktar sej på en så snabb kapitulation måste man förstå också mot bakgrunden av det faktum att vid ”rikskonferensen” en rad av olika meningar gjorde sej gällande. Trots en 6 timmar lång debatt kunde man ej nå annat än ett mycket magert resultat. Några av de 34 ville direkt anträda marschen till socialdemokratin, andra vände sej däremot. De allra flesta som ej

haft direkta personliga motiv för sitt ställningstagande insåg utan tvivel hur grundlurade de blivit när de engagerade sej för de båda uteslutna på detta sätt.

Partiets perspektiv: kampen går vidare.

Man kan ej annat än beklaga, att folk som för blott ett år sedan, om ej led glatt hjärta, dock stod med och slogs för rörelsen, blott av den orsaken att de inte kunde få sina personliga politiska linjer fullföljda, sina privata intressen tillgodosedda, i förgränt hat vänder sej mot den organisation de förut varit med om att bygga och värna. Det är sorgligt att man inom svensk arbetarrörelse med den oskrivna hederskodex som trots allt kiv dock finns där, skall få bevittna att dylika metoder kommer till användning.

Partiet kommer emellertid inte att låta hindra sej i sin verksamhet av detta intermezzo. De uppgifter som väntar är allt för stora för att vi skulle ägna allt för mycket meditationer åt dessa få som ”kom bort”. Tiden själv talar ett mäktigt språk om den uppgift som ett socialistiskt parti har att fylla. Och av den uppgiften har varje medveten socialist sin del att bära.

ST sid 138-140

Enhet för socialistisk kamp

Härnedan publiceras de av partiets Centralkommitté vid möte den 22 och 23 maj antagna politiska och organisatoriska resolutionerna. Vi anbefaller dem åt partikamraterna till särskilt ingående studium.

I det politiska uttalande, som Centralkommittén enhälligt antog å sitt senaste sammanträde efter valet 1936, yttrades bl. a. följande:

”Valutgången innebär en ofrånkomlig seger för socialdemokratiska partiet. De borgerliga partiernas arbetarfientliga uppträdande har medverkat till detta valresultat. Socialdemokraterna har gentemot de borgerliga obestridlig majoritet andra kammaren; i de gemensamma voteringarna kan de för en politik i det arbetande folkets intresse tillsammans med övriga arbetarpartier redan nu mobilisera samma styrka som de borgerliga.

Den av arbetarna under årtionden eftersträfvade politiska maktpositionen – främst av socialdemokraterna utpekad som utslagsgivande – möjliggör genomförandet av flera ekonomiska och sociala krav.

En politik i enlighet med valutgången bör således medföra regeringsinitiativ för reformering av folkpensioneringen så att pensionsåldern sänkes och de gamla beredes en tryggad, ålderdom; den upprörande A. K.-politikens ersättande med ekonomiskt försvarbar och socialt rättfärdig arbetslöshetspolitik samt snabbt ingripande för effektiv hjälp till de delar av landet där nöd råder; arbetslöshetsförsäkringens reformering så att arbetarnas anslutning till, den samma möjliggöres och så att framförallt de sämst ställda (skogs- och lantarbetarnas) intressen tillvaratages; lösning av de lägre statstjänarnas lönefråga; stoppande av förslag till nya lagar för bindande av fackföreningsrörelsen samt initiativ för avskaffande av befintliga, mot arbetarklassen riktade lagar; ändring av rösträtts- och valbarhetsbestämmelserna så att ungdomen erhåller också full medborgerlig myndighet vid 21 års ålder; förslag till säkerställande av arrendatorers och småbönders ställning (social arrendelag, stödtilldelning av skog och jord till jordbrukare som behöver komplettering för ernående av besuttenhet m. m.);

reducering av militärutgifterna, åtgärder för demokratisering av militärväsendet och rustningsindustrins frigörande från privata spekulationsintressen.

En politik för genomförande av ett sådant program, av socialdemokraterna själva propagerat såväl före som under valrörelsen, är Socialistiska partiet berett att lämna sitt lojala stöd. En sådan av valutslaget anvisad politik kan icke förverkligas genom kompromisser med de borgerliga, som ”låter dessa bestämma initiativ och takt”.

Centralkommittén understryker ännu en gång vad som ovan sagts. Tyvärr har de motsättningar som förefunnits inom partiledningen hindrat en kraftfull och målmedveten kamp för en sådan politik. Detta har också förhindrat vårt arbete för socialistisk lenhet och delvis isolerat partiet från breda arbetarmassor som vi skulle ha vunnit genom ett kraftfullt partiarbete och en klar socialistisk politik.

Dessa brister i vårt arbete har nu tagits till intäkt för att närma partiet till socialdemokratin och dess officiella politik. Detta är strävanden vilka syftar till vårt partis likviderande – partifientliga strävanden, vilka icke svarar mot läget eller arbetarklassens intressen.

Detta innebär icke att vårt parti är motståndare till tanken om en enad arbetarklass. De strävanden till enhet, som finnes i tiden och som tar sig uttryck i Propagandan för enhetsfront och folkfront, bygger på en stark tanke, vilken måste främjas. Men för att enheten skall vara gagnelig måste den skapas omkring arbetarmassornas intressen med socialismen som slutmål. Alla dem som med mer eller mindre ärliga motiv skjuter enheten i förgrunden, svarar vi med Karl Liebknecht! ”Enighet! Vem kunde önska och eftersträva den mer än vi? En enighet, som gör proletariatet starkt att fylla sin historiska mission. Men icke bara enighet innebär styrka. Enighet mellan eld och vatten släcker elden och låter vattnet gå upp i ånga; enighet mellan varg och lamm utlämnar lammet att uppätas av vargen; enighet mellan proletariatet och den härskande klassens uppoffrar proletariatet; enighet med förrädare betyder nederlag”.

Enhetens värde är, att den skapas för socialistisk kamp kring socialismens starka idé, vilken här i landet, liksom i Ryssland 1917, skall föras till seger under ledning av en stark socialistisk rörelse.

Här i Sverige består ännu kapitalismens system. De borgerliga partierna kommer att såväl ekonomiskt som politiskt fortsätta kampen mot arbetarna, vissa tecken tyder t. o. m. på att den skärpes. Sverige kan icke komma ifrån återverkningarna av den internationella kapitalistiska utvecklingen. Socialistiska partiet får i detta läge synnerligen viktiga uppgifter. Vi måste fortsätta verksamheten fram till den samhällseliga maktens definitiva erövring och säkrande i det arbetande folkets händer. Partiets organisatoriska utbyggande skall stegras, och jämsides därmed skall en alla områden omfattande verksamhet drivas för stärkande av partiets ideologiska utrustning.

Arbetarklassens läge i dag och i kommande strider kräver att varje socialist gör sin aktiva insats i denna verksamhet!

I dagens socialistiska politik som syftar till arbetarmassornas samling för socialistisk politisk kamp mot fascism, reaktion och militarism.

Vaken, fri och positivt inriktad kritik i fackligt och politiskt avseende med öppet erkännande av de insatser som göres för att förbättra arbetarklassens läge.

En utrikespolitik i den internationella socialistiska enighetens tecken; erkännande och stöd åt folkets kamp i Spanien och andra länder för arbetarklassens och folkens frihet.

En fast och målmedveten facklig politik stödd på arbetarklassens massa med sikte på att i varje situation vinna det mesta möjliga för klassen som sådan.

C. K:s uttalande om partiets närmaste organisatoriska uppgifter.

Om partiets närmaste uppgifter uttalar C. K.:

1. Partiet understödjer på allt sätt den nu igångsatta prenumerationskampanjen för Folkets Dagblad. Aktiekampanjen fortsätter och intensifieras. Arbetarposten och Norrlands-Kuriren gives allt stöd.
2. Under sommarmånaderna måste partiets lokalorganisationer och distriktsledningar anordna sommaring till vilka respektive distrikt inbjuder närliggande organisationer att anordna bussresor. I samband med sommaringen organiseras där så kan ske demonstrationer. Aktuella lokala och rikspolitiska paroller framföres i samband med sommaringen och demonstrationerna. Samarbeta i dessa avseenden måste ske mellan particentralen; och distrikten och kommunerna, liksom samarbete måste organiseras mellan partiet och ungdomsförbundet.
3. Genom distriktsledningarna skall friluftsmöten anordnas. Dessa kostar i regel litet eller ingenting, men har en oerhörd betydelse. Lokala talare engageras. Vid alla dessa möten klarlägges partiets principiella grundval med anknytning till de dagsaktuella frågorna.
4. Partiets organisatoriska förbindelsenät utvidgas. Om nya organisationer, kommuner eller klubbar icke omedelbart kan bildas, så upprätthåller D. S. och kommunledningarna en intim kontakt med sympatisörer på olika platser. A. U. är ansvarig för att varje organisation kommer att besökas under sommaren.
5. A. G. får i uppdrag att utarbeta riktlinjer för det fackliga arbetet.
6. Partiet måste lämna ungdomsförbundet allt stöd och hjälp i arbetet. Samarbetet mellan parti- och förbundsledningarna centralt och lokalt måste bli intimt och gott.
7. Kvinnoklubbar organiseras. Utskottet i partiets centrum för detta arbete gives självverksamhet under partiledningens kontroll.
8. Så långt partiets ekonomi tillåter tillsättes ombudsmän i distrikten. A. U. och distriktsstyrelserna skall gemensamt ordna denna viktiga fråga för hela partiet.
9. Partiets talarkader måste utvidgas.
10. Partiets förlagsverksamhet utbygges. Aktuella och därtill billiga småskrifter och broschyrer bör finnas varigenom kommunernas och klubbarnas försäljningsverksamhet bör kunna intensifieras.
11. I samband med kommande hösts arbete anmodas partiutskottet undersöka möjligheterna för en centralt organiserad partiskola. Planmässigt studiearbete skall organiseras.
12. Full och öppen partidiskussion under höstens lopp om alla aktuella frågor i socialistisk politik.
13. Centralkommittén ger partiutskottet i uppdrag att genom omröstning i C. K. föra fram frågan om en extra partikongress före nästa års valrörelse.

ST sid 141-142

Partischismen och ungdomsrörelsen

Denna artikel skulle ha till uppgift att ge en bild av striden med dem som i samband med partischismen också ville likvidera den socialistiska ungdomsrörelsen. Förbundets kongress i påsk fastslog de politiska huvudlinjerna för ungdomsförbundet. På kongressens dagordning stod de politiska frågorna till diskussion, men ingen av dem som nu svikit rörelsen, uppträdde i den politiska debatten med några avvikande uppfattningar. De accepterade i det väsentliga de politiska linjer som uppdrogs i den politiska resolutionen, Spanienresolutionen och antikrigsresolutionen.

Omedelbart som de kongressvalda funktionärerna tillträdde sina poster inom ungdomsrörelsen började de dock rikta ”principiella” anmärkningar mot de av kongressen fastställda linjerna. Framförallt riktades dessa anmärkningar mot formuleringen om ”enheten” i kongressens politiska resolution och mot resolutionen i Spanienfrågan. I ett par artiklar i Avantgardet sökte Torsten Henrikson förändra inställningen till enhetsproblemet till något vagt och principiöst, som accepterade socialdemokratins och Kominterns inställning till denna fråga. I Spanienfrågan började hetsen mot de kamrater, som inom verkställande utskottet försvarade den sociala revolutionens förespråkare i Spanien, och Torsten Henrikson och Gösta Karlsson försvarade småborgerlighetens och högersocialdemokratins politiska kurs i Spanien. Detta i strid mot ungdomskongressens resolution i Spanienfrågan. I dessa frågor representerade de en icke socialistisk uppfattning, med mot V. U.-majoriteten stridande taktiska åsikter. De försökte skaffa sig en politisk plattform för samverkan med partilikvidatorerna, men lyckades inte.

På en lika principiös plattform, som den partilikvidatorerna hade inom partiet, sökte (le att åstadkomma skada på (len socialistiska ungdomsrörelsen och vrida dess politiska kurs över till en socialdemokratisk. Erhållna meddelanden bestyrker att Torsten Henrikson redan fullföljt sin kurs så långt att han begärt återinträde i det socialdemokratiska partiet.

När förbundets funktionärer sökte ändra den politiska kursen, blev förbundets verkställande utskott tvingat till att tillgripa de åtgärder, som förhindrade de förbundslikvidatoriska strävandenas utbredande. Med Arbetsutskottets beslut att utesluta Kilbom och Emil Andersson, drevs motsatsställningen inom ungdomsförbundet till sin spets. Majoriteten av ungdomsförbundets verkställande utskott hävdade en socialistisk linje, gillade och beslöt godkänna de åtgärder som vidtagits av partiets arbetsutskott. Detta ställningstagande dikterades enbart av omtanke om den socialistiska ungdomsrörelsens bestånd som fri oberoende socialistisk ungdomsrörelse. På, detta beslut följde Torsten Henriksons ”ultimatum”. Han hotade att därest vi gav publicitet åt majoritetens ställningstagande, skulle han och hans meningsbroder publicera sitt ställningstagande i pressen. Ungdomsförbundets ledning accepterade då att intet ställningstagande skulle offentliggöras, detta med tanke på att ungdomsrörelsen skulle hållas enhetlig, socialistisk och slagkraftig. Från denna tid började förbundsfunctionärernas förbundsskadliga verksamhet. De reste från klubb till klubb och talade mot V. U.-majoritetens uppfattning. De blev talare för skadegörarna vid Fleminggatan. Anställda av ungdomsförbundet började de bekämpa ungdomsrörelsen. I den situationen blev förbundets ledning nödsakad att tillgripa åtgärder. Men icke ens då tillgrep förbundsledningen radikala åtgärder. Det kunde den mycket väl ha gjort. Inför de åtgärder som vidtogs, avsade sig Torsten Henrikson redaktörsposten. Verkställande utskottet tillsatte ett redaktionsutskott, som fram till centralstyrelsemötet redigerade ungdomsförbundets tidning.

Efter partiets centralkommittémöte begärde Torsten Henrikson sitt utträde ur den socialistiska rörelsen. Under stridens gång hade förbundets funktionärer vid upprepade tillfällen använt den borgerliga, socialdemokratiska och stalinistiska pressen mot förbundets ledning. Så blev

även fallet, när verkställande utskottet efter fronderingen från Henriksons sida tvingades att tillgripa kontroll över förbundsexpeditionen. Nu sprang Gösta Karlsson till Aftonbladet med en intervju, som byggde på lögner. Ungdomsförbundets ledning dementerade lögnerna till Tidningarnas Telegrambyrå. Men denna nyhetsförmedling tjänstgjorde icke vid detta tillfälle. Gösta Karlsson hade då också lämnat sin utträdesansökan och denna beviljades.

Striden fortsattes. Förbundsfunctionärerna som själva gått ifrån sin socialistiska inställning och sökte sig tillbaka till en socialdemokratisk uppfattning, startade en "egen" ungdomsbyrå tillsammans med Emil Andersson på Fleminggatan, och skickade i stulna kuvert, med stulna adresser cirkulär till ungdomsorganisationerna landet runt. Nu har de även sålt dessa adresser till rörelsens politiska motståndare.

Vi vet att ungdomsrörelsen reagerat kraftigt och riktigt mot de rörelsefientliga förbundsfunctionärerna. Våra klubbar arbetar bra och skall snart övervinna sviterna av skadegörelsearbetet. Några klubbar tog de med sig i Göteborg och Örebro, men de socialistiskt övertygade kamraterna kommer säkert tillbaka till ungdomsrörelsen. De klubbar som ställt sig utanför, har icke tagit ställning för Kilbom blott. De har i de flesta fallen ställt sig avvaktande.

Striden är nu genomkämpad. Likvidatorerna inom ungdomsrörelsen har visats hem. Förbundet har lärt och härdats av striden. Dess medlemmar vänder nu blicken framåt mot de kommande stora arbetsuppgifterna.

ST sid 143

Till Kommunerna!

Partimärke och fanemblem.

När Ungdomsförbundets nya märke på sin tid kom var det också många partimedlemmar som uttryckte sin önskan att partiet fick i författning om utgivandet av ett liknande emblem. Arbetsutskottet har nu tagit dessa önskningar ad notam och beslutat om ett partimärke som om nian så önskar kan användas vid sidan av det gamla märket. Märket är en röd flagga på silverbotten med en hammare ingjuten i röd emalj och initialerna "S. P." infällda. Priset är som förut en krona, men organisationerna erhåller dessa för 75 öre. Rekvirera omedelbart från partiet.

För att få ett enhetligt emblem på våra fanor och fanstänger har Particentralen även gått i författning om utarbetandet av ett fanemblem som alla organisationer, som anskaffar nya fanor, bör uppmärksamma. Genom Partiexpeditionen lämnas vid förfrågan upplysningar och kostnadsförslag härom.

Sommarens organisationsliv.

Sommaren är, som alla organisationsmänniskor allt för väl känner till, den tid då det ofta kan synas omöjligt att få igång ett ordnat och regelbundet arbete. Årstiden inbjuder till allt annat än en vistelse i kvava lokaler för behandling av mer eller mindre torra organisationsfrågor. Och därför får ofta på många platser hela organisationsapparaten vila över de allra varmaste och vackraste månaderna. Först i och med höstens inbrott blir det på nytt liv i många kommuner och kvinnoklubbar.

Detta är en slentrian som måste brytas. Organisationsarbetets upphörande under vissa perioder har ofta till följd att en hel del medlemmar kanske tappar kontakten med kamraterna, och om det vill sig riktigt illa, totalt kommer bort från rörelsen. Detta talar för nödvändigheten av att också under den varma årstiden hålla kommunarbetet uppe men göra det under sådana former som är de mest lämpliga. Och de mest lämpliga formerna är arrangerandet av utflykter, friluftsmöten och sommarläger. Små gemensamma utflykter under festliga former knyter samman kamraterna på ett sätt som knappast kan överskattas. Och självklart är det mycket trevligare att tillsammans med kamrater i organisationerna komma ut på en campingfärd än att var och en privat skall ordna för sej. Det är på kommunstyrelsernas initiativ detta beror. Och det hör vara en hederssak för dessa att ordna saken till det bästa för medlemmarna och för organisationen.

Ordna alltså utflykter, badsöndagar, vandringar etc. Och knyt samman nöjet med lagom mycket politiskt arbete. Låt en kamrat hålla en kort inledning eller föreläsning. Diskutera de dagsaktuella problemen. Och när hösten och vintern är här med det mer allvarliga och samvetsgranna arbetet skall det visa sig, att dessa små arrangemang under sommaren skall bära frukter över all förväntan.

ST sid 154-160

Kapitalism och krigsrustningar är oskiljaktliga

Av Evald Höglund

”När nu krigsfaran är lika stor som för ett kvarts sekel sedan, ja – större och mera omedelbar än den gången, så är det uppenbart att man inte har gått tillräckligt grundligt tillväga.”

Dr Christian L. Lange i ”Mellanfolkligt samarbete”.

Det är icke de tekniska frågorna som skapar svårigheter för nedrustningssträvandena. De stora och ekonomiska intressefrågorna om en ”plats i solen”, som reses av de olika kapitalistiska staterna bereder oövervinnerliga hinder för fredssträvandena och nedrustningen. I en dylik situation måste de s. k. ”fredspolitikerna” erkänna att de icke har någon fast grund för sin fredspolitik.

I världen existerar stora imperialistiska stater som är ”mätta” i kolonialt avseende. De ”mätta” staterna försöker att bevara sin maktställning på världsmarknaden. Därför stegrar de sina krigsförberedelser. De hungriga staterna, stegrar sina rustningar, för att använda sina erövringsmedel vid ett lägligt tillfälle, som ger dem möjlighet att erövra det som de anser sig ha behov av.

Båda de stora grupperna meddelar öppet och offentligt vad det är det gäller. Tillgång till utvandringsområden för en växande befolkning, och herravälde över råvaru- och hjälpstoffstillgångar.

En jämförelse mellan de ”hungriga” och ”mätta” staterna är på sin plats. Av 25 olika råvaror eller hjälpstoff, som har väsentlig betydelse för en modern stats näringsliv har:

	Full tillgång	Någon tillgång	Ingen tillgång
Brittiska riket	18	2	5
Japan	3	5	17
Tyskland	4	2	19
Italien	4	-	21

Utifrån dessa faktiska förhållanden tvingas staterna under kapitalistiska äganderättsförhållanden in på krigisk politik för att skaffa områden som ger tillgång till de råvaror och hjälpstoff, som erfordras, För konkurrensen på världsmarknaden, och för ett krig är det stor fördel att behärska områden som ger kol eller olja, järn eller bomull. De som har tillräcklig tillgång till sådana varor inom det egna moderlandet, eller inom sina kolonier, söker naturligtvis att bevara sin maktställning, medan de som saknar tillgång till områden med sådana råvaror gör allt vad i deras förmåga står för att skaffa sig sådana.

Utifrån denna utgångspunkt har den tyska och italienska kapitalismen inriktat sig på en sådan regeringsform, som för en i förhållande till andra länder krigsaktivistisk politik. Det har blivit den fascistiska regeringsformen. Det samma gäller för Japan. För att hävda sig i kampen mot de stora "mätta" staterna allierar sig dessa "hungriga" kapitalistiska stater med varandra.

Och så börjar en vansinnig kapprustning, som förefaller att aldrig ta slut. För att åskådliggöra denna vill vi här ställa till kamraternas förfogande siffror, som belyser hur de militära utgifterna år från år stegras i de olika länderna. Siffrorna är hämtade ur den engelska tidningen Daily Herald för den 19 november 1936.

Länderna:	Militärutgifterna		
	milj. engelska pund	1914	1931
Tyskland	95	42	940
Sovjet-Unionen	92*	56	592
U. S. A.	50	140	202
Japan	19	26	60
Storbritannien	77	92	161
Italien	37	59	150
Frankrike	72	134	185
Sammanlagda militärutgifter för dessa 7 länder:	442	549	2.290

* Sovjet-Unionens jämförelsetal från 1914, är det tsaristiska Rysslands militärutgifter under detta år.

Denna tabell visar att 7 av världens stormakter förstorat utgifterna till militära ändamål 5 gånger sedan föregående världskrigsår 1914. Ett land, Tyskland, har förstorat sina utgifter 10 gånger sedan 1914. Under sådana omständigheter är det inte svårt att förstå att det råder högkonjunktur, åstadkommen genom till ytterlighet stegrade förberedelser för det nya världskriget.

Samtidigt som de direkta och indirekta utgifterna till militära ändamål stegrats i sådan utsträckning skall ni komma ihåg, att de militära förstörelsemedlen effektiviserats. Bombflyget och jaktflyget har utvecklats. Typiska anfallsvapen har blivit föremål för de stora imperialistiska ländernas speciella intresse. Och varje förnuftig människa förstår, att med detta indrages civilbefolkningen i kriget omedelbart från dess utbrott. Det blir råvarukällorna, industriområdena och deras civilbefolkning, som först kommer att få erfa krigets förbannelse. De krigförande parterna kommer att försöka förstöra varandras reserver, krigsmaterialer och industrier. Och därmed kommer de stora folkmassorna att få sitta emellan.

Än så länge, är icke de stora imperialistiska länderna beredda att medverka vid igångsättande av ett världskrig. De imperialistiska motsättningarna, och de erövringslystna ländernas krigföring lokaliseras därför till vissa områden.

1935 genomförde Italien det sorgligt beryktade erövringskriget mot Abessinien. Ett växande "befolkningsöverskott" inom Italien sökte utvandringsmarker. Den italienska kapitalismen

själv sökte råvarukällor. Den engelska och franska imperialismen spelade i Nationernas Förbund tillsammans med Italien. ”Sanktionspratet” dolde en skurkaktig imperialistisk politik, representerad av England och Frankrike. Det abessinsk-italienska äventyret, bevisade hur man använde de typiska nya angreppsvapnen mot en i krigstekniskt avseende efterbliven motståndare.

Imperialismens nya experimentalfält för utrönande av krigsteknikens triumfer.

Efter det abessinska äventyret följde i juli, närmare bestämt den 17 juli 1936, det spanska inbördeskriget. Vi skall inte gå längre tillbaka, till tidigare spanska revolter och upprorsrörelser. Vi vill bara i detta sammanhang rikta uppmärksamheten på att sedan det spanska inbördeskrigets utbrott, har olika representanter för olika imperialistiska länder studerat de tekniska krigsresursernas verkan där nere på den spanska jorden. Bomb- och jaktflygplanens betydelse för att demoralisera civilbefolkningen. De moderna tanksen, antitankskanonerna, kulsprutorna, etc. För att visa hur länderna studerar där nere, på civilbefolkningens bekostnad, anför vi följande:

**En modern antitankkanon: 4.7 cm. kaliber.
Projektil-vikt: 1.500 gr.
Utgångshastighet 640 meter i sekunden.**

Avstånd i meter	Genomträngningsförmåga i pansar i millimeter:	
	Inslagsvinkel 90 grader	Inslagsvinkel 60 grader
100	45 mm.	35 mm.
200	42	33
300	40	31
400	38	30
500	36	29
700	32	27
1.000	28	24

Denna översikt visar hur de imperialistiska länder, som kämpar om Spaniens kolonisering, samtidigt drar lärdomar ur den nya tekniken. Tanksvapnet, som varit och fortfarande torde vara infanteriets främsta motoriserade angreppsvapen, måste moderniseras, och så följer denna modernisering. Länderna bygger nya tanks, med tjockare och hårdare pansarplåt.

Bombflygets effektivitet.

Spaniens civilbefolkning, som nogsamt fått erfara det italienska och tyska bombflygets effektivitet, har väl icke tänkt på att främmande länders krigsexperter under tiden som civilbefolkningen tillintetgöres av bomber, kallt räknar ut de olika bombernas genomslagsförmåga.

Så här ser flygbombernas djupverkan ut enligt experter:

2.000 kg.	5.7 meter
1.000 „	4.3 „
300 „	3.4 „
150 „	2.5 „
50 „	2.1 „

Så ödelägges byar, städer och samhällen efter förhandskalkyler, uppgjorde av ”vetenskapsmän”, som ställt sig i förödelsens tjänst.- Detta kallas för ”kulturens framåtskridande” och civiliserande av efterblivna nationer.

Rustningsvanvettet på det marina området.

Sedan föregående världskrig har det genomförts en lång rad av "begränsningskonferensen", syftande till att fastställa ett rustningsmaximum på det sjömilitära, eller marina området. Vi nämner dem i följd, samtidigt som vi här inledningsvis poängterar att dessa konferenser, som följt på varandra, snarare konstaterar föregående konferensers misslyckanden, än åstadkommer några varaktiga begränsningar inom det marina området.

Washingtonkonferensen, eller femmaktskonferensen, 1921-1922, Romkonferensen 1924, "Tremaktskonferensen" eller konferensen i Genève 1927 (av de fem inbjudna makterna vägrade Italien och Frankrike att delta på denna konferens), Londonkonferensen 1930, den allmänna "nedrustningskonferensen" 1932-1934, samt flottkonferensen i London 1935-1936.

Dessa olika konferenser, för "begränsning" av de marina stridskrafterna, stadfäster egentligen flera misslyckanden, vid "begränsningssträvandena". Ty under perioderna mellan konferenserna har de olika länderna gjort separatöverenskommelser med andra, på konferenserna många gånger orepresenterade makter. Det engelsk-tyska flottavtalet i juni 1935 är ett sådant misslyckande som en senare konferens hade att ta ställning till.

Efter Washingtonkonferensen sjösatte England världens båda starkaste krigsfartyg, jätteslagskeppen "Nelson" och "Rodney", om 33.500 ton vardera. Som jämförelse kan nämnas att medelstorleken på förkrigstidens och världskrigets slagskeppstyp höll sig omkring 20.000-25.000 ton.

Roten till den påbörjade kapprustningen på det sjömilitära området blev de tyska pansarskeppen av "Deutschlands" klass, av vilka Tyskland sedan 1931 byggt 3 stycken. De är vardera på 10.000 ton. Dessa nya "slagskepp i fickformat" ställde de häpna segermakterna inför fartygstyper, som de icke med sina dåvarande marina resurser kunde bemästra.

Frankrike reagerade snabbt. 1930 och 1935 stapelsattes de två slagskeppen "Dunkerque" och "Strasbourg" om vardera 26.500 ton. Dessa slagskepp var konstruerade så att de med god marginal kunde konkurrera med de tyska "Deutschland"-skeppen.

Italien meddelade 1934 sin avsikt att bygga två jätteslagskepp. Vardera på 35.000 ton. "Littorio" och "Vittorio Veneto", vilka slagskepp skulle komma att distansera såväl de franska som de engelska stora slagskeppen. "Flytande fästningar".

Frankrikes svar blev beslut 1935 om att bygga två liknande på 35.000 ton. Det ena stapelsatt 1935 och det andra stapelsattes i år. Tyskland, som genom det tysk-engelska flottavtalet, fått "officiell rätt" att delta i den allmänna sjömilitära kapprustningen har byggt, vårt material meddelar icke om de är sjösatta, två stora slagskepp, av den franska "Dunkerque"-typen på 26.000 ton.

Man kan inte neka till att den ovan skisserade kapprustningsouvertyren, har en obehaglig likhet med händelseutvecklingen under decenniet före 1914.

Det uppgives nu att England planerar byggande av 12 slagskepp och Amerika planerar 7. Dessa kommer antagligen att stapelsättas år 1937.

Vid sidan därom genomföres i alla länder en målmedveten ersättningsbyggnad av övriga fartygstyper. Vi erinra om att U. S. A. för närvarande håller på att genomföra ett marint nybyggnadsprogram, att Japans militärbudget belöper sig till 46 proc. av statsutgifterna, medan 52 proc. av de militära utgifterna i Japan går till marina ändamål, och att England har för avsikt att bygga, förutom de 12 slagskeppen, 33 kryssare, 63 jagare och 21 undervattensbåtar.

Spanienkriget och marinens betydelse.

Under den tid, som kapprustningen till sjöss pågår mellan de stora imperialistiska makterna, studerar dessa maktens krigstekniker de olika vapenslagens betydelse i det spanska inbördeskriget.

Med hjälp av rebellflottan har Franco lyckats att i ganska stor utsträckning avskära det republikanska och antifascistiska Spanien från yttervärlden. Spanienkriget utvisar, att för angrepp på länder med långsträckta kuster, som är omöjliga att befästa, är de marina resurserna ett utmärkt ”uthungringsvapen”. I den mån, som ”flytande fästningar” och hangarfartyg för flygmaskiner användes, är också sjöstridskrafterna ett utmärkt angreppsvapen i ryggen på motståndaren. Det tyska bombardemanget av Almeria, bär bevis på den betydelse, som kan tillmätas sjöstridskrafterna som angreppsvapen.

För blockad av kuster, för uthungrande av civilbefolkningen, i det land eller de länder man för krig emot, får icke de marina krigsresurserna undervärderas.

Samtidigt är marinen bevakning vid trupptransporter till kolonier eller avlägsna områden, som man önskar lägga under den egna kapitalistiska gruppens eller landets kontroll.

Förstörelsemedel till sjöss, förstörelsemedel till lands, förstörelsemedel som skall användas mot industriområden i de framskridna kapitalistiska länderna, mot hamnarna, mot livsmedelsdeponerna, mot civilbefolkningarna.

Vår tids kapitalistiska ”kultur” står med sitt användande av den moderna teknikens förstörelsemedel, på en mera barbarisk ståndpunkt än något tidigare samhällsskick.

Kapitalistiskt samhällssystem, rustningar och krig hör samman. Därav framgår med önskvärd tydlighet nödvändigheten av en riktig marxistisk-socialistisk kritik. Endast ett oberoende socialistiskt arbetarparti förmår att ställa den riktiga kritiken.

ST sid 177-180

Socialisterna i fackföreningarna

Av KNUT MOBERG

Arbetskraften är en vara som alla andra varor. Den varan är arbetarens enda tillgång och det är den han bjuder ut på arbetsmarknaden till hugade spekulanter. – Det är självklart att det för honom är ett livsintresse att få bästa möjliga betalning för sin arbetskraft – på det beror för honom hans möjligheter till uppehälle, hans sociala och kulturella standard. Arbetsköparen å sin sida vill betala lägsta möjliga pris. Så uppstår mellan dessa två intressen hårda motsättningar, motsättningar som ej dör så länge det nuvarande klassamhället består, som tynar av ibland men ibland slår ut i öppen strid. Som ett vapen i den kampen bar arbetarna bildat sina fackorganisationer. De är ett uttryck för den samlade kraften hos den arbetande massan som förstått sanningen, att enighet ger styrka och som i fackföreningarna skapat sig ett verktyg för att förbättra sin ekonomiska nivå.

Så är fackföreningen främst en ekonomisk intresseorganisation. Den skulle vara någonting ännu mer ty den är till sin inneboende natur en klasskampsorganisation och den yttersta konsekvensen av dess verksamhet är löneslaveriets avskaffande. Rymmande inom sig den stora massan av de mest medvetna arbetarna kommer den att bli det samlande organet i arbetet för samhällets omorganisering. Under nu härskande reformistiskt styre har emellertid

rörelsen allt mer och mer fjärmats från denna sin uppgift. Det finns visserligen ännu fackförbund som i sina program talar om ”målmedvetet arbete för produktionens socialisering”, om att det gäller ”omdana samhället i socialistisk riktning” o. s. v. I dag betraktas dock detta närmast som en överflödig ideell barlast – praktiken ser vi i stället utformad i det samarbete som Landsorganisationen nu på nytt upptar med Arbetsköparföreningen, i talet om ”kakan som måste göras större” för att arbetarna skall få en större del därav, i förkunnandet av ”bärkrafts-teorin” som säger att man först måste ta hänsyn till produktionens möjlighet att bära högre löner innan man kräver dem.

En socialist förstår – just emedan han ser och bedömer socialistiskt – fackföreningsrörelsens hela och stora uppgift. Det är också därför som han betraktar det som en självklar plikt att stå fackligt organiserad, liksom att han arbetar för den fackliga rörelsens stärkande och utbredning, dess uppbyggande efter mer tidsenliga organisationsformer (industriförbundsprincipen; genomförande), för enandet av det svenska fackföreningsfolket i en enda, socialistiskt kämpande landsorganisation. Och det är i självklar konsekvens med sin uppfattning som han slåss för att fackföreningarna inte blott skall bli ett redskap för arbetarnas lönekamp utan att de också i sin verksamhet skall ha ett större syftemål, att det socialistiska idéinnehållet ej får förkvävas. Det är denna förståelse som är grundläggande för hans inställning till den fackliga frågan i gemen.

Så tar han från denna utgångspunkt ställning till den nu pågående frenetiska verksamheten att koppla fackföreningsrörelsen samman med den kapitalistiska staten. Han inser inte blott vilka svårigheter som uppstår för fackföreningsfolket att tillvarata sina intressen när de är underordnade statliga arbetslöshetskassor med dessas nuvarande direktiv, arbetsdomstol och undantagslagar, han förstår det ohållbara och skadliga i att arbetarnas massa – bärarna av det nya samhällssystemet – fjättras fast vid det gamla nuvarande samhällets härskande apparat: kapitalismens stat. Hans strävan är i stället att åvägabringa fackföreningarnas kontroll över produktionen.

Fackföreningsrörelsen skall vara en partipolitisk neutral organisation – om man får tro vad som vid högtidliga tillfällen särskilt förklaras från socialdemokratiskt håll. (Vilket dock inte hindrar att man just från det partiet kräver och genomtrumfar miljonanslag ur fackföreningskassorna.) I och för sig är det självklart också sant att den politiska verksamheten bäst bedrivs genom det politiska partiet, vilket dock ingalunda får betyda att frågor av politisk innebörd bannlyses från fackorganisationernas sida. Tvärtom. De politiska frågor som berör arbetarna berör också genom dem fackföreningarna. Det är därför en socialistisk uppgift att inom de fackliga organisationerna föra fram just sådana frågor som hör samman med medlemmarnas intressen ekonomiskt och politiskt. I tider som de nu rådande kan fackföreningsfolkets intresse ej nog mycket riktas utåt.

Och varför skulle inte fackföreningarna mera än hittills sysselsätta sig med frågor av lokal natur? Kommunala angelägenheter som har betydelse för arbetarrörelsen på orten, bör tas upp till granskning och vederbörande kommunala representanters handlingar genomdiskuteras. Vi socialister har endast att vinna på ett sådant tillvägagångssätt. Det bör i och för sig vara självklart, att såväl fackföreningarna som enhet som den enskilde medlemmen måste vara intresserade exempelvis av förbättrandet och förbilligandet av ortens kommunikationsmedel, av genomförandet av kommunala byggnadsprojekt, av bildandet av allmänna kommunala skolor som ger en kvalificerad yrkesutbildningen från de privata företagarintressena – praktiskt taget allt som står i samband med arbetarklassens intressen bör kunna debatteras inför fackorganisationernas forum.

Sålunda skall det Socialistiska partiets medlemmar, i anslutning till partiets allmänna politik, inom fackorganisationernas ram verka för att den fackliga rörelsen blir vad den till sin rätta natur, under nuvarande system, borde vara: en kämpande rörelse,

EN RÖRELSE SOM KÄMPAR MOT:

kollektivavtalslagen och lagen om arbetsdomstol, varsellagen, lösdrivarlagen och med dessa jämförliga klasslagar;

alla strävanden i avsikt att inlemma fackföreningsrörelsen i den kapitalistiska statsliga apparaten;

allt som avser att inskränka den fackliga rörelsens aktionsfrihet, och de bestående demokratiska fri- och rättigheterna.

EN RÖRELSE SOM KÄMPAR FÖR:

en kraftig förbättring av medlemmarnas löner och arbetsinkomst med särskilt aktgivande på de sämst ställdas läge;

arbetstidens förkortning med sikte på genomförande av 40-timmarsvecka;

obligatorisk och utökad semester med full ersättning, beräknat efter den genomsnittliga arbetsförtjänsten;

förbättring av anställningsvillkoren och arbetarnas medbestämmanderätt vid anställning av arbetskraft;

en effektiv arbetslöshetsförsäkring;

en förbättrad och effektivare arbetarskyddslagstiftning och ytterligare reglerande åtgärder för skydd mot yrkessjukdomar med stadfästande av produktionsföretagarnas ansvarsskyldighet för underhåll och vård till dessa yrkessjukdomars offer;

en utvidgad yrkesskoleverksamhet;

en enda facklig rörelse som på klasskampens grund tar initiativ och deltar i alla aktioner med avsikt att befästa arbetarklassens positioner och genom metodiskt upplysningsarbete förbereder sina medlemmar på uppgiften att slutgiltigt likvidera den nuvarande samfundsordningen och ersätta den med en socialistisk.

ST sid 189-191

Lästiden i folkskolan och lärarnas lönefråga

Av PAUL ALMÉN

Både år 1936 och 1937 har i riksdagen fattats beslut, som gör det möjligt för skoldistriktet att utan nämnvärda kostnader förlänga lästiden i folkskolan. Den 20 maj 1936 fattades beslutet, som trädde i kraft den 1 juli 1936, att folkskolan skall omfatta sju årsklasser. Den 29 maj i år beslutades, att staten betalar lärarlönerna för en lästid upp till 39 veckor per år.

De flesta skoldistrikt har tillämpat sexårig folkskola, men nu måste alla skoldistrikt ha genomfört den sjuåriga folkskolan senast läsåret 1948-49. Riksdagen har hoppats, att skoldistriktet självmant undan för undan snarast skall genomföra det sjunde skolåret. Det har också visat

sig, att många skoldistrikt, som inte före riksdagsbeslutet hade ett sjunde skolår, nu beslutat dess anordnande. I vissa fall har detta kunnat ske utan nybyggnader, där helt enkelt läraren fått en ny klass till sina förutvarande. Detta har framförallt varit fallet på landsbygden, där lärarna förut haft flera klasser samtidigt. Således kommer i oförändrade B:1-skolor läraren att undervisa i 5:e, 6:e och 7:e klasserna samtidigt mot tidigare bara 5:e och 6:e klasserna. I B:2-skolorna, där lärarna undervisat i 3:e, 4:e, 5:e och 6:e klasserna i samma avdelning tidigare, skulle de även få 7:e klassen som påbröd. Liknande kommer förhållandet att bli i B:3-skolorna vartannat år, då läraren förutom 1:a, 3:e och 5:e klasserna nu även kommer att få 7:e klassen att undervisa samtidigt. Självklart kräver ett genomförande av sjunde skolåret i dessa skolor större hänsynstagande till barnantalet, som inte i någon av dessa flerklassiga skolor borde få överstiga 25, i B:3 är t. o. m. 20 barn ett högt antal.

A-skolorna, där varje lärare har en klass, måste självklart nya lärosalar anskaffas. Detsamma är fallet med flerklassiga skolor, där barnantalet är så högt, att en bättre skolform kan genomföras. Detta är ju alltid en vinst för landsbygdens skolväsen.

Hittills har lästiden i folkskolan i regel varit 34½ veckor, d. v. s. 8 månader, i regel fördelat med 4 månader på höstterminen och 4 månader på vårterminen. Sedan något år tillbaka har staten betalat lärarlönerna för denna tid. Åtskilliga skoldistrikt har haft lästiden utsträckt till längre tid, exempelvis 36 eller 39 veckor. För denna överläsningstid har skoldistriktet fått erlagga avlöningen till läraren.

När frågan om lärarlönerna tidigare varit uppe, har man räknat med 345 veckors tjänstgöringstid för läraren, men vid sista utredningen har man gått ut ifrån 39 veckors tjänstgöringstid för läraren som normerande. Riksdagens beslut i år blev även i enlighet med denna uppfattning, så att manlig och kvinnlig folkskollärare, som tjänstgör i distrikt med 39 veckors lästid, erhåller lön enligt 17:e lönegraden, medan fr. o. m. den 1 juli 1938 dessa lärare, om de tjänstgör i distrikt med 34½ veckors tjänstgöringstid placeras i 15:e och med 365 veckors tjänstgöringstid i 16:e lönegraden. För kvinnliga folkskollärare gäller dock en övergångstid av 45 år, innan de blir jämställda med manlig folkskollärare.

För småskollärarynnorna innebar beslutet en annan anordning. De ålägges med beslutet, att fr. o. m. den 1 juli 1940 ha en tjänstgöringsskyldighet av 365 veckor och därmed uppflyttas från 7:e till 8:e lönegraden. Fr. o. m. den 1 juli 1942 utökas tjänstgöringsskyldigheten till 39 veckor, och därmed uppflyttas de till 9:e lönegraden.

Avsikten med riksdagsbeslutet säges vara, att lästiden skall förlängas för skolbarnen och att lärarnas arbetskraft skall bättre utnyttjas. Det är inget som hindrar skoldistriktet att genomföra 39 veckors lästid omedelbart. Staten betalar lönen, och skoldistriktet åsamkas ingen utgift. Skatteunderlaget i kommunerna förbättras, och läraren utnyttjas.

Då det emellertid kan tänkas olika former för sättet att utnyttja lärarens tjänstgöring under 39 veckor, har en utredningskommitté tillsatts, som skall framlägga förslag snarast om detta. Det kan tänkas, att i flerklassiga läraravdelningar lästiden för barnen fortfarande blir 8 månader, medan läraren 1 månad ägnar sin uppmärksamhet åt endast en klass, som är särskilt i behov därav, såsom exempelvis 1:a klassen i B:3-skolor, 3:e klassen i B:2-skolor och 7:e klassen i B:1-skolor. Skolöverstyrelsen har varit inne på den linjen. 1936 års lärarlönesakkunniga föreslog, att lärarnas tjänstgöringstid skulle kunna bibehållas vid 8 eller 8 1/2 månader, men att tjänstgöringstiden per vecka skulle utökas med 4 resp. 2 timmar, så att timantalet per år bleve ungefär enahanda för lärare med olika lång tjänstgöringstid, och att de därigenom skulle bli berättigade i folkskolan till 17:e lönegraden och i småskolan till 9:e lönegraden.

I detta sammanhang har även fortsättningskolans vara eller icke vara blivit aktuell. Fortsättningskolan har under den sexåriga folkskolans tid varit tvåårig, d. v. s. förlagd till i regel två

6-veckorskurser efter folkskolexamen. Med sjunde skolårets genomförande har den inskränkts till en obligatorisk kurs på i regel 6 veckor. Denna kurs söker skoldistriktet förlägga i omedelbart sammanhang med 7:e klassen, så att om folkskolexamen avlägges i maj eller juni, börjar fortsättnings-skolkursen omedelbart dagarna därefter. Därigenom förkortas lästiden ett år för eleverna jämfört med vad fallet var med den tvååriga fortsättningskolan efter den 6-åriga folkskolan.

Med en sådan anordning kan man säga, att det är likgiltigt om skolan kallas fortsättningskola eller folkskola. Med utsträckning av lästiden för barnen till 39 veckor kan man saklöst slopa fortsättningskolan. Lärostoffet kan i sjunde klassen anordnas så att det motsvarar, vad man menar fortsättningskolan skall ge eleverna. Man får hoppas, att utredningskommittén kommer till samma slutsats. Därmed har skolväsendet under nuvarande förhållanden inget förlorat. Den praktiska utbildningen, som bör följa på folkskolans sjunde klass, blir ett annat kapitel, som säkerligen bäst ombesörjes med frivilliga centraliserade yrkeskurser, där lärostoffet så intimt som möjligt anslutes till elevernas resp. yrken eller anlag.

Utan att man bör överskatta betydelsen av lästidens längd, då många gånger lärostoffets kloka sovring och sättet för dess meddelande är mycket mera avgörande, måste man dock fastslå, att en förlängd lästid till 7 år och 39 veckor per år för barnen betyder en oerhörd vinst.

I och med löneregleringen för lärarna har även skoldistriktets bostadsförhållande kommit i ett annat läge. Lärarna erhåller nu bruttolöner, och distriktet lämnar som sin del av dessa löner antingen bostad in natura, som värderas olika efter olika hyresorter, eller också kontant ersättning enligt det belopp, som är bestämt för resp. hyresorter.

Många skoldistrikt har sedan beslutet om löneregleringen kom till, beslutat utöka lästiden för barnen till 39 veckor, i enstaka fall till 36½ veckor. Vi socialister har ingen anledning att gå emot beslut vare sig beträffande genomförandet av sjunde skolåret eller lästidens utökande till 39 veckor. Vi kan t. o. m. ta initiativet till sådana förändringar, antingen i form av förslag om utredning eller direkta förslag om åtgärdernas vidtagande. Säkert har de flesta av oss känt bristen på utbildning och även känt att bästa tiden att lära praktiskt kommit efter avslutade sex klasser i folkskolan. Barnen har blivit mera mogna, och kan bättre ta vara på undervisningen i sjunde än i sjätte klassen.

ST sid 193-197

Nuets uppgifter

Partidebattens sammanfattning av UNO MODIN

Sedan partidebatten nu fortskridit i två etapper, i vilka de viktigaste och mest aktuella frågorna ägnats särskild uppmärksamhet, publicerar vi här som en sammanfattning av de positiva riktlinjerna följande. Vare sig vår tidskrifts utrymme eller den ram som getts för debatten ger oss möjlighet ta med alla frågor.

Världskapitalismens anlete i dag företer en bild av tillgjord belåtenhet. Ytligt sett utan bekymmer kasserar den i riklig mängd in resultaten av den rådande högkonjunkturen. Produktionen går för fullt och dess resultat i form av ökade rikedomar väller som en flod av guld in över företagare och aktieägare.

Men belåtenheten är blott ett försök att dölja mycket allvarliga bekymmer. De framsynta borgerliga politikerna, ekonomerna och affärsmännen vet att bakom de vackra kulisserna

finns en verklighet som varslar om onda tider. De vet att den rådande högkonjunkturen främst är en följd av de fantastiskt ökade rustningarna, ett förhållande som betyder dels att konjunkturen är av mycket konstlad natur och dels att rustningarnas resultat – kriget – rycker allt närmare. Det är samtidigt också klart, att om det tankeexperimentet kunde göras, att rustningarna plötsligt upphörde skulle resultatet för systemet bli en stagnation i produktionen med ty åtföljande kris. Genom att rustningsindustrin dragit igång produktionen för fullt måste dock – även om kriget den närmaste tiden inte bryter ut – det inträda ett tillstånd av överproduktion och kris.

Kapitalismen har råkat in i en problemställning som den är oförmögen att kunna lösa på ett för den själv tillfredsställande sätt. I sin desperation tvingas den till att använda allt brutalare förtryckarmetoder, nazism och fascism, för att sålunda söka behålla sina maktpositioner. *Problemställningen är reellt kapitalism contra socialism.* Medveten härom är kapitalismen redo att kämpa till det yttersta.

Inom arbetarrörelsen finns dock grupper – de kommunistiska och socialdemokratiska ledarna – som beklagligt nog inte fått upp ögonen för detta faktum. De vill se problemet i dag som en kamp mellan fascism och borgerlig demokrati, förgätande att dessa båda begrepp blott kännetecknar två olika former – en mer och en mindre ond form – av kapitalismens regim. En sådan uppfattning reducerar realiter det hela till blott ett politiskt problem, till en fråga om den ena eller andra formen för den kapitalistiska statsöverbyggnaden och den bortser från det marxistiskt självklara att reaktionens eliminering i grunden gäller en fråga om ekonomisk omgestaltning, en fråga om ersättandet av den nuvarande produktionsordningen med en socialistisk sådan. Det är visserligen klart att en demokratisk kapitalism är att föredra före en reaktionär sådan, men det är också klart att detta inte får bortskymma att orsaken till reaktionen är just kapitalismen som sådan.

Utgående från denna sin felaktiga värdering är det som i dag de kommunistiska och socialdemokratiska ledarna tar ställning för den ena kapitalistiska grupperingen (de s. k. demokratiska staterna) mot den andra (den reaktionära). Det är en utveckling som kan bli en hela klassens ödesfråga. Arbetarrörelsen som har som sin grunduppgift att bekämpa kapitalismen, att genomföra socialismen, bindes fast vid och allieras med den kapitalistiska staten som ingenting annat är än ett verkställande utskott för det nuvarande systemets herravälde. Detta betyder ingenting annat än att den ena armén – arbetarklassen – ställer sig till förfogande för generalstaben i den andra fientliga armén – kapitalismen. *Det är socialisternas uppgift att bekämpa denna borgfredspolitik.* Kapitalismens armé är reellt och blir för vad dag allt mer i upplösning. Därför måste arbetarrörelsens härmassor, i stället för samgående med fienden, på alla frontavsnitt samla sig till attack mot denna.

Detta är bakgrunden, tecknad i grova drag, för partiets framträdande i dagens situation. De principiella riktlinjerna för detta framträdande är i detta sammanhang ej mycket att orda om. De är givna – klart i överensstämmelse med en revolutionär socialistisk uppfattning – och utgör vägvisaren för vår marsch mot målet: omdanandet av den nuvarande kapitalistiska ordningen till en förnuftig socialistisk ordning. Men i nuet –? Vad är vår väg i ögonblickets politiska kaos?

Vi har i partidebattens sista avsnitt ställt frågan om partiets framgångslinjer i dagspolitiskt avseende och grupperat dessa efter den kanske något schematiska ordningen: i utrikespolitiskt, inrikespolitiskt och fackligt avseende. Det är vår uppfattning att vi evad det gäller dessa problem i stort blott har att följa de vägar som utformats i partiets redan tidigare utgivna dagsprogram. * På några punkter behöver dock en förändring ske, och det är partiledningens

---

* Finns i broschyrform utgiven på partiets förlag.

mening att partidebatten i detta avseende skall ge tillräcklig fingervisning för att nå en fullödig och ändamålsenlig lösning. Ett par avsnitt har redan diskuterats och delvis omformats inom Arbetsutskottet. Vi anför dem i ovan nämnd ordning och med så pass utförliga kommentarer som vårt knappa utrymme tillåter.

Omformuleringarna gäller i första hand det avsnitt som i den gamla upplagan av programskriften är rubricerad: ”Mot militarismen – för freden.” Som diskussionsplattform föreslår nu A. U. att detta stycke får följande lydelse:

- a) Aktivt stöd åt avrustningssträvandena under betoning av att vägen till dessas slutliga seger och till fredens säkerställande går genom socialismens seger. Det är socialisternas plikt att verka för militärbördornas nedpressande.
I dagens situation, innan avrustningen ännu kunnat förverkligas, ställes som främsta uppgifter:
- b) Framtvingandet av en klar neutralitet för Sverges vidkommande. I konsekvens därmed utträde ur Nationernas Förbund. Ingen inblandning i de imperialistiska stormakternas stridigheter. Förändring av en politik för förbrödring och stärkandet av den internationella solidariteten mellan folkens massor, i första hand i de nordiska länderna, till fredens värn. Det skandinaviska samarbetet utbygges med särskild tanke på att vid krigsutbrott upprätthålla neutraliteten och kunna skapa en näringsgeografisk nordisk enhet
- c) Militärväsendet demokratiseras. Nazistiska och fascistiska element utrensas ur befälskåren, och arbetarklassens kontroll över krigsmakten införes. Officerskåren rekryteras bland manskapet och utbildningen sker på statens bekostnad samt blir tillgänglig för alla utan hänsyn till förmögenhetsvillkor eller samhällsställning.
- d) Fulla medborgerliga rättigheter för militärmanskapet och rätt att genom särskilt valda förtroendemän bevaka sina intressen. Garanti för de värnpliktigas rätt att efter tjänstgöringstiden återfå sin civila anställning.
- e) Effektiva åtgärder för skapandet av djupaste solidaritet mellan de värnpliktiga och stamanställda, liksom också mellan dessa och civilbefolkningen.
- f) Förbud för militärens användande mot arbetarklassen och de folkliga rörelserna.
- g) Krigslagarna demokratiseras.
- h) Av de nu till rustningsändamål anslagna medlen skall utgifterna för skapandet av skydd för civilbefolkningen mot bombardemang och gasangrepp bestridas.

De utrikespolitiska uppgifterna har fått sin utformning i punkt b som i stort innefattar linjerna för partiets framträdande på detta område. Motiveringen för denna punkt torde vara tillräckligt gjord genom de artiklar som de båda föregående numren av tidskriften innehållit. Det nya i denna punkt är dels ”framtvingandet” av neutraliteten – betingad av det faktum att Sverige i dag genom sin insylning i N. F. och de storpolitiska intrigerna inte längre är att betrakta som en neutral stat – och dels det tillägg som kräver ett nordiskt samarbete med tanke på att vid krigsutbrott kunna upprätthålla neutraliteten och att ge denna neutralitet större möjlighet till upprätthållande genom skapandet av en näringsgeografisk enhet. Detta är en logisk konsekvens av kravet på neutralitet.

De inrikespolitiska uppgifterna beröres också av de ändringar som föreslagits i nämnda avsnitt. I punkt a är inställningen till den borgerliga militarismen principiellt formulerad. De följande punkterna är, så som det också angivits, formulerade med tanke på dagens situation men dock i full överensstämmelse med vår principiella inställning. Dit hör också punkt b som redan anförts.

Punkt c har kompletterats på ett sätt som tidsläget kräver. Formuleringen är gjord från utgångspunkten, att landets neutralitet och självständighet hotas mest allvarligt inifrån genom de förankringar som särskilt den tyska nazismen skaffat sig bland den svenska krigsmaktens

befälskader. Denna krigsmakt, som av dagens aktivister inom arbetarrörelsen ofta betecknas som ett försvar för arbetarklassens demokratiska rättigheter, är i själva verket den allra största faran för denna demokrati. Tydligast visar de reaktionära spanska officerarnas resning detta. Den var ett pregnant uttryck för fascismens nyaste taktik att göra erövringar inifrån. Och det är ett livskrav för svensk arbetarrörelse att det skapas garantier mot en liknande utveckling här i landet.

Punkt d är konkretiserad och dessutom kompletterad med det mycket starka kravet att de värnpliktiga skall ha rätt att efter tjänstgöringstiden återfå sin civila anställning. De följande tre punkterna är i stort oförändrade.

Punkt h innebär preciserandet av ställningstagandet till en fråga som i dagens krigshets blir allt mer aktuell: civilbefolkningens skydd mot bomb- och gasangrepp. Även med vetskap om att ett verkligt effektivt skydd i detta avseende med de nuvarande tekniska resurserna är omöjligt att åstadkomma, kan motstånd inte resas mot åtgärder vilka innebär om också blott en mycket lågprocentig säkerhet för den civila befolkningen. Det är dock givet att socialisterna i den mån de är engagerade i arbetet med sådana skyddsåtgärder skall utnyttja alla tillfällen att föra propaganda mot rustningarna och för freden, liksom att stöten måste riktas mot upprustarna, som under tal om att det gäller skapandet av ett "neutralitetsvärn", voterar miljoner till bombplan och andra rena anfallsvapen men ingenting till skydd åt civilbefolkningen. Kravet måste resas på, att när pengar anslås till militärapparaten dessa i stället går till skyddsåtgärder. Det är överflödigt nämna, att denna inställning till de *rena skyddsåtgärderna* inte alls betyder ett finger åt den propaganda för befolkningens militarisering som bedrivs genom de s. k. luftvärnsövningarna.

För det fackliga arbetet utgavs föregående höst en programskrift som i stort allt fortfarande kan anses vara vägledande. Också i Socialistisk Tidskrift har under debattens gång detta tema behandlats. Men sedan ovannämnda skrift utkom från trycket har utvecklingen fortskridit på ett sätt som tydligt talar för att våra fackliga uppgifter har blivit och blir för var dag allt mer omfattande och krävande.

Vad är perspektivet i denna fråga? En blick på den politik som förs från de ledande inom den stora landsorganisationen och på den omsorg som de fackliga organisationerna är utsatta för från de lagstiftande instansernas sida, ger ett mer än tillräckligt svar: arbetarnas fackliga organ fogas sakta men säkert in i den kapitalistiska staten. I detta syfte stiftas och förberedes lagar. Men jämsides härmed arbetar också den fackliga ledningen på andra vägar men efter samma linjer. Medan kapitalet under högkonjunkturen höstar in allt större vinster och arbetaren reallt står kvar i samma löneläge, ser den fackliga ledningen som sin uppgift, inte så mycket i att svetsa organisationerna samman för de stora uppgifter som förestår utan i att på nytt väcka och utveckla den gamla en gång dödsdömda mondismens evangelium. Texterna för förkunnelsen är "hänsyn till näringslivet", att "kakan måste göras större för att arbetarna skall få en större del därav" o. s. v. Och evangeliet omsatt i praktiken visar sig i gemensamma konferenser mellan L. O:s och Arbetsgivarföreningens spetsar.

Under den goda arbetstillgångens konjunktur, då den breda massan ej ägnar samma uppmärksamhet åt problemen som i mer skärpta situationer, kan en sådan politik bedrivas utan större reagens. Men vad sker då konjunkturkurvan på, nytt dalar nedåt? Ledargarnityret bundet av hänsyn till kapitalismens stat och näringsliv, fjättrat av de gjorda mondistiska utfästelserna – i motsats härtill arbetarna på nytt drabbade av krisens följder: nöd och arbetslöshet. Kan den fackliga organisationen då bestå provet? Kan den undgå en förödande krasch? Och kan det undvikas att reaktionen triumferar?

Frågan måste ställas. Och med den som utgångspunkt blir socialisternas uppgift i fackföreningarna av gigantisk omfattning. Denna uppgift måste bestå i, att samtidigt medan

ledarna görs uppmärksamma på den uppgift vartill de valts, allt göres för att stärka fackföreningarna i organisatoriskt avseende, att återföra rörelsen till en starkare socialistisk bas och ge den den nödvändiga ideologiska plattformen. Finner inte den svenska fackföreningsrörelsen denna verkligt levande organisatoriska styrka, sker inte denna pånyttfödelse av den socialistiska solidaritetens anda, är vi förlorade vid en eventuell reaktionär stormvåg.

Dessa här nämnda frågor är det som under den förda debatten tilldragit sig den största uppmärksamheten och vi är övertygade om att dessas behandling ute i organisationerna haft till följd ett för hela rörelsen givande resultat. Skulle någon kamrat, vad det gäller denna sista sammanfattning liksom debatten i sin helhet, ha några för diskussionen befruktande synpunkter motser vi dessa med tillfredsställelse. Tillräckligt kort och koncist formulerade kan de ges plats i ett kommande nummer av tidskriften.

ST sid 198-201

Bakom kulisserna

Av WERNER SCHOTZE

Då de spanska generalerna i juli 1936 under ledning av Sanjurjo organiserade sin fascistiska statskupp i syfte att störta den ur februarivalen samma år framgångna folkfrontregeringen och återinföra monarkin, kunde de från början stödja sig på tvänne maktfaktorer. För det första på de väpnade krafterna i landet självt – d. v. s. armén och statspolisen – och för det andra på de fascistiska eller halvfascistiska staterna Italiens, Tysklands och Portugals politiska, ekonomiska och militära stöd.

Englands militära observatörer har beräknat att c:a 90 procent av officerarna och två tredjedelar av soldaterna genast vid början anslutit sig till rebellerna, Det var c:a 100,000 man i Spanien och 35,000 i Afrika jämte nästan hela civilgardet – statspolisen – vars effektiva styrka uppgavs till 32,000 man. Mot dem stod en fullständigt obebäpnad arbetarklass. Folkfrontregeringen, som kommit till efter valen i februari, lät visserligen de reaktionära officerarna behålla sina vapen, men tillsåg strängt att arbetarklassen inte beväpnade sig. Till och med sedan garnisonerna i Marocko, Sevilla, Burgos och Pamplona etc. redan öppet gått till kamp mot den legala republikanska regeringen, kunde folkfrontsregeringen ännu alltjämt inte besluta sig för att beväpna arbetarna. Det skedde först under trycket av arbetarna i Madrid och Barcelona, vilka utan att vänta på ”sin” regerings beslut själva grep till vapen och därmed på samma gång slog ned generalernas revolt i Madrid och Barcelona. Först därefter beslöt sig regeringen för att skapa en folkmilis.

Trots de fascistiska rebellernas militära överlägsenhet hade emellertid dessa sannolikt likväl lidit ett hastigt nederlag, ty de hade emot sig hela arbetarklassen och en stor del av småbönderna, om de inte från början haft stöd av regeringarna i de kapitalistiska staterna ute i Europa. De fascistiska staterna Italien och Tyskland gav sitt öppna militära stöd och de s. k. demokratiska länderna sitt indirekta bistånd genom den redan den 28 augusti undertecknade överenskommelsen om nonintervention, vilken till sina verkningar i främsta rummet kom de fascistiska rebellerna till godo.

Tyskland och Italien understödde de spanska generalerna redan vid upprorets förberedande. General Sanjurjo, den egentlige organisatören av fascistrevolten i Spanien, som emellertid omkom vid en flygolycka redan den 20 juli 1936, hade på våren uppehållit sig flera veckor i Berlin och det existerade en ständig förbindelse mellan Tysklands fascistiska organisationer

och de fascistiska organisationerna i Spanien. General Franco, som flydde från Kanarieöarna till Marocko, förde sina rebelltrupper över Gibraltar sund till Cadiz under skydd av italienska aeroplan. I och med att inbördeskriget öppet bröt ut, började sedan Italiens och Tysklands direkta militära stöd. Enligt mycket försiktiga beräkningar av Englands militära observatörer förfogade general Franco redan i början av oktober 1936 över ett hundra tyska och italienska aeroplan samt fyrtio italienska tanks. Under hela inbördeskriget har sedan Italiens, Tysklands och Portugals vapen- och ammunitionsleveranser till de spanska rebellerna pågått oavblått. Francos misslyckade offensiv mot Madrid bevisade att fasciststaternas vapen- och ammunitionsleveranser icke säkerställde Francos seger samt att Franco dessutom också behövde utländska trupper. Redan den 1 december 1936 skickades 5,000 tyska soldater till Spanien för att hjälpa fascisterna. Intill mitten av februari detta år steg antalet utländska ”frivilliga”, som kämpade på Francos sida, till 60,000, – därav 40,000 italienare och 15,000 tyskar. Av krigsmaterial uppgav Times redan vid denna tid 100 tyska bombplan, 100 tyska och italienska jaktplan, 80 tanks och andra vapen.

Vilka är då de egentliga orsakerna till den fascistiska interventionen i Spanien? Enligt Mussolini och Hitler påstås att kriget i Spanien är en kamp mellan ”civilisationen” och ”världsbolsjevismen”. Och för att rädda ”civilisationen” understöder de Franco. Denna kortfattade förklaring är enkel och verkar övertygande på småborgerliga sinnen, och detta inte bara i den fascistiska diktaturens länder utan också i de så kallade demokratiska länderna. Men denna demagogiska fras om ”civilisationens räddning” tjänar bara att maskera interventionens sanna orsaker – Italiens och Tysklands imperialistiska mål. Italien och Tyskland skall skaffa sig stödjepunkter för sina flottor i de spanska farvattnen. Mussolinis spanska politik måste betraktas ur denna synpunkt. En kontroll över Balearerna, östra Spanien och spanska Marocko skaffar Italien en stark ställning i västra Medelhavet och hotar Englands sjöväg till Indien och Frankrikes förbindelser med Afrika. Tysklands intressen i Marocko härstammar från tiden före det sista världskriget och målet är sannolikt att sätta sig fast i de spanska kolonierna utmed Afrikas västra kust.

Men Italien och Tyskland vill inte bara erövra spanska territorier, utan de vill också vinna ett större ekonomiskt inflytande i Spanien än hittills. Italien och Tyskland är råvarufattiga länder, och vad de framför allt lider brist på är järn och koppar. Sådant kan de i Spanien erhålla i stora mängder. Spanien intager beträffande järnproduktionen femte platsen i Europa och nionde i hela världen. Också malmförädlingsindustrin, är mycket betydande i det eljest industriellt ännu helt svagt utvecklade landet. Spaniens mest betydande järn- och stålverk ”Altos Honores de Viscaya”, som på den spanska järn- och stålproduktionens blomstringstid levererade 60 procent av hela dess tackjärn och so procent av dess stål, står enligt fackmännens omdöme på intet sätt tillbaka för världens modernaste järnbruk och stålverk. Samma värde för Tyskland och Italien har den spanska kopparn.

Erövringen av spanska Marocko, upprättandet av stödjepunkter för flottan och flyget på Spaniens västra kust för Italiens och Tysklands fortsatta militära och ekonomiska expansion; Spaniens militära och ekonomiska försvagande för att göra landet ännu mera beroende av Italien och Tyskland, för att skapa ännu större möjligheter för italienska och tyska kapitalplaceringar i Spanien samt på så sätt vinna ett ännu större inflytande än hittills på råvaruexportens exploatering och inriktning – d. v. s. järn- och kopparexporten – är de verkliga orsakerna till den fascistiska interventionen i Spanien.

Mussolini och Hitler förstår mycket väl att om Franco lider nederlag så kommer de spanska arbetarna inte att stanna vid segern över fascismen, utan de kommer att föra den politiska och sociala revolutionen till segerrikt slut. De kommer samtidigt att störta kapitalismen i Spanien och upprätta en socialistisk samhällsordning. Men i och med detta är det satt stopp för Italiens och Tysklands imperialistiska strävanden. Och eftersom de fruktar detta, så är de också

mycket angelägna om att Franco skall segra. Men det vet också de engelska och franska kapitalisterna. Också de fruktar ingenting så mycket som en seger för den proletära revolutionen i Spanien och de är därför tusen gånger hellre beredda att sluta en kompromiss med de tyska och italienska fascisterna om en gemensam exploatering av landet än de tillåter den proletära revolutionens seger i Spanien. ”En seger för de ”röda” i Spanien betyder en stimulering av radikalismen i England”, förklarade de konservativa i underhuset. D. v. s. den hotar det brittiska imperiet och den kapitalistiska samhällsordningen över huvud taget. Och för att ingå på närmare liggande mål – den hotar Englands kapitalintressen i Spanien. Och de engelska och franska kapitalisterna har all anledning att vara rädda om sina ekonomiska intressen i detta land. Enligt en statistik i ”Enciclopedia Universal Español” var redan år 1920 det utländska kapitalet representerat i Spanien med för Tysklands vidkommande tre miljoner pesetas, för Frankrikes med 73,359,653 pesetas, Belgiens med 36,590,325 och Englands med 540 miljoner pesetas eller 21 milj. pund sterling. Sedan den tiden har de utländska kapitalinvesteringarna ökat än ytterligare. Enligt den senaste spanska statistiken utgör det i Spanien investerade spanska kapitalet 1,3 miljarder guldpesetas. Englands andel däri utgör cirka 54 procent, varvid det engelska kapitalet kontrollerar de viktigaste gruvorna, stålverken i Reinosa, marinvarven i El Ferrol, Cartagena, Matargorda och Bilbao samt ammunitionsfabrikerna i La Carraca och Reinosa. På andra plats följer Frankrike med 34,5 procent och först på tredje plats kommer Tyskland. Skyddet för de egna kapitalintressena i Spanien bestämmer således från början Englands och Frankrikes spanska politik. Och de engelska och franska kapitalisterna tror att Francos herravälde i Spanien skyddar deras kapitalintressen bättre än någon republikansk regering. Det gäller bara att isolera Franco från Italien och Tyskland samt vinna honom för sina egna syften. Detta syfte har England nu synbarligen uppnått. I varje fall tyder den engelska regeringens erkännande av Franco härpå. De engelska och franska regeringarna fruktade i början de breda folkmassornas opposition mot en sådan politik. Därför uppfann de non-interventionspolitiken. En politik som alltifrån början varit till uppenbar nackdel för den republikanska regeringen och till fördel för Franco. Men framför allt har de därigenom duperat de breda folkmassorna. Men de socialdemokratiska och kommunistiska ledarna, vilka varit de ivrigaste förespråkarna för noninterventionspolitiken, har sålunda blivit bourgeoisins indirekta hjälpare och dödgrävare för den socialistiska revolutionen i Spanien.

ST sid 209-213

Enhetsfront – folkfront

Av NILS FLYG

De ofta hörda parollerna: enhetsfront inom arbetarleden – folkfront mellan arbetare, bönder och övriga arbetande skikt – är i och för sig riktiga och sunda. De utgör ett återupprepande av den kollektivismens tanke, som besjälade arbetarrörelsen i dess genombrottsår – insikten om att hundra- man, som höll samman, vår hundra gånger starkare än den enskilde arbetaren. Att en arbetarklass, som helt höll samman kring gemensamma ekonomiska och sociala intressekrav snabbt skulle kunna förverkliga dessa, är självklart. Och att en folkfront av arbetare, arbetande bönder samt intellektuella arbetare, som marscherade upp kring ett gemensamt utformat aktionsprogram, utgör en oemotståndlig masskraft – detta står över varje som helst diskussion.

Mot idén bakom slagorden enhetsfront och folkfront finnes alltså inga invändningar att göra. Bakom bägge dessa ord finnes en stark och riktig tanke, som därtill är aktuellt levande i nuets

verklighet. Enhetsfront och folkfront står ej heller i motsättning till varandra. En stark folkfront förutsätter tvärtom en enad arbetarklass såsom sin betydelsefullaste och utslagsgivande beståndsdel.

När vi från socialistiskt håll tar upp propagandan för enhetsfront och folkfront till kritisk granskning, sker detta ej av det skälet, att vi är motståndare till idén bakom orden. Det är innehållet och syftet vi granskar. Utgången av denna granskning blir utslagsgivande för vårt positiva ställningstagande. Liksom arbetarrörelsens pionjärer vill vi en arbetarklassens enhetsfront på basen av klassens intressen för dagen med socialismens seger såsom slutmål. Vi vill en folkfront i ordets bredaste bemärkelse, som inriktar sig på att undanröja grundorsakerna till de svårigheter varmed de breda folkskikten brottas, d. v. s. det kapitalistiska produktions- och samhällssystemets likviderande. Är den folkfront, som propageras av socialdemokrater och kommunister av en dylik karaktär? Detta är frågan, som det gäller att objektivt granska.

Sedan ett par år tillbaka har vi folkfrontsexperiment i Frankrike och Spanien, vars praxis ger värdefulla och tillräckliga svar på frågan, vad de socialdemokratiska och kommunistiska ledarna avser med sin folkfront.

Frankrike arbetar folkfronten under normalt borgerligt demokratiska förhållanden – i Spanien under ett brutalt inbördeskrig.

I bägge länderna uppstod folkfrontsregimen efter förhandlingar mellan ledningarna för de socialdemokratiska, de kommunistiska samt borgerligt radikala partierna. Efter vissa kompromisser enades man om gemensamma valprogram, vilka upptog en rad aktuella sociala reformer, förslag av ekonomisk art, m. m. – allt sammanfattat i folkfrontens huvudsyfte att genom en bred demokratisk sammanhållning förhindra frammarschen och genombrottet för en reaktionär regim i nazi-fascismens gestalt. Initiativet väckte anklang hos de breda skikten – det svarade mot deras naturliga enhetsvilja – det stimulerade deras vilja att genom gemensam kamp förbättra läget för dagen samt slå reaktionens kampformationer tillbaka. I bägge länderna segrade folkfrontsformationerna i valen – i bägge länderna fick man en parlamentarisk bas för folkfrontsregeringar, vilka dels representerade, dels stöddes av samtliga bakom folkfrontsprogrammet uppslutande partier.

Men i och med att regeringsmakten gripits förändrades situationen. Två folkfrontsbegrepp träder allt tydligare i dagen – ett som representerar staten, samhällsintresset – ett som representerar massorna, folkfrontens fundament.

I Frankrike fortsatte arbetarna efter valsegern sin massaktion med den strejkrörelse, som spontant spred sig över hela landet. Den var ett budskap underifrån till folkfrontsregeringen: vi är i rörelse, vi stödjer er, vi vill med egen kraft hjälpa er att genomföra folkfrontsprogrammet. Men folkfrontsregeringen såg alls ej saken på detta sätt. Både de socialdemokratiska och de kommunistiska ledarna var snart ute, med ministerpresidenten Blum i spetsen, och dirigerade återtåget – arbetarna måste förstå, att strejkaktionerna ingalunda var någon hjälp för regeringen, tvärtom försvårade de dess arbete – och slutligen genomförde man ett lagdekret om obligatorisk skiljedom, givetvis maskerat under fraser, att det riktade sig mot de motsträviga företagen. Beträffande de sociala reformerna utlyste folkfrontregeringen efter en kort tid en ”social paus”, vilken ännu består. En stigande prisnivå gjorde snabbt de löneförbättringar arbetarna tillkämpat sig illusoriska. På utställningsbyggets tinnar hissade arbetarna folkfrontens symbol, den franska trikolorn med folkfrontspartiernas symboler – folkfrontspolisen tog ned den och slutligen förbjöds arbetarna att hissa den regerande regimens fana – de borgerliga till höger var upprörda över det fräcka tilltaget. I dag står folkfrontsregimen reellt under det borgerliga socialradikala partiets ledning, men de två arbetarpartierna fortsätter att stödja densamma. De senaste voteringarna har varit triumfer för ministerpresidenten Chautemps – folkfronten har nära nog uppnått nationell samling i parlamentet.

I Spanien utsattes folkfrontsregeringen för Francos militärt reaktionära angrepp, förberett på konferenser med representanter för diktaturerna i Italien och Tyskland. Folkfronten underifrån reagerade snabbt – det fascistiska anfallet möttes av väpnat motstånd från arbetarna och de fattiga bönderna, vilka under stora svårigheter organiserade sina milisförband, vilka i vissa avsnitt i landet helt förintade de reaktionära trupperna. Arbetarnas enhetsfront existerade i stridens första skede såväl vid fronterna som bakom desamma, där produktionsapparaten omorganiserades för krigsändamål. Spontant sammankopplades kriget mot Franco med landets omdaning i socialistisk riktning. Ur den borgerliga demokratin hade fascismen brutit fram – arbetarna förstod, att dess definitiva likvidering var liktydig med det kapitalistiska systemets likvidering samt inställde sin samlade kraft på denna dubbla arbets- och stridsuppgift. Men det dröjde ej länge förrän folkfronten ovanifrån vaknade till liv och sprängde denna enhet. Särskilt de kommunistiska ledarna blev på order från regeringen i Moskva aktiva i detta avseende. Vapnen från Sovjet-Unionen utlevererades endast under vissa bestämda villkor. Arbetarnas kontroll och ledning av armén och polisen förintades successivt. De riktningar, som opponerade mot denna utveckling – främst vårt broderparti POUM – förföljdes, utsattes för grova provokationer och smädelser samt kastades i fängelse. Lönnmord ingick även i taktiken. I detta nu har denna process lett fram till regeringen Negrin-Prieto, vilken i samförstånd med regeringarna i London, Paris och Moskva garanterar den borgerliga demokratin återupprättande, under förutsättning att Franco kan besegras. Om så ej sker är en kompromisslösning under London–Roms diktamen mellan Franco och Negrin eller under en helt ny regeringskonstellation den troligaste lösningen av inbördeskriget.

I bägge dessa verklighetens exempel på folkfrontspolitik ser vi tvenne begrepp träda fram: ledarnas folkfrontsbegrepp i en politik inom och värnande kring den borgerligt demokratiska statens intressen samt massornas folkfrontsbegrepp i en politik, som utgående från vad som är de breda folkskiktens intresse vill undanröja alla hinder i den vägen för dessa intressens förverkligande. Vi är för, vi ger vår fulla anslutning till det sistnämnda folkfrontsbegreppet och vi är motståndare till det förstnämnda. Vi påvisar, hurusom man för Frankrikes vidkommande kan påstå, att läget där starkt erinrar om början till den ödesdigra Brüningperioden i Tyskland före nationalsocialismens genombrott såsom massrörelse. Ännu skakas ej Frankrike av Tysklands dåvarande kris. Men redan nu matas massorna med papperslöften samt manas till tålmod i samhällets och näringslivets namn. En skillnad är vidare, att franska K. P. deltagar efter förmåga i ovannämnda verksamhet, medan tyska K. P. på sin tid spelade teater efter då gällande ultravänsterregi. Denna skillnad gör ej den franska bilden hoppfullare. Den ursprungligt riktiga och starka folkfrontsidens förfuskande av ledarna leder indirekt till ett uppluckrande av den jordmån ur vilken reaktionen kan suga näring.

Sverige är det enhetsfronten, som står på dagordningen. ”Folkfronten” existerar redan genom alliansblocket socialdemokratin–bondeförbundet, vilket skönt men med hänsyn till dess politiska innehåll sakligt oriktigt kallas förbundet mellan Sveriges arbetare och bönder. Arbetarnas och böndernas behållning av denna allianspolitik består i stor utsträckning däri, att de får bära bördorna och kostnaderna för densamma i form av ökade levnadskostnader, indirekta och direkta skatter. Men här är det som sagt enhetsfront inom arbetarleden det gäller. Den propageras av de socialdemokratiska och kommunistiska ledarna i varierande tonarter och syften. Enklast framföres dess argumentation av vårt partis fördettingar, vilka i sin egen politiska välfärds intresse förkunnar, att med hänsyn till reaktionens frammarsch så måste de små arbetarpartierna begå självmord genom att ödmjukt hemställa att bli upptagna i socialdemokratins massparti. Spetsarna på den kanten replikerar instämmande, att detta går för sig – var och en som lojalt erkänner socialdemokratins politik erhåller inträde – de värsta syndarna torde dock få räkna med att under någon tid få ligga i karantän.

Det är klart att om flera partiet uppgår i ett, så erhåller man ett ental såsom resultat. Matematiskt förverkligas alltså enheten obestriddigt på detta sätt. Men vad innebär en dylik enhet politiskt? Det innebär att all opposition till vänster om socialdemokratin förintas. Det innebär att hela arbetarrörelsen blir medansvarig för allianspolitiken med bondeförbundet. Det innebär att socialdemokratin med de borgerliga partierna samlöpande militärpolitik och utrikespolitik godkännes med alla de allvarliga konsekvenser, som därav är givna. Det innebär att alla de berättigat missnöjda skikten inom arbetar- och jordbrukarleden – de sistnämnda har redan nu börjat att framträda organisatoriskt – utlämnas åt morgondagens maskerade, demagogiskt talande, reaktionära oppositionsriktningar. Det innebär att den växande byråkratiseringen och likriktningen accepteras o. s. v. o. s. v. Om vi anammade enhetsfronten i denna form, sveke vi ej blott 20 års starkt politiskt berättigad gärning, vi förverkligade även helt rätten att kalla oss socialister och gjorde oss förtjänta av löje och förakt.

Det sagda innebär ej att vi är motståndare till enhetsfronten. Vi vill enhetsfront med socialdemokratin mot den nuvarande allianspolitiken med Bondeförbundet. Vi vill enhetsfront med socialdemokratin kring en arbetarpolitik, som bygger på mobiliserandet av arbetarrörelsens breda slagkraft i fackligt och politiskt avseende. Vi vill en enhetsfront med socialdemokratin kring en politik, som ger blod och must åt formaldemokratin av i dag – gör den till en med folket kämpande demokrati, som tuktar byråkratin och ämbetsmannaväldet samt sätter massintressets prägel på statsmakterna. Vi vill enhetsfront för en utrikespolitik av klar och fast neutral karaktär, som sliter loss land och folk ur stormakternas krigsförberedande intrigspel. Vi vill enhetsfront kring en militärpolitik av motsatt karaktär än dagens oförsvarliga slösande på en meningslös kompott. Vi vill enhetsfront kring en politik, som i kort perspektiv ställer den reella samhällsmaktens överflyttande i det arbetande folkets händer.

Genom en samlad kraftanspanning av sådan art, som här ovan skisserats, kan demokratin räddas – reaktionen definitivt slås tillbaka. Genom fortsatt marsch på den väg, som hittills följts av svensk socialdemokrati, undergräves successivt förtroendet för demokratin – den förintar sig själv. Enhetsfronten och folkfronten skall vara formen för de breda skiktens egna politiska insats i det demokratiska arbetet – de skall vara massformationen som ordnar samhället till en organism för folket.

Karl Liebknecht om enheten:

”Enighet! Vem kunde önska och eftersträva den mer än vi? Enighet som gör proletariatet starkt att fylla sin historiska mission. Men inte bara enighet innebär styrka. Enighet mellan eld och vatten släcker elden och låter vattnet gå upp i ånga; enighet mellan varg och lamm utlämnar lammet att uppätas av vargen; enighet mellan proletariatet och den härskande klassen uppoffrar proletariatet; enighet med förrädare betyder nederlag.”

ST sid 214-218

Mexikos ställning till den spanska frågan

Av ALEJANDRO SALAZAR

Från en i den mexikanska politiken mycket initierad person har vi fått mottaga följande redogörelse för Mexikos ställning till den spanska frågan. Det är intressant att se hurusom författaren från sina utgångspunkter kommer till samma uppfattning som Socialistiska partiet alltid hävdade: att N. F. inte utgör en garant för freden och de små folkens säkerhet, liksom att det är arbetarklassen ensam som med sin organiserade kraft kan förhindra kriget.

Den 18 juli förra året, reste sig en grupp militära förrädare mot Spaniens lagliga regering, mot den regering som folkets vilja fast och tydligt utsett vid valen i föregående februari månad. Två inre ekonomiska krafter satte sig i rörelse för att upprätta diktaturen: godsägareklassen och kyrkan.

De spanska godsägarna har alltid utmärkt sig genom sitt motstånd mot massornas uppfostran och upplysning, genom sin ekonomiska oduglighet, genom sitt utsugningssystem och sina intima förbindelser med den utländska imperialismen mot Spaniens arbetande folk. Och kyrkan, som själv är en stor godsägare, har dröjt kvar i den feodala tidsålderns vidskepelse och intolerans.

Dessa två reaktionära krafter utnyttjades av en yttre: den internationella fascismen.

Dessa tre i förening planlade komplotten och organiserade rörelsen från Rom och Berlin. De trodde de skulle segra omedelbart genom att undertrycka den lagliga regeringen, bemäktiga sig statens makt- och tvångsmedel samt upprätta monopolkapitalismens diktatur. Men de begick ett allvarligt misstag i sitt bedömande av läget. De räknade inte med att deras aktion hos det spanska folket väckte en klasskänsla som stärkte och befestade dess politiska medvetande. (En vacker bekräftelse av marxismen).

Världen häpnade inför den heroism som spanjorerna utvecklade ... Ett folk utan krigsutrustning med blott några få gevär och pistoler kastade sig emot rebellerna och frånryckte dem Madrid, Barcelona, Malaga, Asturien och andra platser. Det skedda syntes otroligt. De utländska journalisterna trodde knappt sina ögon beträffande händelserna i Spanien. Men så var det.

Den mest upplyste iakttagaren förstod emellertid det impopulära, det antinationella och ospanska i den fascistiska rörelsen, som också endast kunde behålla ett fåtal fasta platser under sin regim. Även dessa skulle ha förlorats och freden skulle snart åter ha varit en verklighet om inte tvenne faktorer tillkommit, nämligen de europeiska demokratiernas hållning och den auktorisering, sorti gavs åt fascismen för att denna skulle få tid att intervensera med vapenmakt.

Men den demokratiska regeringen i Spanien berövades sin rätt till fri handel, man struntade i folkrättens allmänt accepterade principer, man förnekade fördragsenliga förpliktelser, man undergrävde ännu ytterligare N. F:s vacklande byggnad. Detta fast ingen människa tvivlar på att om inte den lagliga regeringen förvägrats rätten att förse sig med krigsmaterial, så hade den fascistiska upprorsrörelsen varit slut på en månad

Allt detta skedde för att undvika kriget ...!

I Spanien försiggår en utländsk invasion. De materiella förlusterna är redan oberäkneliga. Dödsoffren – män, kvinnor och barn – räknas i tusental. Faran för att Europa och hela världen genom en tillfällighet skall kastas i krig, föreligger ständigt.

Det är icke endast mänsklighetens ädla andar, icke endast de pacifistiska institutionerna, de organiserade vänstergrupperna SOM reagerar mot dessa skändligheter och kräver att det göres slut på detta slaktande. Det finns också två regeringar som höjer sin röst mot återfallet i barbari, nämligen Mexikos och Förenta Staternas.

Vad vet den stora allmänheten om detta?

Jo, Roosevelts tal har nyligen offentliggjorts, men Mexikos pacifistiska kraftyttringar, dess inbjudan till ett internationellt samarbete för att göra slut på det brodermördande kriget, de medel som har föreslagits och de råd som getts har tendentiöst ihjältigits av den kapitalistiska pressen.

Det är därför nödvändigt att man inom den organiserade arbetarrörelsen får kännedom om dessa aktioner, ty den ensam kan äga den nödvändiga styrkan att förhindra slaktandet och att skänka fred i världen.

Denna artikel representerar en autentisk och objektiv skildring av Mexikos bemödanden och av dess ställning i denna internationella situation.

*

President Cárdenas yttrade i sitt budskap till kongressen den 10 september 1936, på tal om de internationella relationerna: ”Mexiko har intagit den enda ståndpunkt som är förenlig med uppfyllandet av Nationernas Förbunds konstituerande pakt, samt med den kollektiva säkerhetens anda och världsfredens odelbara karaktär”.

Alltsedan dess har riktlinjerna för Mexikos handlingssätt karaktäriserats av dess fasthållande vid dessa tre principer.

Tidningarnas nyhetsbyråer, som mestadels behärskas av reaktionära intressen, har omsorgsfullt bevarat den mexikanska regeringens förklaringar och dokument. Det är knappt att specialisterna känner till dem. Men på grund av vad de representerar: de direktiv som de anger och de varningar som de innehåller, är det nödvändigt att man lär känna dem medan tid är, om också bara i utdrag.

Då noninterventionskommittén i mars detta år beslöt att dess representerande regeringar skulle framlägga förslag om att ”undersöka möjligheten att utvidga överenskommelsen, så att den tryggar även de icke-europeiska staternas samarbete”, riktade Mexiko ”i betraktande av att initiativet kan anses inspirerat av förslaget om att begränsa de amerikanska staternas handlingsfrihet” en not till N. F:s generalsekreterare för att definiera sin hållning.

I denna not, som det skulle krävas allt för stort utrymme att återge i dess helhet, gör sig Mexiko till tolk för principen om den gemensamma säkerheten, som skulle förkroppsligas av Nationernas Förbund, vilket

”inte endast bemyndigar vår regering (den mexikanska regeringen) att intressera sig för händelser som äventyrar den kollektiva säkerheten, utan att ur humanitetens och rättvisans upphöjda ståndpunkt tvingar den att göra sig till eko för den pinsamma situation som råder i Spanien.”

Och för att ännu mera accentuera sin inställning, säger den, att den före sitt lojala och verksamma deltagande i Genève å andra sidan

”inte kan tillåta att – då dess ständiga samarbete kräves för att lösa de globala problem som N. F. sysselsätter sig med – man ämnar inskränka dess fredsstiftande aktion och ge de europeiska angelägenheterna en begränsning, som skulle underminera de rester av solidaritet, varpå Nationernas Förbunds byggnad stöder sig.”

I konsekvens med denna teori har Mexiko bemödat sig om att kräva, att N. F. förordar erkännandet av att det försiggår en utländsk invasion i Spanien, å andra sidan har den från början bestämt sin hållning gentemot den så kallade ”noninterventionen”.

I den not, som Mexiko sände N. F:s sekreterare de första dagarna i april, heter det härom:

”Den form och den tid under vilken man företagit sig att omsätta den så kallade noninterventionspolitiken i praktiken, har inte haft någon annan följd än att beröva Spanien en hjälp som detta lands lagliga regering i enlighet med folkrätten logiskt kunde hoppas på från de stater med vilka den upprätthåller normala diplomatiska förbindelser. Dessa förhållanden och frånvaron av det nödvändiga samarbetet med de konstitutionella myndigheterna hos en vänskaplig nation har grymt förlängt en brodersmördande kamp, som i betraktande av de utländska elementens deltagande allt mer och mer skapar möjligheter av att konflikten framkallar allvarliga internationella förvecklingar.”

Då den väpnade interventionen i Spanien blev allt mer påtaglig fortsatte Mexiko att förorda att N. F. skulle taga hand om saken i överensstämmelse med artikel X i folkförbundspakten. Denna har till ändamål att förebygga ett yttre angrepp på en medlem av N. F.

Beträffande angreppet på Spanien förklarade Mexikos delegat i Genève på sammanträdet den 28 september:

Vi måste logiskt draga den slutsatsen – så vida vi inte vill dölja sanningen för oss själva – att Spanien är offer för ett yttre angrepp, som faller under artikel X i folkförbundspakten. För att bemöta dem som anser att artikel X inte kan tillämpas därför att det yttre angreppet inte absolut bevisats, enär inkräktarna äro enkla ”frivilliga” och inte bildar en del av en reguljär arm, skall vi analysera fakta och orsaker för att sedan draga den riktiga slutsatsen.

Kan vi inbilla oss att tusen och åter tusen ”frivilliga” kan *organisera sig* i ett land, för att företaga en invasion i ett annat, utan hjälp och protektion av sitt eget lands regering? Att acceptera denna tes vore liktydigt med att medge att en sådan regering inte utövar någon myndighet eller kontroll över vad som försiggår i det område som lyder under dess välde. Om det rör sig om ”frivilliga” – ”visar inte de lyckönskningar som de mottagit från sitt lands högsta myndigheter på ett kategoriskt sätt de band som förenar dessa kombattanter med deras regering?”

Vad beträffar speciella institutioner utanför Genève, sade samme delegat på plenarsammanträdet i september:

”I fråga om den spanska konflikten så anser min regering med stöd av detta års erfarenheter, att det är en farlig politik att draga fredens fundamentala problem undan N. F:s domvärjo, i det man försöker dölja verkligheten med fiktioner i stället för att modigt se den i ögonen.

Vi vill tro att den anda, som ledde skapandet av organ utanför Nationernas Förbund, inspirerades av önskan att undvika en världsbrand, som kunde ha lössläppts, enligt vad man påstår, om man strikt tillämpat pakten.”

”Men”, tillade vår delegat, ”om problemet ligger så till, så skulle lösningen te sig oavvisbar ... om vi inte måste göra två viktiga förbehåll: för det första tror vi att – om man vid början av den utländska interventionen i Spanien, i stället för att ignorera realiteterna, strikt tillämpat N. F.-pakten, – så hade denna intervention tagit slut och Nationernas Förbund hade i sitt försvar för folkrätten vunnit en lysande seger. Och för det andra: i stället för att säga att man undvikit kriget – vore det inte riktigare att säga att det förlänges i Spanien och uppskjutes i Europa ...?”

Denna artikel framlägger objektivt och enkelt Mexikos hållning. Den sammanfattas i: ett föredöme, ett precedensfall, en anvisning och en varning.

ST sid 222-224

Komintern inför en ny ultravänsterperiod?

Av EVALD HÖGLUND

Socialisterna måste förstå anledningen till att Komintern nu tydligen signalerar en ny kurs. Det synes som om stalinisterna sakta men säkert på ”folkfrontspolitikens” väg söker sig tillbaka till ultravänsterkursen.

Varje revolutionär socialist måste söka förklaringen till detta fenomen i Sovjet-Unionens utrikespolitik. Under den tid Komintern nu varit mera konungslig än konungen själv, mer socialdemokratisk och reformistisk än socialdemokratin, har Sovjet-Unionen haft militärallians med Frankrike, samt syftat till förbättrade handelsförbindelser med England. Nu har Englands separatöverenskommelse med Tyskland rörande rustningarna till sjöss, kulminerat i

Lord Halifax besök i Berlin och därav följande närmanden mellan den tyska och engelska imperialismen. Aktionen har fullföljts av den engelska regeringen. Informationerna till den franska folkfrontsregeringen leder antagligen till acceptabla resultat. Englands och Frankrikes utrikespolitik omställs öppet till förmån för de imperialistiska stater, som styres med hjälp av fascistisk diktatur. Hittills har man åtminstone i fraserna kunnat se vissa motsättningar mellan den engelskfranska och tysk-italienska imperialismen. Med den engelska och franska storfinansens ”tyskorientering”, följer att Sovjet-Unionens allians med Frankrike och närmanden till England spricker eller är hopplösa.

När alliansen spricker och närmandena blir hopplösa råkar Sovjet-Unionen i utrikespolitiken in i en återvändsgränd. En del av socialdemokratin i de ”borgerligt demokratiska” länderna önskar följa sina länders borgerligt demokratiska regering. Den skandinaviska socialdemokratin önskar följa sina socialdemokratiska regeringar. Dessa regeringar är faktiskt för ett block där England; Frankrike är ledande. När England ger avslag på Sovjet-Unionens utrikespolitiska frieri och söker sig över till tyskvänlighet, så tvingas Komintern av Sovjet-Unionen till en omorientering i syfte att skapa försänkningar hos arbetarklassen i nuet. Morgondagen kan ånyo föra med sig – för att icke säga kommer att föra med sig – ny omställning av Komintern i samma ögonblick som Sovjet-Unionen ånyo finner förståelse för sina utrikespolitiska syften hos den engelska regeringen eller hos någon annan betydelsefull regering i Väst-Europa.

Sovjet-Unionens utrikespolitik under de senaste åren karaktäriseras av anslutningen till Nationernas Förbund, av medverkan i sanktionsbluffen mot Italien, av noninterventionspolitiken i fråga om Spanienkriget, av försöken att lamslå och krossa den revolutionära rörelsen inom det antifascistiska Spanien. Försöken att krossa den sociala revolutionens förespråkare och deras maktställningar i Spanien har gjorts för att göra förbindelsen mellan England och Sovjet-Unionen mera tilltalande för den engelska imperialismen.

Det land och den internationella organisation, som köpslagit om den revolutionära rörelsen i alla länder, kan aldrig räkna med att det förtroende, som landet och rörelsen en gång haft, skall återvända inom de revolutionära arbetarkretsarna i de kapitalistiska länderna. De kan aldrig räkna med att de spanska revolutionärerna, som sett dekretpolitiken och erfarit terrorn mot oliktankande på den antifascistiska sidan i Spanien, går att dupera. Abessinienfolk, som bombarderats av italienska flygplan, drivna med rysk olja, kommer aldrig att ge något förtroende åt de krafter som medverkade till N. F:s politik i Italien–Abessinienkriget.

Nu signalerar Komintern ånyo ”ultrarevolutionarism”.

Dimitrov skriver i ”Världen i dag”:

”Obestridliga fakta bevisar klart det socialistiska systemets fördelar framför det kapitalistiska inte blott på det ekonomiska området utan också på levnadsformernas, kulturens, vetenskapens och konstens områden, beträffande de ömsesidiga förhållandena mellan folken. Blott kapitalismens förstockade försvarare kan bestrida denna överlägsenhet. Och blott hopplösa idioter, som ej sällan kallar sig socialister, och politiska svindlare, som vanställer marxismen, **vågar ännu påstå att arbetarklassen inte skulle vara i stånd till att påtaga sig det historiska ansvaret för ledningen av sitt folks öden och för organiseringen av folkhushållningen**, vågar ännu påstå att det i statliga och ekonomiska frågor ”oerfarna” proletariatet inte skulle kunna klara sig utan den i dessa frågor ”erfarna” borgarklassen”.

Om man efter detta uttalande av Dimitrov; som dock är Kominterns generalsekreterare, gör ett par principiella anmärkningar, kommer dessa främst att röra Sovjet-Unionen och dess inrikes förhållanden. Vi anser det vara stridande mot socialismen att arbetarkontrollen avvecklas, att soldatrådets makt försvinner, att arbetar- och landsbygdsbefolkningens maktställningar likvideras. Vi anser att hela Sovjet-Unionens utrikespolitik är ett brott med den

revolutionära socialismen, och måste betraktas som ett sådant av de revolutionära arbetarna världen över.

När Kominterns generalsekreterare fastslår att det är idioter, politiska svindlare, vanställare av marxismen, som förnekar att arbetarklassen kan överta makten i de olika länderna, *varför* har då Komintern tagit avstånd från den sociala revolutionen i Spanien? *Varför* har det spanska kominternpartiet och radiostationerna i Moskva hetsat till otrolighet mot det folk som önskar den sociala revolutionen i Spanien? *Varför* har hela Komintern, alla till Komintern anslutna partier, förklarat att utan borgerligheten i Spanien, går det inte att föra kriget mot Franco till ett segerrikt slut? Vi frågar och kräver svar i sak. Så länge Kominterns svenska sektion inte kommer att svara i sak på detta, kommer vi att betrakta dem som idioter, politiska svindlare, vanställare av marxismen, enligt det recept som Dimitrov gett.

Socialdemokratin – Komintern och folkfrontspolitiken är ett speciellt avsnitt.

Dimitrov, som på Kominterns VII världskongress yttrade följande:

”Stödda på det växande trycket från massorna, som kräver enhet måste de kommunistiska partierna beslutsamt och modigt ta initiativet till sammanslagning av de kommunistiska och socialdemokratiska partierna”,

skriver nu i ”Världen i dag”:

”Genom inflytandet av socialismens seger i Sovjet-Unionen, genom utveckling av folkfronts-rörelsen, genom kommunismens växande inflytande inom arbetarrörelsens led kommer utan tvivel antalet socialdemokratiska partier och organisationer att ökas, **vilka tar avstånd från den bankrutta socialdemokratien, för en gemensam kamp tillsammans med de kommunistiska partierna mot den gemensamma klassfienden och är beredda att förena sig med kommunisterna i ett proletariats massparti.**”

Det borde väl mer än något vara en lärdom för de vänsterbetonade kretsarna inom socialdemokratin. Ja – borde det inte vara en lärdom för socialdemokratin i sin helhet, som i samarbete med stalinisterna nu försöker förklara att det socialistiska partiets förespråkare är ”fascisternas agenter”. Vad vår tids stalinister önskar, har de nått i Sverge. Den svenska socialdemokratin reser land och rike kring och försvarar Sovjet-Unionens utrikespolitik, på samma plattform som stalinisterna. Den samverkan bygges på ”demokratiernas krig” eller som den oftast uttryckes ”försvaret för demokratin”, Komintern själv har givit denna samverkan underbetyg.

Folkfrontens mest reaktionära element, under den tid folkfrontspolitiken praktiseras i Frankrike och Spanien, har varit och är fortfarande, kominternpartierna. De motsätter sig varje revolutionär resning, de motsätter sig den revolutionära propagandan i de kapitalistiska länderna. De kallar de medvetna revolutionärerna för ”fascismens agenter”. De stödjer propagandan för *demokratiernas imperialistiska krig*. De sviker revolutionära intressen. Ännu en gång tänker de övergå till att bruka ”revolutionära fraser” för att nå sina syften. Nu gäller för de revolutionära socialisterna – att krossa stalinismen som rörelse och ide. Det gäller att utnyttja varje blotta i denna ständiga cirkelgång mellan olika imperialistiska grupper, för att visa arbetarmassorna att enda vägen till en segerrik enhet är att den förverkligas *utanför Komintern, på den revolutionära socialismens klass-politiska plattform.*